

Eestikeelne väljaanne

Teave ja teatised

57. aastakäik

15. aprill 2014

Sisukord

I Resolutsioonid, soovitused ja arvamused

RESOLUTSIOONID

Regioonide komitee

Täiskogu 104. istungjärk 28.–29. novembril 2013

2014/C 114/01	Regioonide Komitee resolutsioon teemal „Regioonide Komitee 2014. aasta prioriteetid Euroopa Komisjoni õigusloome- ja tööprogrammi alusel”	1
---------------	---	---

ARVAMUSED

Regioonide komitee

Täiskogu 104. istungjärk 28.–29. novembril 2013

2014/C 114/02	Regioonide Komitee arvamus teemal „2013. aasta aruanne ELi kodakondsuse kohta”	6
2014/C 114/03	Regioonide Komitee arvamus teemal „ELi suunised lennujaamadele ja lennuettevõtjatele eraldatava riigiabi kohta”	11
2014/C 114/04	Regioonide Komitee arvamus teemal „Makropiirkondlike strateegiate lisandväärtus”	18
2014/C 114/05	Regioonide Komitee arvamus „Euroopa konkurentsivõimelise ja jätkusuutliku terasetööstuse tegevuskava”.	23
2014/C 114/06	Regioonide Komitee arvamus „Sport, puue ja vaba aeg”	27
2014/C 114/07	Regioonide Komitee arvamus „Riigiabi kalandus- ja vesiviljelussektoris”	33
2014/C 114/08	Regioonide Komitee arvamus „Strateegilised suunised ELi vesiviljeluse säästvaks arendamiseks”	37

III Ettevalmistavad aktid

REGIOONIDE KOMITEE

Täiskogu 104. istungjärk 28.–29. novembril 2013

2014/C 114/09	Regioonide Komitee arvamus „Kolmandate riikide teadlased, üliõpilased, vabatahtlikud ja muude kategooriate esindajad”	42
2014/C 114/10	Regioonide Komitee arvamus „Euroopa Liidu Solidaarsusfond”	48
2014/C 114/11	Regioonide Komitee arvamus „ELi tulevase sadamapoliitika raamistik”	57
2014/C 114/12	Regioonide Komitee arvamus „Romasid käsitlevad integratsioonistrateegiad”	73
2014/C 114/13	Regioonide Komitee arvamus „E-arveid ja täielikke elektroonilisi riigihankeid käsitlev direktiiv”	79
2014/C 114/14	Regioonide Komitee arvamus „Riiklike tööturuasutuste koostöö tõhustamine”	85
2014/C 114/15	Regioonide Komitee arvamus „Arukate piiride pakett”.	90
2014/C 114/16	Regioonide Komitee arvamus „Ametliku kontrolli määrus”.	96

I

(Resolutsioonid, soovitud ja arvamused)

RESOLUTSIOONID

REGIOONIDE KOMITEE

TÄISKOGU 104. ISTUNGJÄRK 28.–29. NOVEMBRIL 2013

Regioonide Komitee resolutsioon teemal „Regioonide Komitee 2014. aasta prioriteetid Euroopa Komisjoni õigusloome- ja tööprogrammi alusel”

(2014/C 114/01)

REGIOONIDE KOMITEE

- võttes arvesse Euroopa Komisjoni teatist komisjoni 2014. aasta tööprogrammi kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse komitee 4. juuli 2013. aasta resolutsiooni teemal „Regioonide Komitee 2014. aasta prioriteetid Euroopa Komisjoni tööprogrammi ootel” ⁽²⁾,
- võttes arvesse 16. veebruaril 2012 allkirjastatud Euroopa Komisjoni ja Regioonide Komitee koostöölepingut,

Peamised poliitilised prioriteetid aastal 2014

1. peab Euroopa Liidu ees seisvateks peamiseks väljakutseteks järgmist: luua jätkusuutlik majanduskasv, tagada sotsiaalne, majanduslik ja territoriaalne ühtekuuluvus, luua töökohti ja tugevdada kodanike usku Euroopa projekti;
2. nõuab majandus- ja sotsiaalpoliitika paremat koordineerimist, et aidata vähendada konkurentsivõimet liikmesriikide vahel; tõstab taas esile viivitamatut vajadust tegeleda noorte tööpuuduse ja ELi piirkondade vahel valitseva geograafilise ebavõrdsusega, et vältida edasist inimkapitali kaotust;
3. nõuab strateegia „Euroopa 2020” põhjalikku vaahendamist 2014. aastal, võttes aluseks: i) territoriaalse mõõtme, mis võimaldaks seada piirkonna tasandi eesmärgid tulenevalt erinevast piirkondlikust olukorrast; ii) juhtimise, kaasates strateegia sihtide seadmisel kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused; iii) pikaajaliste investeeringute piisava rahastamise, toomata seda ohvriks eelarve konsolideerimisele;
4. rõhutab demokraatlike protsesside võtmetähtsust Euroopa Liidus 2014. ehk valimiste aastal ja jätkab panuse andmist käimasolevatesse aruteludes liidu tuleviku üle, et tugevdada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli integratsiooni-protsessis; seepärast panustab Regioonide Komitee kõikidesse lepingu reformi üle peetavatesse aruteludes, korraldades poliitilisi debatte ning tõstes paremini esile subsidiaarsuse põhimõtet ja mitmetasandilise valitsemise mõistet kui tähtsaid vahendeid nende eesmärkide saavutamisel;
5. silmas pidades subsidiaarsuse põhimõtet kui tunnustatud vahendit tagamaks poliitiliste otsuste vastuvõtmine võimalikult kodanikulähedasel tasandil, kutsub Euroopa Komisjoni üles tõendama õigusakti ettepanekutes ELi tegevuse lisaväärtust; märgib, millise panuse ta annab subsidiaarsuse järelevalvesse Euroopa Komisjoni 2014. aasta tööprogrammis sisalduvate ELi algatuste puhul, millel on kohalik või piirkondlik mõõde;

⁽¹⁾ COM(2013) 739 final.

⁽²⁾ CdR 4044/2013.

6. toetab komisjoni keskendumist tulemuste saavutamisele ja elluviimisele ning kohustub andma panuse mõju hindamise territoriaalse mõõtme tugevdamisse;

Majandus- ja rahaliit

7. toonitab, et majanduspoliitika koordineerimist tuleb parandada ja on seepärast veendunud, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused tuleks kaasata Euroopa poolaasta protsessi liikmesriigi tasandil; nõuab samuti Regioonide Komitee kaasamist ELi institutsioonide tasandil;

8. tervitab arusaamist asjaolust, et majandus- ja rahaliidu sotsiaalset mõõdet on vaja tugevdada eelkõige komisjoni ettepaneku abil luua peamiste tööhõive- ja sotsiaalnäitajate tulemustabel, mis lisatakse makromajanduslikku tasakaalustamatuse menetlusse; loodab, et komisjon käsitleb edaspidigi avaliku sektori kulutuste kvaliteedi küsimust;

9. ootab komisjoni äärmiselt vajalikke ettepanekuid pangandusliidu ettevalmistamiseks Euroopa pangandussektori reformimise teel, millega püütakse parandada üldjuhtimist, võimaldada tulemuslikku pankade maksevõime taastamist ja kriisilahendust, tugevdada pangakapitali ja keskenduda reaalmajandusele laenu andmisele ning mis tooks kaasa pankade jaepangandus- ja investeerimistegevuse kohustusliku eristamise;

10. toetab kõiki jõupingutusi pangandusliidu lõpuleviimiseks, võttes arvesse selle kohalikku ja piirkondlikku mõõdet, samuti piirkondlike pankade võtmerolli väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele ning riiklikele investeerimisprojektidele kapitali pakkumisel;

Majanduskasv, tööhõive ja kaasatus

11. nõustub Euroopa Komisjoniga, et töötuse määr, eriti noorte hulgas, püsib majanduslikult ja sotsiaalselt jätkusuutmatul tasemel. Regioonide Komitee kutsub komisjoni üles kaasama kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused oma ettepanekutesse noorte tööhõive stimuleerimise kohta ning võtma arvesse omavalitsuste häid tavasid; toetab teravdatud tähelepanu pööramist noorte tööpuudusele, kuna see kujutab tõsist ohtu Euroopa sotsiaalmudelile; nendib nooregarantii tähtsust, sest see meede aitab tagada noortele tööturul võrdsed võimalused;

12. tervitab seepärast asjaolu, et komisjon lubas avaldada tööjõu liikuvuse paketi, mis keskendub liikmesriikide sotsiaalkindlustussüsteemide paremale koordineerimisele, kuid leiab, et eeltingimuseks on väljuda ummikseisust töötajate lähetamist käsitleva direktiivi 96/71/EÜ⁽³⁾ jõustamisel. Selleks võib olla vaja vaadata läbi maksupettuse vastu võitlemise meetmed, nt peatada vormi A1 tunnustamine. Komitee loodab tulevases paketis näha ka seadusandlikku ettepanekut töötajate teavitamise ja nõustamise ning ümberkorralduste prognoosimise ja juhtimise kohta, milles esitatakse ettepanekud ka töö akrediteerimise parema koordineerimise kohta;

13. toetab Euroopa Parlamendi püüdeid vaadata läbi nn troika süsteem, et tagada demokraatlik kontroll ja troika aruandekohustus;

14. kutsub Euroopa Komisjoni ja liikmesriike üles kasutama uusi mitmeaastase finantsraamistiku programme demograafiliste probleemide lahendamiseks, töö- ja pereelu ühitamise parandamiseks ning sotsiaalse ühtekuuluvuse edendamiseks;

15. tervitab jõupingutusi riigiabipoliitika ajakohastamiseks, et viia see paremasse kooskõlla strateegiaga „Euroopa 2020” ja vähendada bürokraatiat. Samas tuleb meeles pidada, et peaeesmärk peab olema vähem arenenud piirkondade konkurentsivõime suurendamine tööstuse ja ettevõtluse valdkonnas, arvestades kõrget töötuse määra. Kordab seepärast oma nõudmist Euroopa Komisjonile konsulteerida komiteega ametlikult ELi riigiabi eeskirjade uute suuniste osas, eelkõige nende osas, mida seoses taristuga praegu ette valmistatakse;

16. tervitab kavandatud Euroopa juurdepääsetavuse akti ja tõstab esile, et kaupadele ja teenustele juurdepääs on puudega inimeste elukvaliteedi jaoks otsustava tähtsusega;

⁽³⁾ Ettepanek: direktiiv direktiivi 96/71/EÜ (töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega) jõustamise kohta, COM(2012) 131 final.

Ühtekuuluvuspoliitika

17. kutsub Euroopa Komisjoni üles edendama ja jälgima kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamist partnerluslepingute ja seonduvate tegevuskavade sõlmimisse määruste ja käitumisjuhendi rakendamise teel ning soovib selle kohta aruannet 2014. aasta veebruariks. Partnerluslepingud peavad saama strateegia „Euroopa 2020” või mis tahes muu Euroopa majanduskasvu ja tööhõive strateegia rakendamisel mitmetasandilise valitsemise keskseks elemendiks;

18. tõdeb mitmesuguste linnaarengu poliitikat mõjutavate kooskõlastamata algatuste arvu kasvu; nõuab Euroopa Liidu linnade integreeritud tegevuskava käsitleva valge raamatu ettevalmistamist ja avaldab valmisolekut selles protsessis osaleda;

19. võtab kohustuse hoolikalt jälgida reformitud ühise põllumajanduspoliitika maaeluarengu sambas sätestatud meetmete rakendamist, eriti seoses maapiirkondade majandustegevuse mitmekesistamise ja moderniseerimisega, ja toetada maa- ja linnapiirkondade omavalitsuste tihedat koostööd toimivate territoriaalsete partnerluste kaudu;

20. innustab liikmesriike ja komisjoni hindama iga uue makropiirkondliku strateegia väljatöötamist, pidades silmas asjaomaste geograafiliste piirkondade ühiseid väljakutseid ja võimalusi ning nende lisaväärtust Euroopale; rõhutab praeguste juhtimisstruktuuride lihtsustamise ja mitmetasandilise valitsemise põhimõtte jõulisema rakendamise tähtsust;

ELi eelarve

21. kordab oma üleskutset reformida praegust omavahendite süsteemi vastavalt aluslepingus sätestatule, selleks et vähendada liikmesriikide otseseid sissemaksid ELi eelarvesse, suurendada läbipaistvust ja tagada ELi rahanduse jätkusuutlikkus. Seepärast loodab komitee, et omavahendeid käsitlevale kõrgetasemelisele rühmale antakse volitus esitada reformiettepanekuid, pidades silmas mitmeaastase finantsraamistiku vahehindamist;

22. lubab esitada arvamuse ELi eelarve täitmise kohta, vaadeldes horisontaalselt ELi vahendite kulutamist kohalike ja piirkondlike omavalitsuste seisukohalt;

23. osutab ühtse visiooni puudumisele selle kohta, millised eelarvevahendid on strateegia „Euroopa 2020” toetuseks kättesaadavad; kordab, et ELi, liikmesriikide ja riigi tasandist madalamate tasandite eelarvete vaheline sünergia on seatud eesmärkide saavutamiseks äärmiselt oluline; väljendab muret kriisi mõju üle rahaliste vahendite kättesaadavusele pikaajaliste investeeringute finantseerimiseks ning nõuab, et Euroopa Komisjon uuriks seda aspekti strateegia „Euroopa 2020” vahehindamise kontekstis;

Põllumajandus ja merenduspoliitika

24. kutsub Euroopa Komisjoni üles muutma riigihankelepingute sõlmimise korra kooskõlastamise direktiivi 2004/18/EÜ sellisel, et „kohapeal toodetud” oleks standardne valikukriteerium näiteks koolidele, hooldekodudele ja avaliku sektori asutustele toidu tarnimist puudutavates pakkumismenetlustes⁽⁴⁾;

25. kutsub üles hoolikalt hindama kõigi nende ettepanekute territoriaalset mõju, mille eesmärk on kaotada tururegulatsiooni mehhanismid põllumajanduses, sealhulgas kahepoolsete kaubanduslepingud ja assotsieerimislepingud, ning kontrollida, kas kõnealused ettepanekud on kooskõlas Lissaboni lepingus sätestatud territoriaalse ühtekuuluvuse eesmärgiga;

Transport

26. palub Euroopa Komisjonil jälgida kohalike ja piirkondlike omavalitsuste osalemist transpordi põhiõrgustiku esmatahtsate koridoride haldamise platvormides ning toetada omavalitsuste osalemist selliste projektide ettevalmistamisel, mis avaldavad mõju nende territooriumile või millel on piiriülene mõõde;

27. osaleb aktiivselt Euroopa Komisjoni transpordivaldkonna algatustes, mis edendavad tõhusate mitmeliigiliste võrkude kasutust ning aitavad tugevdada ühtset Euroopa raudteepiirkonda ja ühtset Euroopa taevast;

⁽⁴⁾ Vt CdR 341/2010.

Keskkond, kliimamuutused ja energia

28. kutsub Euroopa Komisjoni üles looma uue kliima- ja energiaraamistiku kuni aastani 2030, sh õiguslikult siduvad eesmärgid kasvuhooenergia, energiatõhususe ja taastuvenergia vallas;
29. nõuab stabiilseid ELi õigusraamistikke seoses keskkonna- ja mullakaitseasjades kohtu poole pöördumisega;
30. loodab, et Euroopa Komisjoni algatus ressursitõhususe ja jäätmete kohta ei sisalda üksnes ressursitõhususe näitajaid, vaid ka neil näitajail põhinevaid eesmärke;
31. kutsub Euroopa Komisjoni üles tagama, et jäätmeid käsitlevate õigusaktide ning praeguste jäätmetekke vältimise, jäätmete korduskasutuse, ringlussevõtu, taaskasutamise ja prügilasse ladestamise vältimise sihtide läbivaatamisel 2014. aastal ressursitõhususe ja jäätmeid käsitleva algatuse raames võetakse asjakohaselt arvesse komitee selleteemalist perspektiivarvamust, mille koostamist Euroopa Komisjon taotles. Läbivaatamine peaks vastama ressursitõhususe tegevuskavas kehtestatud „kaugelepürgivatele eesmärkidele”, sillutades teed korduskasutusel ja ringlussevõtul põhineva majanduse suunas; nõuab, et 2014. aastal toimival läbivaatamisel pöörataks eritähelpanu plastijäätmetele, võttes asjakohaselt arvesse komitee selleteemalist arvamust;
32. loodab, et Euroopa Komisjon esitab kaugeleulatuva tegevusekava ettepaneku täielikult integreeritud ja konkurentsivõimelise energia siseturu rakendamise kohta; kutsub komisjoni üles edendama meetmeid, mis soodustavad energia mikrotootmise levikut ja selle integreerimist jaotusvõrkudesse, ning tagama, et selle tulemusena on taskukohane energia tarbijatele jaeturul täiesti kättesaadav ning et kohalikul ja piirkondlikul tasandil lihtsustatakse energiavaldkonna ajakohastatud riigiabi eeskirjade abil säästvasse energiasse investeerimist; eesistujariigi Kreeka taotlusel koostab Regioonide Komitee ettepanekud kütteostuvõimetust käsitleva ELi strateegia kohta;
33. kutsub Euroopa Komisjoni üles jälgima, et energiasektoris oleks riigi tasandi õigusraamistik jätkuvalt stabiilne ja kooskõlas strateegias „Euroopa 2020” seatud eesmärkidega;
34. jääb ootama Euroopa Komisjoni ettepanekuid kildagaasi ja kinnisgaasi õigusraamistiku kohta, et tagada mittekonventsionaalsete süsivesinike eraldamise ohutus ja jätkusuutlikkus Euroopa Liidus;

Teadusuuringud ja innovatsioon

35. ootab huviga komisjoni algatust „Teadusuuringud ja innovatsioon kui uued majanduskasvu allikad” ja hinnangut selle kohta, kuidas innovaatiline majandus edendab konkurentsivõimet ja pakub tõendeid programmiga „Horisont 2020” kaasfinantseeritavate prioriteetsete investeeringute vajaduse kindlakstegemiseks;
36. jätkab aktiivset osalemist aruka spetsialiseerumise platvormis ja seonduvates piirkondlikes projektides ning jälgib aruka spetsialiseerumise strateegiate koostamise ja rakendamise järgmist etappi piirkondades;

Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia

37. tervitab keskendumist digitaalmajandusele, -innovatsioonile ja -teenustele ning kutsub nõukogu ja komisjoni üles digitaalarengu tegevuskava edasi arendama, et stimuleerida selle valdkonna investeeringuid, viia digitaalse ühtse turu loomine lõpule 2015. aastaks ja võtta meetmeid oskuste parandamiseks ja digitaalse lõhe vähendamiseks liikmesriikide piirkondade vahel. Kohustub edendama kohalike ja piirkondlike omavalitsuste pakutavate e-valitsuse, e-tervise, e-arvete ja e-hangete teenuste ajakohastamist;

Haridus, kultuur ja turism

38. peab väga tähtsaks tagada, et tulevane Erasmus+ pakuks piisavat toetust ja võrdseid võimalusi kõigile eelmiste programmide sihtrühmadele, ning jälgib jätkuvalt rahaliste vahendite jaotamise ja programmide juhtimise aspekte. Regioonide Komitee toetab täiendavaid meetmeid noorte tööalase konkurentsivõime suurendamiseks, näiteks kavandatud praktika kvaliteediraamistik ja koolipoliitika ajakohastamise ja õpetajakutse kohta käivad algatused; ootab Euroopa Komisjoni ettepanekuid tõelise Euroopa oskuste ja kvalifikatsioonide ala loomiseks;

39. kordab oma nõudmist, et komisjon esitaks teatise säästva ja konkurentsivõimelise kultuuriturismi kohta ELis, ning jääb seisukohale, et selge strateegiline raamistik selles valdkonnas võiks tulla suuresti kasuks kohalike väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate arengule, Euroopa eripärase pärandi edendamisele ja säilitamisele ning Euroopa kodanike paremale integreerimisele;

Vabadusel, turvalisusel, õigusel ja kodanikuõigustel rajanev ala

40. ootab Euroopa Komisjoni vastust esimesele edukate kodanikualgatuste lainele ning kordab oma valmisolekut aidata komisjonil neid hinnata ja osaleda Euroopa Parlamendis korraldatavatel avalikel aruteludel;

41. ootab Euroopa Komisjoni ettepanekuid Stockholmi programmi järelemeetmete kohta ja sõnastab oma lootused vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala edasise arengu kohta;

42. nõuab üldisi ELi poliitikameetmeid sisserände, liikuvuse ja varjupaiga valdkonnas, mis rajaneksid põhilistele inimõigustele ja -vabadustele ning aitaksid tõhustada võitlust inimkaubanduse ja ebaseadusliku sisserände vastu, tihendada koostööd päritolu- ja transiitriikideks olevate kolmandate riikidega ning tugevdada tõelist solidaarsust nii ELi liikmesriikide kui ka kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vahel; eelkõige nõuab aga Dublin II määruse läbivaatamist, et varjupaiga otsijaid oleks võimalik liikmesriikide vahel õiglaselt ümber jaotada; neist kaalutlustest tuleb lähtuda ka kavandatavas ELi meresõidu turvalisuse strateegias;

43. kavatses aidata määratleda prioriteetseid meetmeid, nagu seda nõudis Euroopa Ülemkogu, tugevdamiseks rände ja sisserändajate integreerimise Euroopa strateegiat; leiab sellega seoses, et rändevoogude haldamist, eelkõige Vahemere piirkonnas, tuleb põhjalikult korraldada, et edendada jätkusuutlikke lahendusi, millesse on kaasatud kõik sidusrühmad, eriti just kolmandatest riikidest, ELi liikmesriikidest aga ka kohalike ja piirkondlike omavalitsuste hulgas;

Euroopa Liit ülemaailmse osalejana

44. jätkab kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikide kohalike ja piirkondlike omavalitsuste toetamist ühinemisprotsessis; juhib tähelepanu Euroopa ja Vahemere piirkonna riikide kohalike ja piirkondlike omavalitsuste assamblee (ARLEM) ja Idapartnerluse riikide kohalike ja piirkondlike omavalitsuste konverentsi (CORLEAP) tööle ja võimalustele demokraatia tugevdamisel majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse koostöö kaudu Euroopa naaberpiirkondades;

45. tervitab komisjoni taaskinnitatud pühendumust toetada demokraatlikku üleminekut Vahemere partnerriikides ja meenutab, et edukaks üleminekuks on vaja kõigi tasandite isevastutust; toetab detsentraliseerimispüüdeid, sest see hõlbustab majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust suurendavate kohalike ja piirkondlike avaliku sektori meetmete sõnastamist ja rakendamist;

46. toetab ettepanekut ja peatset otsust Euroopa arenguaasta kohta (2015), et tagada aastatuhande arengueesmärkide osas järelemeetmete võtmine ja käivitada uus rahvusvaheline säästva arengu tegevuskava; kordab vajadust kaasata kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused täiel määral nii 2015. aasta järgse tegevuskava kui ka Euroopa arenguaasta 2015 rakendamisse; meenutab seepärast taas oma soovi, et eelarve pakuks piisavat rahalist toetust kohalike ja piirkondlike omavalitsuste algatustele.

Brüssel, 29. november 2013

*Regioonide Komitee
president*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

ARVAMUSED

REGIOONIDE KOMITEE

TÄISKOGU 104. ISTUNGJÄRK 28.–29. NOVEMBRIL 2013

Regioonide Komitee arvamus teemal „2013. aasta aruanne ELi kodakondsuse kohta”

(2014/C 114/02)

I POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

1. tuletab meelde, et Euroopa Liidu kodakondsus mitte ainult ei võimalda eri riiklike identiteetide kooseksisteerimist Euroopa Liidus (olenemata riikliku kodakondsuse tunnustamise viisidest), kaasates kodanikud Euroopa integratsiooni protsessi, vaid aitab ka tugevdada Euroopa demokraatiat;
2. rõhutab, et vaba liikumine on ELi edasise majandusliku ja poliitilise arengu nurgakivi, see pakub ELi kodanikele ametialaseid ja õppimisvõimalusi ja loob eurooplaste vahel tihedamaid sidemeid, olles seega ELi kodakondsuse üks põhielement;
3. rõhutab, et vaja on keskenduda ka majanduslikule mõõtmele, et tagada majanduslikult tugev Euroopa, mis suudab tugevdada ELi kodakondsuse sotsiaalset mõõdet, võttes arvesse võlakriisi jätkuvat süvenemist ja tööpuuduse suurenemist, mis puudutab üha enam eurooplasi, eriti noori;
4. võtab arvesse seda, et osa Euroopa kodanikest väidab, et nad tunnevad ennast Euroopa Liidu tasandi otsustusprotsessist kaugel, ja tuletab meelde, et otsused tuleb teha võimalikult avatult ja kodanikele võimalikult lähedal;
5. on teadlik sellest, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on tänu oma kodanikulähedusele parimal positsioonil, et paremini selgitada seda, milles seisneb ELi kodakondsus, ning edendada ELi kodakondsust ja sellest igale kodanikule tulenevaid konkreetseid eeliseid;
6. rõhutab, et praegusel hetkel, mil majandus- ja rahaliit tugevneb ning samal ajal peetakse läbirääkimisi poliitilise liidu kindlustamiseks tänu võimalusele vaadata läbi aluslepingud, on vältimatult vaja seda, et hoogustatud integratsiooniga kaasneks suurem demokraatlik legitiimsus;

ELi kodakondsuse poliitiline ja õigusraamistik

7. tuletab meelde, et Euroopa identiteedi ja demokraatia ülesehitamise põhiline ja väga tähenduslik etapp viidi ellu Maastrichti lepingus, milles võeti kasutusele mõiste „Euroopa Liidu kodakondsus”, mis anti kõigile Euroopa Liidu liikmesriigi kodanikele ja mida käsitleti Amsterdami lepingu vastuvõtmisega riiklikku kodakondsust täiendavana;
8. märgib samuti, et Lissaboni lepinguga kehtestatud uued sätted tugevdasid ELi kodakondsust, mida peetakse riigi kodakondsusele lisandunud, mitte lihtsalt täiendavaks kodakondsuseks, mis ei asenda siiski riigi kodakondsust. ELi kodakondsust ei käsitleta poliitilist süsteemi toetavate varasemate sidemete väljendusena, vaid täiendava õigusraamistikuna, mis muudab õiguse liikuda vabalt ühest liikmesriigist teise õiguste ja mitte piirangute koguks;

9. märgib, et kaks kümnendit pärast ELi kodanike õiguste kehtestamist Maastrichti lepinguga ei ole need kodanike jaoks igapäevaelus just alati tegelikkuseks saanud. Seda tähelepanekut kinnitasid ELi kodanikud ulatuslikul avalikul konsultatsioonil ELi kodakondsuse teemal, mille käigus töid 12 000 ELi kodanikku näiteid bürokratlikest takistustest, millega nad endiselt silmitsi seisavad, näiteks vaba liikumise õiguse teostamisel⁽¹⁾. Ka eurobaromeetri uuringud kodanikuõiguste⁽²⁾ ja valimisõiguste⁽³⁾ kohta, rida otsedialooge kodanike ning riigi ja ELi tasandi poliitikute vahel ning ka paljud küsimused, mida laiem üldsus on teabetalitusele Europe Direct ELi õiguste kohta esitanud, kinnitavad vajadust selles valdkonnas rohkem ära teha;

10. rõhutab, et aruandes osutatud õigused on õigused, mis antakse ELi aluslepingutega Euroopa Liidu kodanikele, ent paljud neist õigustest on põhiõigused, mis kehtivad ka kolmandate riikide kodanikele;

11. märgib, et ELi kodakondsuse ja liikmesriigi kodakondsuse suhe on endiselt ebaselge. Ühelt poolt sõltub see otseselt liikmesriigi kodakondsusest, mis on ainus tingimus ELi kodakondsuse saamiseks, nagu see on määratletud iga riigi õiguses. ELi kodakondsuse see aspekt piirab selle rolli õiguste täiendava allikana, mis on seotud liikmesriigi kodakondsusega. Samas eraldab ELi kodakondsus kodakondsuse mõiste rahvusriigist ja rõhuasetus ei ole enam isiku integreerimisel poliitilisse kogukonda, kus ta elab, vaid elukohal, isiklike, poliitiliste ja sotsiaalsete õiguste võrdsel kaitsel ja vabal liikumisel Euroopa Liidu kodanikuna;

12. märgib, et teatud liikmesriigi kodakondsuse ja seeläbi ELi kodakondsuse saamine võib olla põhimehhanism kolmandate riikide kodanike Euroopa ühiskondadesse integreerimiseks ja peab seega olema piisavalt kättesaadav sisserändajatele, kes on ELis pikka aega ametlikult elanud. Sellistele sisserändajatele kodakondsuse andmine on oluline viis nende integreerimiseks Euroopa ühiskondadesse;

13. täheldab, et juba 2010. aasta arvamuses ELi kodakondsuse kohta kutsus komitee Euroopa Liitu üles muutma oma poliitikat ja otsustussüsteeme demokraatlikumaks ja läbipaistvamaks. Samuti taotles komitee selliste mehhanismide vastuvõtmist, mis suudaksid ergutada kahepoolset poliitilist dialoogi ja viia osalisdemokraatia põhimõtte tegelikkuses ellu;

14. tunnustab seda, et komisjon esitas kokkuvõtte seni võetud meetmetest ja teeb jõupingutusi oma kohustustuste täitmiseks ELi kodakondsuse edendamisel, pakkudes välja meetmed kaheteistkümnes eri valdkonnas;

15. märgib siiski, et aruandes esitatakse ettepanekuid, mis on suunatud ennekõike ELi majanduslikule mõõtmele ja käsitlevad ELi integratsiooni poliitilist või sotsiaalset mõõdet alles teises järjekorras. Näiteks ei sisalda aruanne konkreetseid ja märgatavaid ettepanekuid patsientide õiguste või tervishoiuteenuste piiriülese pakkumise tugevdamiseks, multikultuuruse edendamiseks, nn sotsiaalsema Euroopa toetamiseks (nt vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise teel) ega Euroopa identiteedi järkjärguliseks ülesehitamiseks;

16. märgib, et käsitletavas aruandes esitatud meetmed on esmapilgul kooskõlas subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtetega. Sellegipoolest on kohustuslik, et Euroopa Komisjon põhjendaks ametliku ettepaneku iga eraldi meetet üksikasjalikult, kuna mõned konkreetset ettepanekud võivad vajada põhjalikumat käsitlemist (näiteks fakultatiivsete ühiste Euroopa Liidu dokumentide väljastamine). Samuti ei tohi kavandatavad meetmed tuua kaasa ülemäärast haldus- ja rahalist koormust asjaomastele riigiasutustele ning kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele;

17. täheldab, et pidades silmas järgmisi Euroopa Parlamendi valimisi 2014. aastal, tuleb aruandes arvesse võtta ka Euroopa Komisjoni hiljutist teatist ja kaasnenud aruannet⁽⁴⁾. Need dokumendid on suunatud demokraatlike protsesside ja esindusdemokraatia tugevdamisele ELis Euroopa Parlamendi valimistel osalemise ergutamise teel;

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/justice/citizen/files/eu-citizen-brochure_et.pdf.

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_365_en.pdf.

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_364_en.pdf.

⁽⁴⁾ COM(2013) 126 final, komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Ettevalmistused 2014. aasta Euroopa Parlamendi valimisteks: valimiste veelgi demokraatlikum ja tõhusam korraldus” ja C(2013) 1303 final, komisjoni soovitus Euroopa Parlamendi valimiste demokraatlikuma ja tõhusama läbiviimise kohta;

18. tuletab meelde, et Regioonide Komitee oli aruande ettevalmistamisse tihedalt kaasatud ja aruandes võeti arvesse Regioonide Komitee tellitud uuringu tulemusi ja soovitusi seoses kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolliga ELi kodakondsuse ja kodanike õiguste edendamisel ⁽⁵⁾;

Tõhusa kodakondsuse tingimused

19. soovib võtta meetmeid, mis tagaksid kodakondsusalase koolituse ja hariduse, kodanikele võimaluse teostada oma õiguseid ja kohustusi vabal ja teadlikul viisil, kodakondsuse sotsiaalse mõõtme tugevdamise süveneva majanduskriisi kontekstis ning Euroopa kodanike vaba liikumise õiguste teostamist piiravate takistuste kõrvaldamise;

20. rõhutab, et üha suureneva liikuvusega maailmas on väga oluline luua kodanike heaks tõeline vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala, ⁽⁶⁾ ning täheldab, et ELi kodanike liikumisvabaduse ja teises liikmesriigis elamise õiguse tõrgeteta rakendamine on väga oluline, sest kodanikud hindavad seda ELi aluslepingutest tulenevat õigust kõige enam, nähes seda ELi integratsiooni kõige tähtsama saavutusena. Selles kontekstis ei piisa õiguste loomisest, vaid samuti tuleb tagada, et kõik valitsustasandid teevad koostööd kindlustamaks, et õiguste omanikud saaksid neid takistamatult kasutada;

Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste roll

21. rõhutab, et üks 2010. aasta aruande peamistest järeldustest on see, et ELi kodanike raskused oma õiguste teostamisel ei tulene mitte niivõrd ELi tasandi õigusaktide puudusest, kuivõrd nende õigusaktide riiklikul tasandil ülevõtmise ja elluviimisega seotud teguritest. Komitee leiab eeltoodud tähelepanekuid arvesse võttes, et komisjoni aruandes ei pöörata asjakohast tähelepanu kohalike ja piirkondlike omavalitsuste võimalikule panusele sellesse, et Euroopa kodakondsus oleks tõhusam ja kvaliteetsem;

22. täheldab, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on loodavas osalusprotsessis väga oluline ülesanne, et tagada tõeliselt altpoolt üles suunatud käsitluse saavutamine, millega võimaldatakse kodanikel anda märkimisväärne panus nende õigusi konkreetselt mõjutava ELi poliitika kujundamisse;

23. rõhutab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste võimet anda panus ELi kodanike liikuvuse ja riigis viibimisega seotud probleemide ja samuti rändajate vastuvõtmisega seotud küsimuste lahendamisse, ning märgib, et nad on võimelised jõudma rühmadeni, kelle osalus poliitilises protsessis on sageli vähene, näiteks noored ja sisserändajad;

24. tunneb heameelt komisjoni ettepaneku üle, millega soovitakse lahendada Euroopa Liidu õiguste vähese tundmise probleemi kohalikul ja piirkondlikul tasandil – mis viib sageli eksitava teabe levimiseni sidusrühmade hulgas ja raskendab asjaomaste õiguste teostamist –, luues selleks kohalike ja piirkondlike omavalitsuste e-õppe vahendi. Kuna Regioonide Komitee liikmed on hästi kursis oma päritolupiirkonna kohalike ametnike vajaduste ja võimetega, on komitee valmis aktiivseks koostööks Euroopa Komisjoniga selle vahendi väljatöötamisel ja levitamisel liikmesriikides;

25. tervitab komisjoni uusi algatusi, millega soovitakse kaotada takistused ELi kodakondsusest tulenevate õiguste tõhusalt teostamiselt, ent samas märgib, et liikmesriikides on ikka lõhe kohaldatavate õigusnormide ja kodanike igapäevase elu vahel, eelkõige piiriülestes olukordades, ning sellele tuleks rohkem tähelepanu pöörata;

ELi kodakondsuse mõõtmed ⁽⁷⁾

Kodanikuaktiivsus

26. leiab, et ELi kodakondsus võib tuge saada sellest, kui kodanikele, eelkõige noortele, kelle liikuvus on ELis suurem, antakse paremad võimalused aktiivseks osalemiseks kohaliku kogukonna elus;

⁽⁵⁾ Regioonide Komitee uuring teemal „Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused ELi kodakondsuse ja kodanike õiguste edendajatena” (2012). Uuringu kokkuvõtte asub aadressil: <http://cor.europa.eu/en/events/forums/Pages/ey2013-toolkit.aspx>.

⁽⁶⁾ CdR 201/2009.

⁽⁷⁾ Selline jaotus esitati Regioonide Komitee arvamuses teemal „2010. aasta aruanne ELi kodakondsuse kohta. ELi kodanike õigusi piiravate takistuste kõrvaldamine” (raportöör: Roberto Pella (IT/EPP), CdR 355/2010 fin) ja seda kasutatakse käesolevas arvamuses.

Sotsiaalne kodakondsus

27. peab vältimatuks tugevdada ELi tasandil sotsiaalset kodakondsust toetavaid algatusi, kuna sotsiaalsete õiguste teostamisvõimalus on teatud juhtudel seotud liikmesriikide sätestatud nõuete ja kriteeriumidega, mis soodustab eri diskrimineerimisvorme, olles vastuolus võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise põhimõttega, mis on ELi õiguses ette nähtud;

28. märgib, et Euroopa Komisjoni aruanne sisaldab teatud meetmeid sotsiaalse kodakondsuse suurendamiseks, ühe näitena võib välja tuua positiivse algatuse, millega luuakse ametipraktika kvaliteediraamistik, ent millel oleks komitee hinnangul mõte ainult suunisena;

29. toetab kindlalt seda, et tõhusalt tugevdataks liikuvuse ja eriti noorte liikuvuse õigust, võttes arvesse üha suurenevat tööpuudust liikmesriikides;

Ühiskondlik kodakondsus

30. märgib, et selles valdkonnas on vaja veel meetmeid. Näiteks nähtub eurobaromeetri eriuuringust,⁽⁸⁾ et ainult pool küsitlusele vastanutest oli teadlik Euroopa ombudsmani olemasolust ja ülesannetest, samuti olid vastanud väga vähe teadlikud Euroopa Parlamendile petitsiooni saatmise õigusest⁽⁹⁾;

31. teeb sellega seoses ettepaneku, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused võtaksid asjaomaste ELi fondide toetusel konkreetseid ja tõhusaid meetmeid Euroopa kodanike teavitamiseks Euroopa ombudsmanist ja õigusest saata Euroopa Parlamendile petitsioon;

Poliitiline kodakondsus

32. märgib, et Euroopa Parlamendi valimistel osalemise määr on alates 1979. aastast aina vähenenud, langedes 2009. aastal 43 %-ni,⁽¹⁰⁾ mis kinnitab tähelepanekut, et Euroopa kodanikud tunnevad, et nende arvamust ei võeta Euroopa Liidu tasandi otsustusprotsessis arvesse. Eurobaromeetri uuringu kohaselt on seda meelt 68 % vastanutest;

33. juhib tähelepanu headele tavadele,⁽¹¹⁾ mille kohaselt võivad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused korraldada asjaomaste ELi fondide toel teavitusprogramme ja -kampaaniaid kohalikul ja piirkondlikul tasandil, et teavitada oma piirkonna elanikke nende õigusest hääletada, ent ka kandideerida Euroopa Parlamendi valimistel. Komitee rõhutab samuti seda, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused võivad edendada teavitamise ja teadlikkuse suurendamist, eriti õpilaste ja tudengite seas, valmistades neid ette oma valimisõigusi aktiivselt teostama;

34. täheldab, et vaja on jätkata kolmandate riikide kodanike poliitiliste õiguste tugevdamist ja ärgitada liikmesriike mitte rakendama ülemäära piiravaid sätteid kolmandate riikide kodanike juurdepääsule nende riikide kodakondsusele. Varasemates arvamustes on komitee tõdenud esiteks seda, et ametlikult liikmesriikides elavad sisserändajad loodavad omandada ELi kodakondsuse, ning teiseks seda, et selliste ametlike sisserändajate osalemine poliitilises elus on äärmiselt oluline tegur nende integreerimiseks kohalikkude kogukonda;

35. kutsub eranditult kõiki liikmesriike üles aitama oma kodanikel kasutada õigust hääletada ja kandideerida riiklikel valimistel, sõltumata sellest, kas nad elavad või asuvad selle liikmesriigi territooriumil. ELis vabalt liikumise õiguse kasutamine ei tohiks viia nende poliitiliste õiguste äravõtmiseni;

36. leiab, et praegu on olemas vajalikud tingimused, et süvendada või alustada dialoogi ELi kodanike hääleõiguse laiendamise üle, et see hõlmaks ka piirkondlikke ja riiklikke valimisi nende elukohariigis, ilma et see piiraks ühelgi juhul iga liikmesriigi suveräänsust (*jus domicili*);

⁽⁸⁾ Regioonide Komitee uuring teemal „Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused ELi kodakondsuse ja kodanike õiguste edendajatena” (2012). Uuringu kokkuvõtte asub aadressil: <http://cor.europa.eu/en/events/forums/Pages/ey2013-toolkit.aspx>.

⁽⁹⁾ Vt ELi toimimise lepingu artikkel 227.

⁽¹⁰⁾ Regioonide Komitee uuring „Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused ELi kodakondsuse ja kodanike õiguste edendajatena” (2012), lk 10.

⁽¹¹⁾ Ibid, lk 11.

37. rõhutab, et ELi kodakondsuse kontseptsioon võiks hoogustada ELi laienemise protsessi, mis ei seisne üksnes majanduslikus ja õiguslikus kohandumises ELi *acquis*'ga, vaid nõuab ühinevates riikides ka poliitilisi meetmeid demokraatlike struktuuride ja õigusriigi tugevdamiseks. ELi kodakondsuse väljavaade võib sellistele meetmetele konkreetse väljundi pakkuda;

Halduslik kodakondsus

38. tuletab meelde vajadust lihtsustada kohalikul ja piirkondlikul tasandil haldusmenetlust, et ELi kodakondsusega kaasnevaid õigusi, eelkõige aga liikumisvabadust saaks tõepoolest kasutada, kõrvaldada kõik takistavad tavad või muud diskrimineerimise vormid, mis viivad ELi kodanike ebavõrdse kohtlemiseni, eelkõige elamisõiguse andmisel. Samuti on vaja, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused pakuksid asjakohaseid lahendusi, tehes enne kindlaks nende ees seisvad probleemid;

39. tunnistab, et komisjoni väljapakutud meetmed näitavad selles osas teatud edusamme. Võttes arvesse seda, et teatud tegevusvaldkonnad eeldavad kohalike ja piirkondlike omavalitsuste aktiivset kaasamist,⁽¹²⁾ on vaja nii mõjuhindamise läbiviimist kui ka rahastamist ELi fondidest;

40. tervitab Euroopa Komisjoni ettepanekuid edendada ELis sõidukite tehnoulevaatusse tõendite lihtsamat piiriülest tunnustamist, samuti ettepanekut ühtlustada mootorsõidukite tehnoulevaate nõuded. Need ettepanekud tuleks ellu viia võimalikult kiiresti, et kodanikud saaksid lihtsamalt kasutada oma liikumisvabaduse õigust, mis hõlmab sõiduki ümberregistreerimist teistes liikmesriikides;

Kodanikukultuur

41. soovib tugevdada koostööalgatusi, millega soovitakse edendada kodanike teavitamist nende vaba liikumise õigusest, näiteks sõpruslinnad, piiriülese koostöö algatused jne;

42. märgib veelkord,⁽¹³⁾ et pidades silmas Euroopa Parlamendi 2014. aasta valimisi, on väga tähtis teavitada kõiki ELi kodanikke veelgi rohkem nende õigustest, eelkõige valimisõigustest nende elukohaliikmesriigis, ning aidata neil seda õigust teostada;

Vahendid meetmete rahastamiseks, võrkude loomise ja partnerluse võimalused

43. rõhutab uut mitmeaastast finantsraamistikku aastateks 2014–2020 silmas pidades, et programmid „Põhiõigused ja kodakondsus” ja „Kodanike Euroopa” võivad anda märkimisväärset hoogu ELi kodakondsuse tugevdamisele ja selliste meetmete toetamisele, millega edendatakse Euroopa õigusaktide ja poliitika tundmist ja rakendamist liikmesriikides;

44. soovib võtta ELi kodakondsuse programmidega seotud meetmete rahastamiseks lihtsama ja tõhusama lähenemisviisi, määratledes täpsemalt poliitilistele otsustele vastavad prioriteedid ja pöörates tähelepanu meetmete tulemustele, nii et projektid avaldaksid strateegiliste ja poliitiliste eesmärkide saavutamisele suuremat mõju. Selleks on esmatähtis kaasata kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused nende meetmete kavandamisse, eelkõige seoses koolituse ja iga-aastaste tööprogrammide koostamisega.

Brüssel, 28. november 2013

Regioonide Komitee
president

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽¹²⁾ Täpsemalt tuleks soodustada ligipääsu sihipärasele ja kättesaadavale teabele ELi kohta, andes kohalike omavalitsuste käsutusse e-koolituse vahendi ja pakkudes kodanikele teavet kasutajakeskselt, et aidata neil probleeme lahendada.

⁽¹³⁾ Vt 2013. aasta arvamus kodakondsuse tugevdamise kohta.

Regioonide Komitee aramus teemal „ELi suunised lennujaamadele ja lennuettevõtjatele eraldatava riigiabi kohta”

(2014/C 114/03)

I POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

Üldised märkused

1. märgib, et Euroopa Komisjoni 2012. aastal ⁽¹⁾ käivitatud riigiabiõiguse ajakohastamise ulatusliku protsessi raames on õhutranspordist saanud üks esimesi sektoreid, kus avaldus riigiabi reguleeriva õigusraamistiku ajakohastamise vajadus lennujaamadele eraldatava taristu- ja tegevusabi ja lennuettevõtjatele eraldatava stardiabi puhul ⁽²⁾;
2. meenutab, et Euroopa Komisjon kehtestas 1994. aastal ⁽³⁾ esimesed riigiabi reguleerivad eeskirjad tsiviillennunduse sektoris õhutranspordi sektori liberaliseerimise programmi järkjärgulise rakendamise tulemusel, suurendades oluliselt konkurentsi kõnealuses sektoris, muutes vajalikuks õigusalase sekkumise, et tagada konkurentsieeskirjade järgimine kõigi asjaomases sektoris tegutsevate osalejate poolt;
3. rõhutab, et 2005. aastal ⁽⁴⁾ toimunud õhutranspordi liberaliseerimise tugevdamine koos kõnealuse sektori kiire arenguga järgnevatel aastatel nägi selliste *low cost* lennuettevõtjate uue ärimudeli turuleilmumist ja pidevat kasvu väikestel lennuväljadel, asjaolu, mis sundis ajakohastama olemasolevat õigusraamistikku Euroopa Komisjoni uute suuniste abil lennujaamade rahastamise ja piirkondlikest lennujaamadest opereerivate lennuettevõtjate riikliku stardiabi kohta;
4. märgib, et üksnes 8 aastat hiljem töid Euroopa turu arengud kaasa radikaalse muutuse õhutranspordi mahu, mis tulenes eelkõige nende *low cost* lennuettevõtjate turuosa erakordselt kasvust, mille ärimudel põhineb peamiselt väikestel detsentraliseeritud piirkondlikel lennujaamadest ning mitte tavapäraselt suurte maandumisväljakutega riiklikel lennujaamadest;
5. nõustub Euroopa Komisjoniga vajaduses võtta kiirelt sekkumismeetmeid seoses õigusraamistikuga, mis reguleerib lennujaamadele eraldatavat riigiabi, kooskõlas selle ajakohastamisprogrammi eesmärgiga, mis peab tagama liikmesriikide jaoks õigusaktide paketi konkurentsi kaitsmiseks ja ühtse turu ajakohastamiseks, muutmaks seda paindlikumaks ja tõhusamaks programmiperioodil 2014-2020, korrates selleks riigiabi ajakohastamise teemalises arvamuses esitatud soovitusi ⁽⁵⁾;
6. tunneb heameelt avaliku konsulteerimise üle, mille Euroopa Komisjon käivitas kahes etapis – esimese etapi 6. juunil 2011; teise praegu käimasoleva etapi 3. juulil 2013 – et koguda kõigi asjaomaste osalejate panused kehtiva õigusraamistiku läbivaatamise ja uute suuniste ettepaneku kohta;
7. avaldab siiski kahetsust selle üle, et Euroopa õiguse kujundamise protsess Euroopa Komisjoni ainupädevusse kuuluvas konkurentsi valdkonnas ning mittesiduvate õigusaktide ülekuillus takistavad kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel rakendada olulisi sekkumismeetmeid piirkondliku ja kohaliku arengu jaoks sellistes võtmesektorites nagu piirkondlikud lennujaamad või piirkondliku arengu toetusmeetmed;

⁽¹⁾ COM(2012) 209 final⁽²⁾ Avalik konsulteerimine käivitati 7. aprillil 2011 ja lõpetati 7. juunil 2011.⁽³⁾ 94/C 350/07⁽⁴⁾ 2005/C 312/01⁽⁵⁾ CdR 1528/2012

8. juhib komisjoni tähelepanu ELi lennujaamade mitmekesisusele, eriti äärepoolseimates piirkondades valitseva olukorra puhul, kuna nende isoleeritus ja geograafiline kaugus ei võimalda seal asuvatel lennujaamadel – sõltumatult reisijatemahest – tagada oma tegevuse kulutõhusust ega konkureerida ELi teiste lennujaamadega ning veel vähem ohustada teisi alternatiivseid transpordiliike, olgu selleks maismaa- või raudteetransport;

9. meenutab, et neis sektorites on kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused arengupoliitika ja piirkondliku majanduskasvu peaosalejad, sealhulgas riigiabi kaudu, ning et neil on põhjalikud teadmised kohaliku majanduse kohta tänu lähimusele majanduslikus ja ühiskondlikus elus osalejatega, mida Euroopa õigus ei saa eirata, kui ta soovib olla tõeliselt piirkondade ja nende ühtekuuluvuse teenistuses ühtsel turul ja rajada territoriaalset ühtekuuluvust kogu ELis;

10. kordab seda, mida ta on juba väljendanud oma arvamuses „Euroopa Liidu piirkondliku riigiabi suunised 2014.–2020. aastaks”,⁽⁶⁾ lootes, et riigiabi reguleerivate eeskirjade kujundamise protsessis konsulteerib Euroopa Komisjon eelnevalt ja korrapäraselt nõukogu, Euroopa Parlamendi, Regioonide Komitee ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega,⁽⁷⁾ et koondada kõik vajalikud elemendid mõjuhindangusse, mis vastab maksimaalselt Euroopa piirkondade ja territooriumide tegelikele majanduslikele ja sotsiaalsetele tingimustele ning nende tegelikele vajadustele, järgides samal ajal mitmetasandilise valitsemise põhimõtet⁽⁸⁾;

Taristute riiklik rahastamine

11. soovib koos Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega⁽⁹⁾ meenutada Euroopa Komisjonile piirkondlike lennujaamade keskset kohta Euroopa õhustranspordi valdkonnas: 2010. aastal teenindas ligikaudu 60 % ELi lennuväljadest vähem kui miljonit reisijat. Loodab seega, et seda keskset kohta võetakse arvesse ka uutes suunistes;

12. rõhutab piirkondlike lennujaamade tähtsust kohaliku arengu edendamisel ja juurdepääsetavuse parandamisel, panustades samal ajal territoriaalse ühtekuuluvuse, piirkondade majanduskasvu ja töökohtade loomise eesmärkidesse. Et ka hõredamalt asustatud ELi piirkonnad ja äärepoolseimad piirkonnad (ja need, mis sõltuvad üksnes õhustranspordist) võiksid aktiivselt osaleda ühisturul, on juurdepääsetavusel – nt asjakohaste lennuühenduste kaudu – otsustav tähtsus;

13. rõhutab, et see roll on eriti oluline ja strateegiline, eelkõige praegusel ajaloolisel hetkel, mil EL teeb jõupingutusi majanduskriisist väljumiseks. Praegune majanduskriis, alates selle esimestest ilmingutest 2008. aastal, muutis vajalikuks Euroopa avaliku sektori ja riiklike ametiasutuste võimsad sekkumis- ja innustusmeetmed vastutsüklilise mõju saavutamiseks majanduses. Kõnealused sekkumismeetmed leidsid tunnustust Euroopa Komisjoni enda poolt, kes leidis nad igati õigustatud olevat, kohaldades sageli Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktis b⁽¹⁰⁾ sätestatud erandeid;

14. meenutab lisaks sellele nende piirkondlike lennujaamade tähtsust, mille võimsus, võrreldes suurte, juba niigi ülekoormatud maandumisväljakutega, nagu komisjon märkis oma 2011. aasta teatises Euroopa lennuväljapoliitika kohta,⁽¹¹⁾ soodustab samal ajal turismivoogu Euroopa Liitu ning toetab VKEsid juurdepääsul turgudele, parandades nende konkurentsivõimet⁽¹²⁾;

15. leiab seega, et õhustranspordi jätkusuutlikkus ja tõhusus ELis sõltub suure osas väikeste lennujaamade asjakohase taristuvõrgustiku olemasolust;

16. jagab Euroopa Komisjoni⁽¹³⁾ muret selle üle, et arvestades seda üha kasvavat vajadust taristu järele, mis on kooskõlas strateegiaga „Euroopa 2020”, on vajalik selline ajakohane, asjakohane ja paindlik taristuvõrgustik energia-, IKT ja transpordisektoris, mis oleks võimeline toetama Euroopat üleminekul teadmistemahukale, vähese CO₂-heitega ja suure konkurentsivõimega majandusele;

⁽⁶⁾ CdR 2232/2012

⁽⁷⁾ CdR 76/2005, lk 1.

⁽⁸⁾ Vt CdR 2232/2012, punktid 18–20.

⁽⁹⁾ 2012/C 299/10

⁽¹⁰⁾ Vt Euroopa Komisjoni rakendatavaid meetmeid vastusena majandus- ja finantskriisile alates 2008. aastast: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/temporary.html.

⁽¹¹⁾ COM(2011) 823 final.

⁽¹²⁾ COM(2006) 819 final.

⁽¹³⁾ SEC(2011) 391 final.

17. jagab lisaks sellele seisukohta, et turg ei ole alati võimeline tagama Euroopale vajalikku taristut ning et ilma riikliku sekkumiseta ei ole võimalik tagada paljusid strateegia „Euroopa 2020” elluviimiseks vajalikke investeeringuid, lükates need edasi 2020. aasta järgsele perioodile;

18. toetab Euroopa Komisjoni üleskutset suurendada ELi taristusse tehtavaid vajalikke investeeringuid, mille maht ulatub hinnanguliselt üle 1,5 triljoni euro perioodil 2010–2020, et rahuldada igapäevast transpordivajadust. Komisjon toob esile tugeva seose piirkondade geograafilise juurdepääsetavuse ja nende majanduskasvu vahel;

19. võtab teadmiseks Euroopa Kohtu poolt Leipzig-Halle kohtuasjas⁽¹⁴⁾ väljatöötatud põhimõtted, rõhutades nende põhimõtete konkreetset konteksti. Seega kutsub komitee komisjoni üles arvestama suunistes taristusse tehtavate riiklike toetusmeetmete suuri erinevusi. Lisaks erakapitalile on avaliku sektori osalemine sageli esmatähtis selleks, et tagada suuremate taristuprojektide, näiteks lennujaamade ehitamise edu, olenemata sellest, kas neid hakatakse kasutama kaubanduslikel eesmärkidel või mitte;

20. viitab sellele, et absoluutne reisijate arv on vaid üldjuhul sobiv kriteerium lennujaama kui taristuüksuse võimaliku tõhususe hindamiseks ja kategoriseerimiseks. Seetõttu pooldab komitee kõnealuses punktis vastavuse hindamise eeskirjade paindlikumat koostamist, et oleks võimalik arvestada iga üksikjuhtumi iseärasustega;

21. kutsub lisaks sellele üles arvestama asjaolu, et praegustes majanduskriisist väljumise tingimustes oleks veelgi asjakohasem prioriseerida taristute riikliku rahastamise positiivset mõju ühtekuuluvusele, majanduskasvule ja tööhõivele, kuna see kaalub oluliselt üles konkurentsile ja kaubavahetusele avaldatava negatiivse mõju;

22. võtab teadmiseks komisjoni väljatöötatud põhimõtte turumajanduse tingimustes tegutseva isiku kohta, ent väljendab ulatusliku mõju pärast, mis kaasneb selle põhimõtte kohaldamisega taristute puhul, kus riigi roll on ajalooliselt ja institutsiooniliselt asendamatu: arvestades vajalike investeeringute mahtu ning asjaolu, et investeerimiskulusid ei ole võimalik täies ulatuses taristut kasutava üldsuse kulul refinantseerida, on suurem osa taristuinvesteeringuist erainvestori jaoks põhimõtteliselt liiga suured. Eeldus, et riiki on võrreldav eraettevõtjaga ja ta saab eirata kõiki sotsiaalseid, valdkondlikke või regionaalpoliitilisi aspekte, on tegelikkusest kaugel ja ohustab üldist heaolu, kui seda kohaldatakse sekkumismeetmetele piirkondlike taristute puhul, mis kujutavad endast avaliku sektori põhiülesannet;;

23. kutsub komisjoni üles vaatlema riiklikke sekkumismeetmeid taristute rajamiseks ja arendamiseks⁽¹⁵⁾ ning nende elanike juurdepääsetavuse puudulikkuse vähendamiseks tõeliste majanduspoliitiliste üldmeetmetena ning mitte riigiabiina, vaid üldhuveteenivate meetmetena. Komitee kutsub seega komisjoni üles jätkama riigiabi reguleerivate eeskirjade ajakohastamist, arvestades riikliku poliitika ja riigi institutsioonilise rolli aluspõhimõtteid, ning märgib, et lennujaamadel on sarnaselt maanteedega ja raudteedega avaliku taristu ülesanne;

Väikesed ja väga väikesed lennujaamad, mis ei kuulu riigiabi eeskirjade kohandusalasse

24. kutsub komisjoni üles jätkama kõnealust ajakohastamist tõelise lihtsustamise suunas, koondades oma jõupingutused konkurentsimoonutustele ja selle kõige selgematele ilmingutele, mis kujutavad endast tõelist ohtu siseturu ühtsusele;

25. jagab seisukohta, mille kohaselt on vajalikud eeskirjad, mis tagavad Euroopa Majanduspiirkonnas õiglase konkurentsi kõigi õhutranspordi sektoris tegutsevate ettevõtjate jaoks, vähendades konkurentsi moonutavaid riiklikke sekkumismeetmeid asjaomastel turgudel ning takistades liikmesriikide „võiduajamist” toetustele („subsidy races”);

⁽¹⁴⁾ Euroopa Kohtu 19. detsembri 2012. aasta otsus – *Mitteldeutsche Flughafen AG, Flughafen Leipzig/Halle GmbH*/Euroopa Komisjon, Saksamaa Liitvabariik, *Arbeitsgemeinschaft Deutscher Verkehrsflughäfen* ev.;

⁽¹⁵⁾ 94/C 350/07, p. 1.

26. leiab siiski, et komisjoni jõupingutused peaksid keskenduma suurtele lennujaamadele ning et selliste väikeste lennujaamade toetuseks võetavaid meetmeid, mille iga-aastane keskmine reisijatemahd on väiksem kui 300 000 reisijat, tuleks vaadelda riigiabi kohaldamisalasse mittekuuluvatena, kuna neil puudub mõju liikmesriikide kaubavahetusele ning kuna sellised lennujaamad ei suuda struktuuriliselt tegevus- ja kapitalikuludid katta. Komitee rõhutab, et komisjon on juba tunnistanud 300 000 reisijani ulatava reisijatemahu piirmäära seoses 20. detsembri 2011. aasta otsusega Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 106 lõike 2 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele avalike teenuste eest makstava hüvitisena antava riigiabi suhtes, ent piirates seda siiski vaid lennuühendustele saartega või sadamatele ning kehtestades madalama piirmäära lennujaamadega seotud üldist majandushuvi pakkuvate teenuste jaoks. Seetõttu palub komitee komisjonil hallata piirmäärased erinevates õiguslikes alustes senisest järjekindlamalt ja lihtsustatumalt ning muuta seetõttu uute suuniste ettepanekut, sh lennujaamade liigitamist käsitlevaid punkti 80 lõikeid 1 ja 2, lubatavat maksimaalset abi osatähtsust käsitlevat punkti 92, millega tuleks ette näha vähem kui 300 000 reisijaga lennujaamu hõlmava kategooria loomine, ning samuti otsuse artikli 2 lõike 1 punkti e;

27. tunneb heameelt tähelepanu üle, mida komisjon on osutanud pühendada selliste lennujaamade kategooriale, mille vastuvõtuvõime iga-aastast reisijatemahdu arvestades palju väiksem, tunnistades nende ja aastas kuni viie miljoni reisijani ulatava reisijatemahuga lennujaamade sagedast struktuurilist võimetust katta asjaomaseid investeerimis- ja tegevuskulusid ilma riigiabi osaluseta. Komitee tunneb samal ajal kahetsust selle üle, et samasugust tähelepanu ei pöörata sellistele lennujaamadele eraldatava riigiabi nõuetele vastavuse kriteeriumide valdkonnas⁽¹⁶⁾;

28. märgib, et kõnealuseid lennujaamu iseloomustavad eelkõige

— reisijate piiratud arv

— lennujaama asukohaks oleva piirkonna halb juurdepääsetavus kauguse, mägisuse või ümberkaudse piirkonnaga alternatiivseid ühendusi võimaldava taristu puudumise tõttu,

— asjaomase klientuuri vähesus ning sellest tulenevad piiratud arenguvõimalused

selliste isepärasuste tõttu on neil rangelt kohalik profiil ning neil puudub piiriülene ligitõmbavus;

29. märgib, et enamikul juhtudest on tegemist väikeste lennujaamadega, mille jaoks alternatiivsed lennujaamad või ühistranspordi teised vahendid pakuvad väikeseid või olematuid asendusvõimalusi reisijateveo vastuvõtuvõimet silmas pidades: väikeste lennujaamade reisijate võimalikul ümberjaotamisel puuduks igasugune mõju teiste lennujaamade liiklusmahule;

30. leiab siiski, et nende lennujaamade rahastamine ei kujuta endast riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 mõistes, kuna see ei suuda moonutada konkurentsi ja kahjustada liikmesriikide kaubavahetust, ning ei peaks seega kuuluma uute suuniste kohaldamisalasse;

31. teeb ettepaneku,⁽¹⁷⁾ et kuni 10-aasta pikkust üleminekuperioodi, mille jooksul komisjon peab lennujaamade toimimiseks antavat riigiabi kokkusobivaks konkurentsieskirjadega, kohaldataks üksnes lennujaamadele, mille iga-aastane reisijatemahd on rohkem kui 3 miljonit reisijat. Kavandatav keeld ei tohiks viia väiksemate lennujaamade ulatusliku sulgemiseni. Komitee soovib samuti, et tabelis investeerimisabi ülemmäära kohta nimetataks vähem kui üht miljonit reisijat teenindavate lennujaamade kategooria ümber 300 000 kuni ühte miljonit reisijat teenindavate lennujaamade kategooriaks;

32. jagab Euroopa Komisjoni seisukohta, mille kohaselt on soovitatav vältida mittekasumlike lennujaamade dubleerimist ning liigse võimsuse loomist, kuid leiab, et õiguslike tingimuste puudumisel finantseeringute käsitlemiseks riigiabina (nagu väikeste kohaliku tähtsusega lennujaamade puhul) ei tuleks neid soovitusi käsitleda riigiabi reguleerivates eeskirjades, mille eesmärk on kaitsta konkurentsitasakaalu liikmesriikide vahel ühtse turu terviklikkuse säilitamiseks ning mitte hinnata valitsuste kulutuste kohta käivata otsuste kvaliteeti;

⁽¹⁶⁾ Vt punkti 80 lõiget 1 ja punkti 92 komisjoni teatise eelnõus „ELi suunistes lennujaamadele ja lennuettevõtjatele eraldatava riigiabi kohta” (2013).

⁽¹⁷⁾ Samas lk 102.

Üldist majandushuvi pakkuvad teenused

33. võtab teadmiseks, et komisjon käsitab lennujaamade rajamist ja säilitamist juhtumina, kus avaliku teenuse kohustuste ülevõtmisel on võimalik tagada hüvitised, ent peab nende kasutusala selgelt liiga kitsaks;

34. on seisukohal, et kõne alla tuleb ka lennujaamade säilitamine väljaspool neid piirkondi, mis oleksid ilma lennujaamata ülejäänud EList ära lõigatud sellisel määral, mis kahjustaks piirkonna sotsiaalset ja majanduslikku arengut;

35. märgib, et üldise majandushuvi määratlemine on põhimõtteliselt liikmesriikide ja nende kohalike ja piirkondlike üksuste pädevuses ning et komisjon saab seda vaid ilmsete vigade osas kontrollida;

36. on seisukohal, et lennujaama rajamine ja säilitamine on üldsuse heaolu huvides eeskätt ka siis, kui see tugevdab nõrga struktuuriga piirkonda selliselt, et vastavas piirkonnas piirkondliku majanduse arengu perspektiiv üldse võimalikuks saab;

37. peab vajalikuks rakendada piirialade vahel koostööpoliitikat, milles lähtutakse rohkem kui ühes riigis asuvaid piirkondi teenindavate piirkondlike lennujaamade kooskõlastamise ja/või rajamise perspektiivist;

Tegevustoetus lennujaamadele liiklusmahuga 200 000 kuni üks miljon reisijat

38. märgib, et Euroopa Komisjon tunnustab asjaolu, et väikeste piirkondlike lennujaamade tegevustoetuse olemasolu sõltub olulisel määral nende võimetusest katta oma tegevuskulud. Komisjon on muuhulgas seisukohal, et maksimaalselt kümne aasta jooksul on võimalik kohandada nende lennujaamade juhtimismudelit nii, et see oleks rohkem turule orienteeritud, võimaldades tagada piisavad vahendid tegevuskulude katmiseks;

39. kahtleb tõsiselt, et selline üleminek võiks toimuda enne kui kõnealuste lennujaamade liiklusmaht on suurem kui üks miljon reisijat aastas, ning seda sõltumatult komisjoni poolt ette nähtud kümneaastasest perioodist, kooskõlas väikeste piirkondlike lennujaamade turu iseärasustega;

40. märgib oma põhimõttelist nõusolekut Euroopa Komisjoni lähenemisviisiga, mis on turule orienteeritud ning mille kohaselt nähakse ette riiklike vahendite eraldamine tõhusatele lennujaamadele, et vältida mittekasumlike lennujaamade dubleerimist ning kaitsta lennujaamade ja lennuettevõtjate vahelist konkurentsi;

41. leiab siiski, et meetmed, mille abil komisjon soovib saavutada oma eesmärgi, ei ole asjakohased, kuna komisjon eirab turu arengute suuri erinevusi, mis tulenevad lennujaamade mõõtmetest ja iseärasustest, ning et seetõttu tegutsevad lennujaamu haldavad äriühingud üksnes näiliselt samal turul;

42. märgib kooskõlas aspektiga, mida rõhutatakse Rahvusvahelise Lennujaamade Nõukogu (ACI) äsjases analüüsis, ⁽¹⁸⁾ et 80 % lennujaama kuludest on püsikulud, mis ei sõltu reisijateveost, seondudes suures osas turvakohustustest tulenevatest taristu- ja tegevuskuludega. See asjaolu suurendab väikese lennujaama kulusid reisija kohta oluliselt võrreldes suure lennujaamaga, mille puhul on võimalik jagada püsikulud suure hulga reisijate vahel, suurendades väikeste lennujaamade raskusi kasumlikkuse saavutamisel;

43. rõhutab lisaks sellele, et väikeseid lennujaamu iseloomustavad struktuurilised konkurentsialvemuised, mis takistavad neil hüvitada püsikulud ärituludega, mis on tihedas seoses transiitreisijate arvuga, või lennuettevõtjatele kehtestatud lennuväljamaksude tõstmisega, mille tulemusel väheneks sellise lennujaama atraktiivsus veelgi, mis on juba niigi halvas seisus asjaomase klientuuri vähesuse ja ebapiisavate ühenduste tõttu, ning sunniks asjaomaseid lennuettevõtjaid pöörduma lõpuks suuremate lennujaamade poole;

44. rõhutab samuti asjaolu, et suur osa väikestest lennujaamadest reisijatemahuga 200 000 kuni üks miljon reisijat aastas üritab säilitada oma väikeseid mõõtmeid nende piirkondade ebasoodsate tingimuste tõttu, kus nad asuvad (saared, mägi- ja äärepoolseimad piirkonnad; taristu või intermodaalsete ühenduste puudumine jms). Vaatamata sellele moodustavad need lennujaamad u 20 % ⁽¹⁹⁾ TEN-T põhi- ja üldisest võrgust, etendades esmatähtsat rolli üleeuroopaliste võrkude tuleviku ja strateegia „Euroopa 2020“ ühenduvuse eesmärkide jaoks;

⁽¹⁸⁾ *Airports and State Aid: How To Protect Both Growth and Competition*, ACI, 2013.

⁽¹⁹⁾ *Ibid.*

45. rõhutab, et äsjased analüüsid⁽²⁰⁾ on näidanud, et silmitsi nende lennujaamade üldkahjumiga, mille reisijatemah on väiksem kui miljon reisijat aastas, mis võrdub 445 miljoni euroga aasta kohta, ulatub nende lennujaamade panus ELi SKP kasvus 16,15 miljardi euroni aastas ja tagab ligikaudu 265 000 töökohta;

46. leiab seega, et uued suunised ei peaks keelustama riigiabi selliste lennujaamade tegevuseks, mille reisijatemah on väiksem kui miljon reisijat aastas, ja äärepoolseimates piirkondades asuvate lennujaamade tegevuseks, seda ka peale kuni kümneaastast perioodi: selline riigiabi kujutab endast ainsat vahendit ülalpool nimetatud struktuuriliste halvemuste tagajärjel tekkinud konkurentsimoonutuste leevendamiseks ning see on täielikult õigustatud positiivsete välismõjudega, mida ta loob;

47. kutsub komisjoni üles tunnistama, et väikestele piirkondlikele lennujaamadele antava riikliku toetuse poolt Euroopa kodanike jaoks tagatavaid eeliseid tuleb eelistada üksnes finants- ja majanduslikele aspektidele;

48. meenutab komisjonile positiivseid välismõjusid, mis tulenevad väikeste piirkondlike lennujaamade ulatuslikust ja rikkalikust pakkumiste valikust: liikuvuse suurendamine mitte üksnes riiklikul vaid üleeuroopalisel tasandil konkurentsi- surve suurenemise tagajärjel lennuhindadele ja tänu kulude vähenemisele; ELi sotsiaalse, kultuurilise ja territoriaalse ühtekuuluvuse tugevdamine;

49. nõustub vajadusega tagada, et väikestele lennujaamadele antavad toetused ei muutuks ristsubsideerimiseks, millest saaksid kasu teised kui lennujaamataristud;

50. teeb ettepaneku, et komisjon võimaldaks sellistele lennujaamadele tegevusabi, mille reisijatemah on 200 000 kuni üks miljon reisijat aastas, vastavalt lennujaama mõõtmetele ja haldamise tõhususele, kooskõlas investeerimistoetuse korraga, ning teeb ettepaneku, et komisjon kontrolliks asjaomase tegevustoetuse mõjusid korrapäraselt iga kümne aasta tagant, seades samal ajal tegevuskulude iga-aastasest kasvumäära 10 %-le komisjoni poolt kehtestatud tegevusabi ülemmäärast;

51. leiab, et uute marsruutide edendamiseks kavandatud maksimaalselt 24 kuud kestvat perioodi ei tohiks käsitada katkematu ajavahemikuna, kuna hooajalendude ärimudel, mis sageli seondub turismiga, on väga levinud väikestes piirkondlikes lennujaamades;

Investeerimistoetus lennujaamadele liiklusmahuga kolm kuni viis miljon reisijat

52. ei poolda komisjoni pakutud suurusest sõltuvaid jäiksid rahastamiskvoote investeerimiskulude osas ning kutsub komisjoni pakkuma finantsabi paindlikul moel kooskõlas komisjoni seniste tegevuspõhimõtetega juhul, kui lennujaam täidab ühist eesmärki (eelkõige transpordisõlm, regionaalpoliitiline areng), on tõenäoliselt pikaajaliselt elujõuline (arvestades liiklusprognoose ja äriplaanist lähtuvalt) ning tagab diskrimineerimisvaba juurdepääsu reisijatele ja lennuettevõtjatele; peab samuti ebaasjakohaseks ettepanekut võimaldada riigiabi sellistele lennujaamadele, mille jaoks kehtib 25 % ülemmäär, kuna toetus makstakse tagasi siis kui investering kandma vilja. Komitee teeb ettepaneku, et 25 % ülemmäär ei oleks täielikult seotud tagasimakstava ettemakse vormiga;

53. toob esile kõnealuse sektori analüüsi tulemused⁽²¹⁾, mis näitavad, et lennujaamad on võimelised tagama konkurentsivõimelist maastaabisäästu vaid juhul, kui nad saavutavad aastas viie miljoni reisijani ulatuvat reisijatemahu: nagu Euroopa Komisjon ise tunnistab, ei suuda lennujaamad, mille reisijatemah on kolm kuni viis miljonit reisijat aastas, alati katta kõiki oma tegevuskulusid;

Lennujaamade intermodaalsuse rahastamine

54. kutsub üles toetama piirkonnakeskustes olemasoleva lennujaamataristu ümberkohandamist, mida kooskõlastatakse piirkondliku transpordi intermodaalsuse arenguga. Komitee nõustub juba transpordipoliitikat käsitlevas 2011. aasta valges raamatus⁽²²⁾ väljendatud vajaduse ja kiireloomulisusega, et EL hakkaks võimalikult kiiresti tegutsema kõigi transpordiliikide ja eelkõige raudtee- ja õhustranspordi kaasmoodaalsuse kaasamiseks, ning palub komisjonil jätkata riigiabi ajakohastamist eesmärgiga, et uued eeskirjad lihtsustaksid avaliku sektori sekkumismeetmete rakendamist selleks, et täita ohtlikud lüngad taristu osas ning teha lõpp õhustranspordi süsteemi modaalsele killustatusele, pidades riigiabi Euroopa kodanike liikuvust toetava avaliku sektori poliitika lahutamatuks osaks;

⁽²⁰⁾ *Ibid.*

⁽²¹⁾ *Ibid.*

⁽²²⁾ COM(2011) 144 final

Üleilmse konkurentsiga seotud väljakutsed

55. meenutab õhutranspordi esmatähtsust Euroopa majandusele nii ELi kodanike kui ettevõtete jaoks, kuna see sektor loob üle viie miljoni töökoha ja panustab ELi SKP-sse 365 miljardi euro ehk 2,4 % ulatuses, panustades nii oluliselt majanduskasvu, tööhõivesse, turismi, inimestevahelistesse kontaktidesse ning ELi piirkondlikku ja sotsiaalsesse ühtekuuluvusse, olles seega esmatähtsaks sektoriks Euroopa ja ülejäänud maailma vaheliste sidemete jaoks;

56. jagab seisukohta, et konkurentsi ei tohi moonutada ebaausate tavadega ei ELis ega väljaspool ELi. Komitee kutsub komisjoni üles tagama, et siseturu lõpuleviimiseks tehtud jõupingutused ei piiraks ELi võimet tulla toime globaalse konkurentsi väljakutsetega nende riikide poolt, kes kuuluvad praegu meie peamiste konkurentide hulka, ning võrdluses kellega on komisjon juba tõdenud Euroopa õhutranspordi murettekitavat ja pidevalt vähenevat konkurentsivõimet⁽²³⁾;

57. on seisukohal, et uute marsruutide konkurents ei piirdu Euroopaga, vaid on ülemaailmne. Selleks, et ääre poolsed piirkonnad jääksid või muutuksid konkurentsivõimelisteks, on vaja toetada paremate ühenduste loomist, et jagada uute marsruutide käivitamisega paratamatult kaasnevaid riske. Sellised liinid EList väljapoole on üha olulisemad ühenduste säilitamiseks ja arendamiseks olemasolevate ja tärkavate turgudega ning nendest tuleneda võivate otseste majanduslike eeliste seisukohast. Ka neid liine tuleks teatud tingimustel toetada;

58. meenutab, et ELi riigiabi ranged kontrollimehhanismid on ainulaadsed maailmas ning et seoses Euroopa õhutranspordi konkurentsivõimega maailma tasandil ei ole võimalik eirata tohutuid avaliku sektori finantseeringuid, mida USA, Aasia ja Lähis-Ida riigid jätkuvalt teevad oma lennujaamade taristusse ja lennuettevõtjatesse, asetades ELi ohtlikku olukorda, mida iseloomustab konkurentsivõime mahajäämus: ajakohastamisprotsess ei saa eirata seda stsenaariumit ja EL ei saa endale praegu lubada sellist restriktiivset lähenemisviisi, eelkõige taristutele eraldatava riigiabi osas, mis ähvardab hiljem veelgi enam kahjustada Euroopa õhutranspordisektori konkurentsivõimet.

Brüssel, 28. november 2013

*Regioonide Komitee
president*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽²³⁾ COM(2012) 556 final.

Regioonide Komitee arvamus teemal „Makropiirkondlike strateegiate lisandväärtus”

(2014/C 114/04)

I POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

1. tänab komisjoni 27.6.2013 aruande ja selles esitatud hinnangute eest kahe praeguse makropiirkondliku strateegia (Läänemere piirkonna ja Doonau piirkonna) aluste kohta. Regioonide Komitee tänab komisjoni ka makropiirkondade kontseptsiooni tehtud täpsustuste eest ning soovitude eest tulevaste meetmete kohta, pidades silmas nii olemasolevate strateegiatega järelmeetmeid ja Atlandi piirkonna tegevuskava kui ka praegu väljatöötatavat Aadria ja Joonia piirkonna strateegiat, Alpide makropiirkondlikku strateegiat ning muid võimalikke edaspidiseid strateegiaid;
2. tänab nõukogu 22. oktoobri 2013. aasta järelduste eest makropiirkondlike strateegiate lisandväärtuse kohta, milles rõhutatakse olemasolevate makropiirkondade suurt rolli ning soovitatakse komisjonil ja liikmesriikidel võtta makropiirkondliku lähenemisviisi parimad tavad vajadusel kasutusele ka väiksema ja vähemintensiivse koostöö puhul;
3. nõustub komisjoniga, et makropiirkondliku ja mere vesikonna strateegia lähenemisviisid vastavad sarnastele püüdlustele, sest toetuvad tõhusalt samale mõtteviisile, taotlevad samu eesmärke, rakendavad asjaomastes piirkondades samu meetmeid ning kuuluvad Euroopa samasse poliitilisse raamistikku. Mõlemat tüüpi strateegiad võimaldavad valdkondadeülest koostööd ja mitmetasandilist valitsemist. Komitee soovib, et komisjon selgitaks, milles seisneb vastastikune õppimine mõlema lähenemisviisi edaspidisel rakendamisel;
4. tunneb heameelt komisjoni aruande ajastuse üle seoses uue programmiperioodiga 2014-2020 ning tuletab meelde, et Regioonide Komitee on oma arvamuses „Põhjamere – La Manche'i väina piirkonna strateegia” (CdR 99/2010 fin) juba üles kutsunud koostama rohelist raamatut, milles komisjon võiks täpsemalt uurida ja määratleda makropiirkondade rolli ja funktsiooni;
5. kinnitab taas, et Regioonide Komitee toetab makropiirkondlike strateegiatega koostamist ja rakendamist ning rõhutab Läänemere piirkonna ja Doonau piirkonna strateegiatega senise töö poliitilist ja strateegilist tähtsust kõnealuste makropiirkondade koostöö edendamisel nii ELi siseselt kui ka liitu mitte kuuluvate riikidega. Need strateegiad on teerajajad uudsete koostöövormide elluviijaina ja Euroopa integratsiooni hoogustajaina;
6. tuletab meelde, et makropiirkondlike strateegiatega väljatöötamisel on oluline lähtekoht koostöö kaudu saavutatav koostoime, kui otsitakse lahendusi kogu piirkonda mõjutavatele probleemidele või uusi ideid piirkonna võimaluste ärakasutamiseks. Oluline on ka olemasolevate ressursside tõhusam koordineerimine ning olemasolevate institutsioonide koostöö tugevdamine, eelkõige seoses kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele antud rolliga, uut valitsemistasandit lisamata;
7. kutsub ELi üles makropiirkondlike strateegiatega koostamisel ja rakendamisel arvesse võtma lisandväärtuse tähtsust ning peab oluliseks, et Euroopa Komisjon jääks edaspidigi keskseks strateegiliseks koordineerijaks liikmesriikidevahelises koostöös makropiirkondlike strateegiatega koostamisel ja rakendamisel;
8. märgib, kui oluline on komisjoni ettepanek, et makropiirkondlike strateegiatega seotud küsimusi regulaarselt arutataks asjaomastes valdkondlikes nõukogudes. Väga tähtis on Euroopa Komisjoni ja Euroopa Parlamendi roll strateegia heakskiitmisel ja edendamisel;
9. kutsub Euroopa Komisjoni ja liikmesriike üles toetama innovatiivsete juhtimisviiside väljatöötamist ning kaasama kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi ning selliseid ELi struktuure nagu ETKR-d ja teised territoriaalse koostöö vahendid, nagu näiteks töökogukonnad, tõelisesse kaasotsustamismenetlusse eelkõige makropiirkondlike strateegiatega väljatöötamisel ja rakendamisel. Regioonide Komitee rõhutab, et ETKR-de ja teiste territoriaalse koostöö vahendite kaasamine makropiirkondlikesse strateegiatesse võib suurendada veelgi nende vahendite lisaväärtust;

10. peab oluliseks, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vaheline koostöö tugevneks ja laieneks selliselt, et see hõlmaks ELi poliitika eri valdkondi ja ületaks ka sektorite piirid. Makropiirkondlikud strateegiad peavad toimima neid eesmärke toetavate kohaliku ja piirkondliku tasandi, samuti liikmesriikide ja ELi vahelise koostöö vahenditena;

Makropiirkondliku lähenemisviisi tõhus kasutamine – aruande tulemused

11. tõstab esile komisjoni aruandes märgitud peamisi tähelepanekuid makropiirkondade seniste strateegiliste saavutuste kohta: strateegia on tõhustanud olemasolevate ressursside kasutamist ühiste eesmärkideni jõudmiseks, edendanud sektoriülest lähenemisviisi näiteks suuremahuliste keskkonnaküsimuste ja piirkondade konkurentsivõime parandamise puhul ning tugevdanud osalevate riikide omavahelist koostööd ning riigisisest koostööd eri osaliste vahel;

12. tõdeb koostatud aruande alusel, et makropiirkondlikul strateegial põhinev lähenemisviis on selgelt andnud lisandväärtust Euroopa sotsiaalse, majandusliku ja territoriaalse ühtekuuluvuse edendamisele;

13. märgib, et praegustes makropiirkondlikes strateegiates on kõikehõlmavalt ja mitmekülgset esile toodud tihedat koostööd nõudvad prioriteedid. Uuendatud Läänemere piirkonna strateegias on kokku 17 prioriteetset valdkonda ja viis horisontaalset meetet ning Doonau piirkonna strateegias 11 prioriteetset valdkonda. Teemad hõlmavad paljusid koostöövajadusi transpordi, keskkonna, majanduse ja elualade, oskuste ning kultuuri ja heaolu valdkondades. Läänemere piirkonna strateegia raames on tegevuskavasse lisatud üle 100 nn juhtalgatuse ning Doonau piirkonna strateegias kaalutakse enam kui 400 koostööprojekti, millest 150-ga juba tegeldakse;

14. peab tähtsaks, et makropiirkondlike strateegiate elluviimisel on võimalik prioriteete ümber hinnata, kui tegevuskeskkonnas toimub olulisi muutusi või kui saadud kogemused selleks muul viisil põhjust annavad. Nii tagatakse ressursside tõhus kohandamine strateegia rakendamisel;

15. peab tähtsaks makropiirkondlike strateegiate keskendumist selgelt määratletud realistlikele eesmärkidele, millel on makropiirkondlikke aspekte; need võiksid moodustada aluse pidevale järelevalvele ja hindamisele, millesse on kaasatud kõik asjaomased sidusrühmad;

16. toonitab, et praktilistel koostööprojektidel on tähtis roll makropiirkondlike strateegiate tegeliku lisandväärtuse loomisel. Praktilisel rakendamisel tuleb endisest rohkem pöörata tähelepanu sellele, kuidas suudetakse käivitada uusi ja innovatiivseid projekte, mis vastavad konkreetset makropiirkondliku strateegia eesmärkidele. Praeguses projektikoostöös juhitudakse pigem rahastamisvahendite eeskirjadest, mis jätab innovatiivsusele väga vähe ruumi. Selline lähenemisviis ei toeta makropiirkondlike strateegiate teostamist parimal võimalikul moel. Tulevikus on tarvis paindlikkust nii konkreetsete rahastamisvahendite raames kui ka nende vahel ning võimalust eri rahastamisvahendeid paremini kokku sobitada. Samuti tuleb püüda rahastamisvahendite eeskirju jätkuvalt lihtsustada. Komitee rõhutab selles kontekstis INTERREG B-programmide, mille raames viiakse perioodil 2014–2020 ellu koostööprojektid makroregioonides, erilist tähtsust;

17. märgib, et tulevikus on tarvis rakendada töös projektidega strateegilisemat lähenemisviisi, mis oleks kooskõlas strateegia „Euroopa 2020”, ühenduse programmiperioodi 2014–2020 üldiste suuniste ning riiklike ja piirkondlike strateegiate ja programmidega. Makropiirkondlike strateegiate rakendamist toetavates projektides ja programmides on tähtis võimaldada sektorite ja esmatahtsate valdkondade ülest koostööd ning piisavat paindlikkust ja reageerimisvõimet, et kasutada ära uusi esilekerkivaid võimalusi ja tulla toime uute väljakutsetega;

18. rõhutab, et tuleb soodustada uute koostöövormide ja projektialgatuste sündi, ning soovib sellega seoses nimetada näiteks nn algkapitali tähtsust uute koostööprojektide alustamisel. Läänemere piirkonna strateegia raames loodud algkapitali rahastu esimeses etapis rahastati kokku 14 projekti, mille eesmärgiks on valmistada ette strateegia elluviimist toetavaid koostööprojekte. Ka Doonau piirkonna strateegia raames on sarnaste projektide ettevalmistamist edukalt toetatud;

19. kutsub makropiirkondlikus strateegias osalevaid liikmesriike ja Euroopa Komisjoni üles ühiselt tähelepanu pöörama ELi järgmise eelarveperioodi 2014–2020 kavandamisel sellele, kuidas saaks kõige paremini toetada rahvusvaheliste projektide tugevdamist riiklike ja piirkondlike programmide osana. Liikmesriigid peavad Euroopa Komisjoni suunamisel selgelt viitama ELi eri rahastamisvahendite seosele makropiirkondlike strateegiate elluviimisega ning määratlema võimalust mööda sellised riiklikud rahastamisvahendid, mida võiks selleks otstarbeks kasutada;

20. märgib, et uute, makropiirkondliku strateegia eesmärkide elluviimist edendavate suurprojektide loomisel on nii Läänemere piirkond kui ka Doonau piirkond prioriteetsed valdkonnad ning horisontaalsete meetmete koordinaatorite vaheline koostöö nii kohalikul kui ka piirkondlikul tasandil seega väga oluline. Ka neile osalistele tuleb tagada sobivad tingimused. Euroopa Komisjonil ja asjaomastel osalejatel palutakse uurida kõiki võimalusi prioriteetsete valdkondade koordinaatorite ja horisontaalsete meetmete juhtide lihtsaks ja usaldusväärseks rahaliseks toetamiseks;

21. märgib, et kuigi komisjon on selgitanud nii Läänemere piirkonna kui ka Doonau piirkonna strateegia juhtimisstruktuure ja täpsustanud eri osaliste (riiklikud kontaktpunktid, prioriteetsete valdkondade koordinaatorid, horisontaalsete meetmete juhid ja juhtprojektide juhid) ülesandeid ja vastutusalasid, on komisjoni läbiviidud küsitluses hinnatud juhtimist endiselt problemaatiliseks. Regioonide Komitee kutsub komisjoni ja liikmesriike üles pöörama tähelepanu praeguste juhtimisstruktuuride lihtsustamisele. Kohaliku ja piirkondliku tasandi rolli tuleb jätkuvalt tugevdada;

22. nendib, et makropiirkondliku strateegia eesmärkidest ja olemasolevast koostööst on tähtis teavitada võimalikult suuremat hulka sidusrühmi, et tõsta teadlikkust Euroopa piirkondade koostööst ja toetada ulatuslikku pühendumist strateegiate elluviimisele. Regioonide Komitee peab oluliseks, et nii makropiirkondade kui ka liikmesriikide tasandil koostataks suunised teavitamise ja sidusrühmade tegevuse toetamiseks. Projektide elluviimisel tuvastatud parimate tavade ja kogemuste levitamisel tuleb endisest rohkem ära kasutada elektrooniliste teabevahendite pakutavaid võimalusi;

Juhtroll

23. rõhutab, et kõrge poliitilise tasandi osapoolte nähtav vastutuse võtmine ja roll teejuhina on põhieeldused selleks, et strateegia elluviimine edeneks kõigis osalevates riikides. Pühendumine tuleb tagada liikmesriikide tasandil, mis võimaldab paremini toetada kohaliku- ja piirkondliku taseme tegevust strateegia rakendamiseks;

24. kiidab heaks, et olemasolevate strateegiate juhtimise tugevdamine vaadatakse eraldi läbi seoses 2014. aastal korraldatavate iga-aastaste strateegiafoorumitega;

Mitmetasandilise valitsemise põhimõtte tähtis roll strateegiate elluviimisel

25. tuletab meelde, et varasemates Regioonide Komitee arvamustes Läänemere piirkonna läbivaadatud strateegia (2012) ja Doonau piirkonna strateegia (2011) kohta, territoriaalse koostöö kohta Vahemere piirkonnas Aadria mere ja Joonia mere makropiirkonna kaudu (2011) ning Põhjamere – La Manche'i väina piirkonna strateegia (2010) kohta on tugevalt rõhutatud mitmetasandilise valitsemise põhimõtte rolli makropiirkondade strateegiate rakendamisel. Strateegia eesmärkide saavutamiseks ja selle eduks on otsustava tähtsusega tegur kõigi sidusrühmade järjekindel ja pidev kaasamine;

26. peab tähelepanu väärivaks komisjoni ettepanekut kaasata strateegiate haldamisse avalikke ja muid ELi institutsioonilisi foorumeid ning nendib, et sellega seoses tuleb uurida eelkõige organisatsioonide kasutamist. Mitmesugused organisatsioonid ja koostööorganid võivad tegutseda veelgi tõhusamalt eri osaliste kaasamise vahendina makropiirkondlike strateegiate elluviimiseks. Regioonide Komitee omalt poolt on valmis koostööks eri eksperdifoorumitel;

27. juhib tähelepanu sellele, et komisjoni hinnangu koostamiseks korraldatud uuringul vastas kolmandik küsitletuist, et mitmetasandilise valitsemise põhimõtet ei ole täielikult arvesse võetud ei liikmesriikide või projektitasandi poliitilistes suunistes ega ka projektide elluviimist puudutavate otsuste tegemisel. Regioonide Komitee leiab, et eriti strateegiate elluviimisel tuleb mitmetasandilise valitsemise põhimõttele rohkem rõhku pöörata. Selleks on tarvis meetmeid, mida koostöös komisjoniga peaksid võtma eelkõige strateegiasse kaasatud liikmesriigid;

28. soovib tõhustada nii kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kui ka kodanikuühiskonna osalejate võimalusi osaleda makropiirkondlike strateegiate rakendamises vastavalt partnerluse ja läbipaistvuse põhimõtetele. Makropiirkondliku strateegia rakendamise kõigil juhtimistasanditel tuleb sisse viia korrapärased konsultatsioonid kohalike omavalitsuste ja kodanikuühiskonna esindajatega;

Uued strateegiad

29. kutsub üles Aadria ja Joonia mere piirkonda puudutava ELi strateegia koostamisel arvesse võtma olemasolevate Läänemere piirkonna ja Doonau piirkonna strateegiate rakendamisel saadud häid kogemusi ning soovib eriti sellega seoses tihedamat koostööd eri makropiirkondlike strateegiate vahel;

30. tuletab meelde oma ühehäälselt vastuvõetud arvamust „Põhjamere – La Manche'i väina piirkonna strateegia” (CdR 99/2010 fin.), milles komitee toetas kõnealuses piirkonnas valitsevate suurte probleemide taustal sõnaselgelt Põhjamere – La Manche'i väina makropiirkondliku strateegia loomist ning avaldab kahetsust, et komisjon ei ole ikka veel esitanud väljakuulutatud teatist integreeritud merenduspoliitika kohta Põhjamere piirkonnas;

31. tervitaks samamoodi ka mere vesikonna strateegiate tõhususe hindamist ja selle võrdlemist olemasolevate makropiirkondlike strateegiate rakendamisel saadud kogemustega, enne kui järgmisi mere vesikonna strateegiaid välja töötama hakatakse;

32. tuletab meelde Regioonide Komitee arvamustes varem esitatud seisukohti eri osalejate edukast kaasamisest makropiirkondlike strateegiate elluviimisse: peamiselt on tarvis läbipaistvat otsustusprotsessi, ulatuslikku teabevahetust ja ühiste tavade väljatöötamist kõigil tasanditel;

33. kutsub Euroopa Komisjoni ja nõukogu üles toetama edaspidiste makropiirkondlike strateegiate ja nendega seotud tegevuskavade esitamist tihedas koostöös kõikide asjaomaste sidusrühmadega. Sellega seoses tuleb arvesse võtta ka innovaatilisi valitsemiskavasid, millega kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele antakse tegelik kaasotsustusõigus piirkondlike strateegiate koostamisel ja rakendamisel;

34. rõhutab, et ka vastuolude korral peavad makropiirkondlikud strateegiad keskenduma sellistele piirkondlikele väljakutsetele, millega üksikud liikmesriigid ei suuda toime tulla või mille lahendamine oleks neile väga raske või mis on kõnealusele makropiirkonnale nii iseloomulikud, et nõuavad erikäsitlust ELi laiemas poliitilises raamistikus. Seepärast peaksid makropiirkondlikud strateegiad käsitlema mitte üksnes üldisi piirkondlikke huve, vaid võtma arvesse ka konkreetsete piirkondlike probleemidega tegelemiseks kohandatud strateegiaid. Üks koostöö kesksetest eeldustest on makropiirkonnasiseste transpordihenduste toimivus, millele Regioonide Komitee arvates tuleks uute strateegiate koostamisel tähelepanu pöörata; lisaks on paljude Euroopa piirkondade jaoks eluliselt tähtis demograafiline küsimus, mille spetsiifilised probleemid vastavad makropiirkondlikele geograafilistele valdkondadele;

35. nõustub komisjoni seisukohaga, et koostöö ja territoriaalse integreerumise tõhustamiseks tuleb otsida sihipärasemaid tavasid ning toetada jätkuvalt juba olemasolevaid, kasulikuks ja tõhusaks osutunud koostöövorme, mille hulgas makropiirkondlik strateegia on vaid üks võimalus;

36. kutsub liikmesriike üles hindama uute makropiirkondlike strateegiate väljatöötamist, kõnealuse geograafilise piirkonna ühiseid probleeme ja võimalusi silmas pidades, võttes arvesse sotsiaalse, majandusliku ja territoriaalse ühtekuuluvuse põhimõtteid ja pöörates erilist tähelepanu maapiirkondadele, tööstuslikust üleminekust mõjutatud piirkondadele ja regioonidele, kus valitsevad rasked ja püsivad ebasoodsad looduslikud või demograafilised tingimused, näiteks väga väikese rahvastikutihedusega põhjapoolseimatele piirkondadele, saartele, piiriülestele ja mäestikualadele. Kohalik ja piirkondlik tasand tuleks kaasata aruteludesse juba varases staadiumis, kui seatakse strateegia eesmärgid, nagu tehti näiteks Läänemere strateegia väljatöötamisel. Samuti ei tohi unustada kaasata sellesse protsessi kodanikuühiskonda. Kohaliku ja piirkondliku tasandi ning kodanikuühiskonna teadlikkus piirkonna vajadustest ja võimalusest ning selle eri osaliste juba olemasolevad koostöövõrgustikud annavad strateegia väljatöötamisele ja rakendamisele tugeva aluse;

Euroopa Liitu mittekuuluvate riikide osa makropiirkondlike strateegiate elluviimisel

37. märgib, et nõukogu on arvesse võtnud Regioonide Komitee arvamuses (CdR1272/2012 fin) Läänemere piirkonna uuendatud strateegia kohta esitatud seisukohti, kutsudes üles jätkama tegevust, millega põhjamöödet ja selle partnerlusi saaks võimalikult hästi ära kasutada Läänemere piirkonna strateegia rakendamisel. Doonau piirkonna strateegial on oluline tähtsus koostöö hoogustamiseks 14 riigi vahel – need on nii ELi liikmesriigid kui ka kolmandad riigid;

38. rõhutab, et makropiirkondlikud strateegiad peaksid tugevdama ELi ja kõnealuse makropiirkonna positsiooni EList väljaspool asuvate piirkondade suhtes ning nende vastastikust mõju. Kuigi need on Euroopa Liidu strateegiad, on paljusid nende eesmärke võimatu saavutada, tegemata koostööd ELi välispartneritega või jõudmata nendega prioriteetide osas mingile kokkuleppele. Nii Läänemere piirkonna kui ka Doonau piirkonna strateegiate puhul on EList väljaspool asuvate piirkondadega tehtaval koostööl väga suur tähtsus mitte ainult makropiirkonna majandusliku konkurentsivõime ja ühtekuuluvuse tugevdamisel, vaid ka ELi välissuhete edendamisel. Samas võib kolmandate riikide kaasamine avaldada nii naabruspoliitika kui ka laienemispoliitika seisukohast soodsat mõju ning tulevaste makropiirkondlike strateegiate puhul algusest peale keskne edutegur;

Kokkuvõte

39. soovib esile tuua, et senise strateegiatöö põhjal ei saa veel teha kaugeleulatuvaid järeldusi lähenemisviisi mõjust ELi horisontaalsete ja integreeritud eesmärkide saavutamisele;

40. rõhutab, et 2014. aastal algav uus ELi finantsperiood pakub häid võimalusi tõhusamaks ja tulemusrikkamaks strateegiatööks. Seoses sellega kutsub Regioonide Komitee üles sihipärasele koostööle eri liikmesriikide ja rahastamisasutuste vahel nii ELi tasandil kui ka riikide arendustegevuses;

41. soovitab, et komisjon järjepidevalt jätkaks makropiirkondlike strateegiate, aga ka mere vesikonna strateegiate rakendamise jälgimist ja nende loodud lisandväärtuse hindamist kogu Euroopa ulatuses, mitte ainult üksikute makropiirkondade osas.

Brüssel, 28. november 2013

*Regioonide Komitee
president*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regioonide Komitee arvamus „Euroopa konkurentsivõimelise ja jätkusuutliku terasetööstuse tegevuskava”

(2014/C 114/05)

I. POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

1. leiab, et terasetööstusel on määrav osatähtsus Euroopa Liidu tildises majanduses ja et tegemist on väga olulise strateegilise sektoriga, mis avaldab otsest mõju kõigi ELi liikmesriikide majanduslikule, sotsiaalsele ja keskkonnaalasele arengule;
2. on arvamusel, et Euroopa terasetööstuse tuleviku kujunemine avaldab otsest mõju ka kohalikule ja piirkondlikule arengule ning et konkurentsivõimeline ja jätkusuutlik terasetööstus on paljudes Euroopa piirkondades ühtlasi nii majanduse elavdamise tingimus kui ka parameeter;
3. leiab, et Euroopa sõltumatu terasetööstuse toetuspoliitika loomine on hädavajalik selleks, et tagada Euroopa Liidu pikaajaline varustuskindlus. Oma sõltumatus säilitamiseks peab terasetööstus näitama, et suudab innovatsiooni ja keskkonnast hooliva mõtlemise teel vastata tulevastele väljakutsetele. ELilt saadava võimaliku toetuse abil võib üksnes kiirendada ümberkorraldusprotsessi, millega terasetööstus ise peab algust tegema;
4. rõhutab keerulist majandusolukorda Euroopa Liidus – kus kogu tootmismahd on 217 miljonit tonni terast aastas ja tegelik tootmine moodustab ligi 11 % kogu maailma toodangust – seoses rahvusvahelisel tasandil tekkinud ületootmise ja vähese turunõudlusega;
5. võttes arvesse asjaolu, et terasenõudlus sõltub vähete peamiste terast kasutavate tööstusharude majanduslikust ja finantsolukorrast – näiteks ehitussektori ja autotööstuse nõudlusest,⁽¹⁾ tuleb meelde oma arvamust tööstuspoliitika kohta⁽²⁾ ja arvamust „CARS 2020: Euroopa konkurentsivõimelise ja jätkusuutliku autotööstuse tegevuskava”⁽³⁾;
6. leiab, et ehitus on tõepoolest üks põhilistest terast kasutavates sektoritest ning et prioriteediks tuleks pidada kõike, mis on seotud säästva ja energiatõhusa ehitamisega, eelkõige seda tüüpi ehituses, mida võib nimetada avaliku sektori kinnisvara renoveerimiseks, ja keskenduda eelkõige Euroopa sotsiaalelamumajanduse tegevuskavale, mida Regioonide Komitee ja Euroopa Parlament on korduvalt taotlenud;
7. märgib, et pärast tööstustegevuse tõsist aeglustumist viimastel aastatel on 23 liikmesriigi vahel jaotunud ligikaudu 500 tootmiskohta seisnud silmitsi tootmise olulise vähendamisega, samas kui palju tootmiskohti on lõplikult suletud ja kaotatud ligikaudu 40 000 töökohta, mis on kahetsusväärne;
8. toonitab, et raske majanduslik olukord on mõjutanud negatiivselt asjaomaste piirkondade majanduslikku ja sotsiaalset ühtekuuluvust;
9. tunnustab vajadust Euroopa strateegia järele terasetööstuse tuleviku jaoks üldiselt;
10. peab vältimatult vajalikuks kaasata sellesse protsessi otseselt kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, austades piirkondlikke iseärasusi ja võimekust ning võttes arvesse asjaolu, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on parimal positsioonil, et hinnata majanduslikke ja sotsiaalseid väljakutseid ja investeeringute vajalikkust ja jätkusuutlikkust töökohtade loomisel või säilitamisel ja ka selleks, et määratleda võimalikud ressursid nende investeeringute jaoks, samuti on neil suuremad teadmised keskkonnamõju hindamise valdkonna problemaatikast;
11. leiab, et ELi konkurentsivõime suurendamiseks tehtavad jõupingutused peavad tuginema läbipaistvuse ja ettevõtlust soodustava keskkonna põhimõtetele. Euroopa terasetööstus võiks konkurentsivõimeliselt esile kerkida nt pädevuse, innovatsiooni-suutlikkuse ja kvaliteediga;

⁽¹⁾ COM(2013) 407 final.

⁽²⁾ Regioonide Komitee 11. aprilli 2013. aasta arvamus teemal „Tugevam Euroopa tööstus majanduse kasvuks ja taastumiseks”, raportöör Claude Gewerc (FR/PES), CDR2255-2012_00_00_TRA_AC.

⁽³⁾ Regioonide Komitee arvamuse eelnõu, raportöör Christian Buchmann (AT/EPP), CDR1997-2013_00_00_TRA_PA.

12. toetab aktiivset tööstuspoliitikat, mille eesmärk on hoida terasetööstuse konkurentsivõimet ja võimalusel säilitada või koguni suurendada olemasolevaid tootmiskohti ja töökohtade arvu eelkõige keskkonnahoidliku tehnoloogia ja ringlussevõtu abil, et sektor ei kaotaks metallurgiateadmisi ja -oskusi, mis töötajad mitmete aastakümnete jooksul on kogunud;
13. taotleb sellest tulenevalt täiendkurseõppe protokollide loomist restruktureerimisoskus olevate tootmiskohtade töötajate jaoks, et arendada nende oskusi terasetööstuse ametites;
14. kutsub samuti üles looma täiendavaid tööalase ümberõppe meetmeid suletud või restruktureeritavate tootmiskohtade töötajate jaoks, suurendades võimalusi struktuurifondide kasutamiseks tänu Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi läbivaatamisele ning pakkudes individuaalsetele vajadustele ja piirkondlikele iseärasustele kohandatud programme, säilitades ja väärtustades samas töötajate oskusi kõnealuses sektoris;
15. taotleb rahalise sellise abi süsteemi loomist tootmiskohtade ümberkorraldamisest või sulgemisest mõjutatud aladele, mis põhineks töötajate ümberõppel ja majanduse mitmekesistamisel ning mida rahastataks avaliku ja erasektori majandustoimijate ressursidest;
16. rõhutab vajadust kõigi avaliku sektori asutuste kooskõlastatud lähenemisviisi järele terasetööstust puudutavate restruktureerimismeetmete väljatöötamisel ja elluviimisel;
17. tervitab kõrgetasemelise terase ümarlaua loomist ELi tasandil, ent avaldab kahetsust, et koosolekute sageduseks määrati kord aastas, ning soovib sellesse kaasata Regioonide Komitee esindaja ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste esindajad, et edendada liikmesriikide peamiste sidusrühmade koostööd, teabevahetust ja parimate tavade tutvustamist;
18. peab lisaks vajalikuks kavandada tegevuskava hindamine 12 kuu jooksul pärast selle vastuvõtmist;
19. taotleb tugevdatud sotsiaaldialoogi käivitamist kriisi ületamiseks ning sotsiaalpartnerite otseseks ja selgeks kaasamiseks üldisesse tööstuspoliitikasse ja konkreetselt terasesektorile suunatud poliitikasse;
20. märgib, et üldine tööstusmudel, mis põhineb innovatsioonil ja märkimisväärsetel investeringutel uutesse tehnoloogiasse, on Euroopa Liidu jätkusuutliku majanduskasvu peamine tingimus;
21. märgib, et Euroopa terasetööstus peab pakkuma innovatiivseid ja kvaliteetseid tooteid, mis vastavad turu vajadustele ja eristavad Euroopa terasetööstust tema konkurentidest, ent selline lähenemisviis nõuab suuri investeringuid kulukatesse tootmis- või töötlemismetoditesse ning teadus- ja arendustegevusse;
22. leiab, et innovatsioonitoetuste andmist tuleks laiendada kõigile terasetööstusega seotud tegevusaladele. Nii tuleks programmi „Horisont 2020” raames kasutada Euroopa Investeeringuspanga finantsmehhanisme, et edendada terasetootmisettevõtete ja nende piirkondade koostööd teadus-, arendus ja uuendustegevuse vallas, kus need ettevõtted asuvad, mis omakorda edendaks jätkusuutlikkust ja majandustegevust;
23. kordab oma üleskutset investeerida oskustesse ja kutseõppesse, et edendada mitmekesistumist, spetsialiseerumist ja uuendustegevust terasetööstuses, et muuta see tulevikus konkurentsivõimelisemaks;
24. toetab komisjoni jõupingutusi edendada oskuste arendamisele suunatud meetmeid ja samuti sihtotstarbelisi meetmeid noorte tööhõive edendamiseks terasesektoris, ent avaldab kahetsust, et komisjoni teatises ei pakuta välja ühtegi meetet oskuste ümbersuunamiseks ettevõtte sees;
25. tunneb heameelt, et tegevuskavas on rõhuasetus puhtamate ning ressursi- ja energiatõhusamate tehnoloogiate väljatöötamisele suunatud innovatsiooni edendamisel, et vähendada kulusid ja järgida ELi 2030. aastani seatud kliimapoliitika raamistikku;
26. kutsub komisjoni üles eelistama ELis terase tootmist elektrikaarahjudes, kuna see meetod tekitab märgatavalt vähem CO₂ heiteid kui terase tootmine rauamaagist;

27. kinnitab veel kord oma toetust tööstusökoloogiale, mis keskendub materjalide ringlussevõtule ja energiatarbimise kontrollile;
28. rõhutab sellega seoses terase head ringlussevõetavust ja asjaolu, et terase tootmine puhta maagi asemel vanametallist võimaldab vähendada ligikaudu 75 % võrra selleks vajavat energiat ja 90 % võrra vajavat toorainet;
29. kordab oma toetust innovatsiooni investeerimisele ning turule, kapitalile, inimressurssidele ja oskustele juurdepääsu tingimuste parandamisele kui tugevama tööstuspoliitika tugisammastele;
30. ärgitab komisjoni jätkama terasetööstuse regulatiivse koormuse hindamist ja analüüsima selle mõju konkurentsivõimele;
31. toetab komisjoni jõupingutusi käivitada arutelu Euroopa terasetööstuse tootmiskulude vähendamise üle. Arutelud peaksid olema suunatud innovatsioonile, energiatõhususele ja keskkonnanahoiule;
32. rõhutab eelkõige vajadust võimaldada elektrimahukatel tööstusharudel sõlmida pikaajalisi tarnelepinguid, mis hõlmaksid vähemalt 10 aastast perioodi ja sisaldaksid piisavalt struktureeritud muutmisklausleid, mis tagaksid korrapärase tarne alalise lepinguraamistikus ja tõhusa kuluhalduse, st sektorite konkurentsivõime;
33. peab vajalikuks edendada kaubaveo võrgustikke, mis on määrava tähtsusega piirkondade jaoks, iseäranis äärepoolsete ja piiriüleste piirkondade puhul;
34. tervitab komisjoni ettepanekut toetada nõudlust ELis toodetud terase järele nii ELi sees kui ka väljaspool ELi, kasutades eelkõige sihispäraseid meetmeid nõudluse suurendamiseks autotööstuses ja säästva ehituse sektoris;
35. kutsub komisjoni üles edendama terasetööstuse mitmekesistamist, et vähendada nende sõltuvust nõudlusest ja viia sellest tulenevad riskid miinimumini;
36. toetab jõupingutusi terasest ehitustoodete säästva tootmise standardite kehtestamiseks ja kvaliteedimärgise („SustSteel“) loomiseks, mis võib aidata suurendada Euroopa toodete lisaväärtust ja konkurentsivõimet;
37. tuletab meelde, et oluline on kaitsta Euroopa standardeid sotsiaalpoliitika, keskkonna, kliimakaitse, tööohutuse ja töötingimuste valdkonnas, et tagada ELi majanduslik ja sotsiaalne ühtekuuluvus ja Euroopa ettevõtjate konkurentsivõimelisus maailmaturul;
38. toetab komisjoni jõupingutusi võtta koos kolmandate riikidega meetmeid ebaausate kaubandustavade vastu ja edendada muu hulgas võrdset kohtlemist;
39. leiab, et terase ja terasetoodete vaba ja avatud kaubanduse tagamine on sektorile pikas perspektiivis tähtis ning täheldab, et vaatamata komisjoni tehtud jõupingutustele rahvusvahelise kaubanduse liberaliseerimiseks WTO raames lähtuvad tööstuse prognoosid põhimõttest, et ligikaudu 65 % terase maailmaturust seisab jätkuvalt silmitsi igat sorti proteksionistlike tõketega;
40. jagab komisjoni seisukohta, et kaubanduslepingute, eelkõige vabakaubanduslepingute läbirääkimised kahepoolsel tasandil võivad olla peamiseks vahendiks ELi ettevõtjatele õiglaste tingimuste loomiseks;
41. kutsub komisjoni üles juhinduma lepingute läbirääkimisel standardite vastastikkuse põhimõttest ja seda nii kahepoolsel kui ka WTO tasandil;
42. julgustab komisjoni mitte kahtlema kogu vajaliku jõu ja otsusekindluse rakendamises kolmandate riikide ebaausa kaubanduspoliitika vastaste meetmete võtmiseks ja uuendama vajaduse korral oma kaubanduse kaitsevahendeid;

43. palub komisjonil kindlalt kontrollida, et süsteem „Surveillance 2” pakub vähemalt samu järelevalve- ja kontrollitagatise ebaausate toetuste ja dumpingu vastu kui varasem teatavate raua- ja terasetoodete impordi eelneva järelevalve süsteem (EL) nr 1241/2009;
44. väljendab lisaks muret tähtaegade pikkuse üle, mis on keskmiselt kaks aastat, mis Euroopa Komisjonil kulub dumpinguvastaste sätete kehtestamiseks, samas kui Ameerika Ühendriikidel piisab vaid kuuest kuust, ning kutsub komisjoni üles astuma samme, mis aitaksid tegutseda kiiremini;
45. toetab komisjoni pingutusi teha kõik võimalik, et tagada vaba juurdepääs esmase ja teise tooraine turule ja eriti rauamaagi, koksisöe ja ringlussevõetavate materjalide turule, ning peab vaba juurdepääsu kindlaks eeltingimuseks, et tagada Euroopa terasetööstuse konkurentsivõime maailma mastaabis;
46. leiab, et suurem tööviljakus, hea investeerimiskliima ja innovatsiooni panustamine on tähtsad eeldused terasetööstuse edasise arengu ja ELis püsima jäämise seisukohalt. Kuid ka energiatõhususe parandamine on hea moodus energiakulude vähendamiseks, millega saab kaasa aidata konkurentsivõime tugevdamisele;
47. toob esile, et komisjoni teatistes ei mainita logistikakulusid, eelkõige meretranspordi, toorainega varustamise, tarnekindluse ja sadamaarendusega seotud majandusarengu puhul;
48. toetab komisjoni kavatsust parandada Euroopa Liidu terasetööstuse kasvupotentsiaali tugevdavaid raamtingimusi, sh energiavarustuse kindlust ja konkurentsivõimelisi energiahindu ning ressursitõhusama ja vähem CO₂-heiteid tekitava tootmise edendamist;
49. toetab kõiki meetmeid, mille eesmärk on tagada tooraineturgude, sealhulgas vanametalli turu järelevalve ja kontroll, et võidelda vanametalli ebaseadusliku ekspordi vastu;
50. ärgitab komisjoni viima läbi Euroopa terasetööstuse toetuseks kavandatud meetmete tasuvusanalüüsi ja tagama, et need meetmed ei oleks vastuolus teiste Euroopa poliitikavaldkondadega, näiteks keskkonna- ja kliimakaitse ja säästva arengu poliitikaga;
51. leiab, et Euroopa konkurentsivõimelise ja jätkusuutliku terasetööstuse tegevuskava meetmeid ei tohiks käsitleda eesmärgi kui sellisena, vaid nendega peavad tingimata kaasnema tööstussektori jõupingutused investeeringute suurendamiseks ja töökohtade loomiseks Euroopa tootmiskohtades;
52. märgib, et tegevuskava oma praegusel kujul ei näi olevat vastuolus subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtetega, kuna see vastab ELi toimimise lepingu artiklile 173, milles sätestatakse, et ELil on tööstuspoliitika valdkonnas toetav pädevus;
53. taotleb tungivalt, et kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 173 rakendaks komisjon tööstuspoliitika valdkonnas Lissaboni lepingu täielikku potentsiaali, eelkõige võttes mis tahes vajalikke meetmeid liikmesriikide koordineerimise edendamiseks tööstuspoliitika valdkonnas, töötades välja suuniseid ja näitajaid, korraldades parimate tavade tutvustamist ning valmistades ette korrapärase järelevalve ja hindamise elemendid.

Brüssel, 28. november 2013

*Regioonide Komitee
president*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regioonide Komitee arvamus „Sport, puue ja vaba aeg”

(2014/C 114/06)

I. POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

Taustteave

1. juhib tähelepanu asjaolule, et ELis on hinnanguliselt 80 miljonit puudega inimest ehk u 15 % elanikkonnast. Piiratud liikumisvõimega isikud moodustavad hinnanguliselt üle 40 % elanikkonnast;
2. rõhutab, et kuna eakatel on puude tekkimise oht suurem ja kroonilised haigused on järjest rohkem üldlevinud, siis võib puuetega inimeste arv suureneda. Seega peavad Euroopa piirkonnad seisma tulevikus vastu uutele väljakutsetele;
3. juhib tähelepanu sellele, et puudel ei ole ELi tasandil ühist määratlust ning selle mõiste õigusliku määratluse üle on peetud mitmeid arutelusid ja sellele on pakutud mitmesuguseid semantilisi tõlgendusi. Puue on mitmetahuline mõiste ja kogemus, mis tuleneb inimese füüsiliste ja intellektuaalsete omaduste ning teda ümbritseva ühiskonna vastastikmõjust. Seetõttu tuleb puuetega inimestest rääkides kasutada mitmeid mõisteid;
4. märgib, et puude tegelikku mõju ei tunta hästi või ollakse sellest valel ettekujutusel, ning toonitab vajadust rõhutada võimeid, mida võidakse sportimise kontekstis arvestada;
5. tunnustab füüsilise tegevuse ja spordi väärtust ja olulisust puuetega inimeste jaoks nagu ka asjaolu, et see aitab saavutada ELi strateegilisi, sealhulgas strateegia „Euroopa 2020” eesmärke. Kohandatud sport ja puuetega inimeste sportlik tegevus on viimastel aastatel märkimisväärselt edasi arenenud. Viimane näide on Londonis 2012. aastal toimunud paraolümpiamängud, kus meedia tegi kõik võimaliku, et kajastada ja edendada paraolümpialiikumist;
6. juhib tähelepanu sellele, et spordil on vaieldamatu väärtus inimese üldise heaolu jaoks ja positiivne mõju puuetega inimeste rehabilitatsiooni- ja habilitatsioonivõimalustele ning spordiga tegelemise võimalus on puuetega inimeste jaoks eelkõige põhiline inimõigus;
7. rõhutab seda, et „puuetega inimeste sport” katab mitmesuguseid tegevusi, alates tippspordist kuni harrastusspordini, kohandatud kehalisest kasvatuses kuni spordi kasutamiseni taastusravis. See mitmekesisus on vähemalt sama keerukas või keerukamgi kui spordi mõiste määratlemine. See on muu hulgas põhjus, miks Euroopa eri piirkondades kasutatakse eri mõisteid. Füüsilise tegevuse ja spordi valdkonnas on mitmesuguseid nüansse, mille alusel on kõnealune tegevus kas sport, vaba aja veetmine, tervise heaks tehtav tegevus vm. Need on igal juhul põhjused, miks inimesed sellega tegelevad, kuigi üldiselt paraneb spordiga tegelemisel kõigi inimeste tervises seisund (nii füüsiline kui ka vaimne);
8. juhib tähelepanu asjaolule, et selle sektoriga seotud või selles sektoris kasutatavate eri mõistete ja kontseptsioonide üle on palju arutletud. Praeguses kontekstis on kasutatud mõistet „puuetega inimeste sport”, et võtta suunitlus inimkesksele lähenemisele, kuid olla samal ajal üldsõnaline;

9. tuletab meelde vajadust täielikult austada subsidiaarsuse põhimõtet ja spordi juhtorganite, sh iseseisvate spordiorganisatsioonide sõltumatust. Käesolevas arvamuses esitatud soovitude eesmärk on toimida katalüsaatorina, et suurendada liikmesriikide ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste võetud meetmete mõju ning väärtustada puuetega inimeste võimeid kogukonnas üldiselt;

Poliitiline taust

10. väljendab rahulolu asjaoluga, et ELi poliitikas on tunnustatud puuetega inimeste sporti, näiteks Euroopa puuetega inimeste strateegias 2010–2020,⁽¹⁾ Euroopa Komisjoni teatise pealkirjaga „Euroopa mõõtme arendamine spordis“⁽²⁾ ja sporti käsitlevas valges raamatus,⁽³⁾ ning toetab seda;

11. kahetseb siiski, et Euroopa Komisjoni esialgses ettepanekus liidu uue 2014.–2020. aasta haridus-, koolitus-, noorsoo- ja spordiprogrammi ERASMUS+ kohta polnud ühtki viidet puuetega inimestele; sellega seoses kutsub üles selgelt viitama alles arutatavas uues programmis vajadusele edendada jätkusuutlikku ja kaasavat majanduskasvu, hõlbustades puuetega inimeste juurdepääsu sporditegevusele;

12. leiab, et riigiasutustel ning kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel võib vastavalt oma pädevusele ja rahalistele võimalustele olla oluline roll puuetega inimeste sporditeenuste arendamisel, näiteks sporditaristu ja pikaajaliste sportimisvõimaluste edendamisel ja nendesse investeerimisel, ning rõhutab vajadust tagada projektide rahastamine neile piirkondadele, kus koolide ja muude haridusasutuste taristu pole piisavalt välja arendatud ning puuetega lastel puuduvad või on piiratud võimalused sporditegevuseks;

13. avalike rajatiste kasutamisel peavad avaliku sektori asutused asjakohasel viisil arvesse võtma puuetega inimeste sporditegevuse küsimust, et järgitaks nõuet luua puuetega inimestele võrdsed elamistingimused. Sealjuures on oluline aspekt juurdepääsetavus;

14. kinnitab puuetega inimeste spordisektori osaliste erilist rolli selleks, et spordi abil saaks edendada sotsiaalset kaasatust, integratsiooni ja võrdsed võimalusi;

15. juhhib tähelepanu asjaolule, et paljudel juhtudel mainitakse puuetega inimeste sporti konkreetsemalt vaid sotsiaalse kaasatuse kontekstis. Komitee kutsub tegema laias laastus vahet puuetega inimeste spordi eriharudel, milleks võivad olla näiteks tippsport, harrastussport, kehaline kasvatus, spordi pakutavad haridus- ja koolitusvõimalused, kohandatud füüsiline tegevus, spordi kasutamine taastusravis või konkreetse ravieesmärgiga sportlikud tegevused;

16. kutsub üles rohkem tunnustama sektori volitatud esindajate osalemist igasuguses ELi institutsioonide toetatud peavoolu spordi arendamis- ja hindamistegevuses. Selleks, et neil oleks võimalik osaleda, tuleks kaaluda erivahendite eraldamist ning erikoolitust spordi valdkonnas töötavatele tehnilistele töötajatele;

17. kutsub üles koostama detailse strateegiadokumendi, mis põhineks praegusel poliitikal, kuid mis oleks pühendatud just puuetega inimeste spordile, et määratleda sektori peamiste küsimuste seas prioriteedid;

Spetsiifilised probleemid: sportimine

18. nendib, et hoolimata sellest, et poliitilisel tasandil tuntakse järjest suuremat huvi puuetega inimeste sportimise vastu, on viimaste seas sportimine ikka vähe levinud. Muu hulgas on see seotud piiratud ligipääsuga puuetega inimeste vajadustega kohandatud sporditaristutele;

⁽¹⁾ COM(2010) 636 final

⁽²⁾ COM(2011) 12 final

⁽³⁾ COM(2007) 391 final

19. märgib, et lisaks füüsilistele, sotsiaal-majanduslikele ning teabevahetusega seotud takistustele mõjutavad sportimist kultuurilised barjäärid ning psühholoogilised tegurid, näiteks peavoolu sportlike tegevuste korraldajate ja osaliste suhtumine puudesse. Selline suhtumine tuleneb teadmatusest ja ressursside puudumisest teistsuguse olukorraga tegelemiseks, mistõttu tuleks korraldada teabekampaaniaid ja koolitusi, mis lihtsustaksid puudega inimeste kaasamist sporditegevusse. Soovitatavalt peaks kõikide selliste meetmete koostamisel, millega soovitakse parandada juurdepääsu sportimisvõimalustele, konsulteerima nõuetekohaselt sektori osalistega, kuna eri rühmad võivad vajada erinevat toetust;

20. juurdepääsu parandamine on spordihoonetele füüsilise juurdepääsu ja parema teabevahetuse vaatenurgast oluline tingimus, kui me soovime, et sportimine oleks levinum;

21. kutsub üles korraldama koordineeritud teadlikkuse tõstmise kampaaniaid olemasolevate spordiharrastusvõimaluste kohta. Selliseid kampaaniaid võiks korraldada ELi tasandil, kuid need peaksid olema toodud kohalikule ja piirkondlikule tasandile, kus konkreetseid sportimisvõimalusi pakutakse. Tuleks pöörduda puuetega inimeste endi poole ja neile teavet anda. Ideaalis tuleks need kampaaniad korraldada peavoolu spordiliikumise, spordiorganisatsioonide ja puuetega inimeste spordi- ja muude organisatsioonide (eelkõige ühingute) juhtorganite toetusel. Lisaks on oluline korraldada teavituskampaaniaid mitte ainult puuetega inimestele, vaid kõigile, et aidata neil oma puuetega kaaslasti mõista, aktsepteerida ja integreerida ning õppida neid abistama. Tuleb võimalikult palju soodustada puuetega inimeste iseseisvust ning neid julgustada ja toetada selliste ürituste väljapakkumisel, edendamisel ja korraldamisel;

22. juhib tähelepanu sellele, et eri sihtrühmadele tuleb võib-olla läheneda eraldi, võttes arvesse nende võimeid, vanuserühma ja sotsiaalset olukorda. Eriti tuleks jõuda noorteni ja neid toetada. Samuti on oluline arvestada iga liikmesriigi spordistruktuuri ning kohalikke ja piirkondlikke iseärasusi. Tuleks toetada kvaliteetse, kättesaadava ja korrapäraselt ajakohastatud teabe edastamist, et sihtrühmad saaksid pidevalt teavet neile kättesaadavate sportimisvõimaluste kohta. Organiseeritud rohujuuretasandi liikumiste arengu lihtsustamine ja toetamine võib soodustada sellise teabe levitamist ja juurdepääsetavust;

23. kohalikul ja piirkondlikul tasandil peab olema kohandatud transpordivõrk, mis võimaldab puuetega inimestel minna spordihoonetesse ning tegeleda nii harrastus- kui ka võistlusspordiga;

24. rõhutab, et vanematel on oluline roll selles, et julgustada noori sportima, ning et selle sektori selgrooks on vabatahtlikud. Seepärast on tarvis tõsta teadlikkust vabatahtliku töö tähtsusest ja kaaluda platvormide moodustamist vabatahtlike värbamiseks ja koolitamiseks ning meetmete võtmist nende töö tunnustamiseks ja hüvitamiseks;

25. soovib luua ELi spordirajatiste kohta teabeplatvormi koos täielikult ligipääsetava veebilehega puuetega inimeste teavitamiseks sporditaristust, tehnilistest võimalustest jne nende elukohas;

26. juhib tähelepanu faktile, et mõned elanikkonnarühmad kannatavad kahe- või kolmekordse diskrimineerimise all, kui neil pole mitte ainult üks, vaid mitu puuet või kui nad on välismaalased või vähemusrühmadest või kannatavad homofobia või soo tõttu sotsiaalse tõrjutuse all. Toetus ja võrdne juurdepääs sportimisvõimalustele tuleks tagada kõigile;

27. märgib, et puuetega inimeste sport ei tohiks jääda peavoolu spordisüsteemist välja ning et selle üldlevinuks muutumine, s.t selle korraldamise vastutuse jagamine suurte spordiorganisatsioonidega, tundub juba praegu olevat esmatähtis poliitiline eesmärk. Seega tuleb tagada, et puuetega inimeste sporditegevus kaasataks peavoolu spordi arengusse ning et sõltuvalt puuetega inimeste tegelikelt oskustest ja integratsioonieesmärgist saaks võtta kõrvuti kasutusele ka erinevaid korraldusmudeleid, valemehid ja struktuure;

28. puuetega inimeste sporti kaasamist tuleks toetada konkreetse haru või spordiala liidu raames, tehes koostööd spordiliitudega, mis tegelevad peamiselt puuetega inimestega ja mille rolli tuleb austada. Neid spordiliite tuleks puuetega inimeste teenistuses oleva hädavajaliku ülesande täitmisel toetada;

29. spordiliidud peaksid innustama spordiorganisatsioonide hääleõiguseta osalemist oma täiskogudel, mille eesmärk on edendada puuetega inimeste sporditegevust, isegi kui nad ei kuulu kõnealusesse spordiliitu;

30. nendib toodud näidete põhjal, et turismi ja harrastusspordi ühendamine kujutab puuetega inimeste jaoks head vahendit spordiga esmase kokkupuute saamiseks, et sportimine muutuks levinumaks ja suureneks üldsuse teadlikkus puuetega inimeste võimetest;

31. sporditurismi reklaamimiseks tuleks pakkuda kvaliteetset ajakohastatud teavet puuetega inimestele kohandatud sporditegevuste, transpordivõimaluste ja spordihoonete kohandatud juurdepääsu kohta;

Spetsiifilised probleemid: haridus

32. tunnistab, et puuetega inimestele sobiv spordi arendamine nõuab hea haridus- ja väljaõppetasemega spetsialiste;

33. leiab, et isegi kui puuetega inimesi ei häbimärgistata, võivad nad ikka kannatada tõrjutuse all, sest paljud inimesed ei tea, kuidas neid spordiasutustes vastu võtta ja sportimisse kaasata. Komitee kutsub üles haridus- ja koolitusmeetmete abil kooskõlastatult teavet jagama, ja seda mitte ainult sportimise korraldamises otseselt osalevatele isikutele, vaid ka laiemale üldsusele, kasutades selleks näiteks internetis lihtsasti kättesaadavaid koolitusvahendeid. Selleks tuleks samal ajal suurendada teadlikkust puuetega inimeste õigustest, vajadustest ja võimetest;

34. rõhutab, et kehaline kasvatus peaks olema avatud kõigile õpilastele ning puue ei peaks olema kooli spordiprogrammides osalemise takistus. Tihtipeale hakkab noortele just koolis kehalise kasvatuses tunnis sportimine meeldima ja selle vastu huvi tekkima. Sama kehtib ka puuetega inimeste puhul. Lisaks pakub koolisport võimaluse harida terveid õpilasi ja suurendada nende teadlikkust oma klassikaaslaste võimetest. Selles kontekstis tuleks toetada eelkõige kõigile avatud spordiprogrammide loomist. Hea näide selle kohta, kuidas muuta suhtumist teiste sportlaste võimetsesse, on tagurpidi integratsioon, s.t tervete noorsportlaste osalemine puuetega inimeste spordiüritustel. Samamoodi tuleks toetada ja arendada ühise sporditegemise algatusi. Selle eesmärgi saavutamiseks tuleks haridusasutuste õpetajatele ning eelkõige kehalise kasvatuses õpetajatele pakkuda spetsiaalset koolitust ning anda puuetega laste vanematele teavet eri sportimisvõimaluste kohta;

35. nendib, et puuetega inimeste ja peavoolu spordiüritustel osalejate vähese suhtlemise ja kooskõlastamise tõttu jäävad treenerite teadmised ja oskused tihtipeale kasutamata. Tehakse ettepanek võtta nendes organisatsioonides koolitusepakujate ja avaliku sektori ametivõimude toetusel ühiseid koolitusmeetmeid;

36. soovib kaasata kõrgharidusasutuste esindajad otsesemalt kohandamisprotsessidesse, et hoida ära puuetega inimeste tõrjutust. Kaasamise eesmärk oleks teha muudatusi tulevaste kehalise kasvatuses õpetajate koolituses, võimaldades neil paremini mõista eri terviseprobleeme, millega nende õpilased silmitsi seisavad;

37. on arvamusel, et puuetega inimeste spordi mainet tuleb parandada. Tuleks edendada puuetega tippsportlaste tippsporti ja anda neile puudeta tippsportlastega sama staatus. Üldiselt ollakse nõus, et teadlikkus puuetega tippsportlaste tulemustest võib aidata seda arusaama muuta. Selles suhtes on väga oluline paraolümpiamängude ja puuetega inimeste kõrgetasemeliste spordiüritustega seotud teabevahetusstrateegia;

38. mõönab, et puuetega inimeste sport tugineb suuresti vabatahtlike tööle. Komitee tunnistab, et vabatahtlikele tuleb jätkuvalt pakkuda kõrgetasemelist koolitust. Seda koolitust tuleks kohandada mõningal määral sidusrühmade vajadustele. Lisaks on üha olulisem vabatahtlike juhtimine. Puuetega inimeste spordiga tegelevad organisatsioonid peavad parandama oma korraldust personalijuhtimise ja kvaliteedi arendamise vahendite kasutusele võtmise abil. Kui me soovime parandada kvaliteeti, siis tuleb koolitada spetsialiste. Nad on eriti vajalikud seetõttu, et tegemist on erisihtrühmaga. Lõppeesmärk peaks olema selle töö spetsialistide ülesandeks tegemine;

39. avaldab kahetsust selle üle, et sageli alahinnatakse puuetega inimeste potentsiaali, ja rõhutab, et sport võib toetada puuetega inimeste isiklikku arengut ja anda seega ka olulise panuse inimeste edukasse tööalasesse integratsiooni;

40. kiidab heaks ELi suunised sportlaste topeltkarjääri kohta, ⁽⁴⁾ milles rõhutatakse, et „topeltkarjääri toetavate meetmete võrdne kohaldamine kõigile sportlastele oleks spordi jaoks üldiselt ja eelkõige puuetega inimeste harrastatava spordi jaoks märkimisväärne samm edasi”. Regioonide Komitee jagab täielikult ka suunistes väljendatud seisukohta, et „kuna paljud puuetega inimeste spordialad on hõlmatud peavoolu spordiorganisatsioonidega, tuleb pöörata sellele rühmale eritählepanu, et tagada võrdne kohtlemine ja arendada välja teistsuguseid karjäärivõimalusi, kui ei ole võimalik kasutada tervete sportlase karjäärivõimalusi”;

41. rõhutab, et see sektor peaks püüdma juba nüüd suurendada oma noorimate sportlaste iseseisvust ja toetama neid nende isiklikus arengus. Sellega seoses tuleks toetada noortele sportlastele spordiüritustel pakutavaid erikoolitusi;

Spetsiifilised probleemid: tervishoid

42. tunnistab spordi tähtsust tervise edendamisel ja -kasvatuses ning rõhutab kohandatud füüsilise tegevuse ja puuetega inimeste taastusravi erilist seost, kuna mängus on nende füüsiline ja vaimne tervis;

43. toetab ELi eksperdirühma „Sport, tervishoid ja osalus” tööd. Nõukogu on teinud sellele rühmale ülesandeks esitada ettepanekuid meetmete kohta, millega edendada tervist tugevdavat füüsilist tegevust ja osalemist kohaliku tasandi spordis, ning määrata vastavad meetmed kindlaks 2013. aasta keskpaigaks. Regioonide Komitee kutsub üles selgesõnaliselt tunnustama ja toetama füüsilist tegevust ja sporti kui puuetega inimeste taastusravi vahendeid;

44. võtab teadmiseks ELi dopinguvastase eksperdirühma töö tulemused. Nõukogu on sellele rühmale teinud ülesandeks kavandada ELi kommentaarid ülemaailmse dopinguvastase agentuuri (WADA) läbivaadatud ülemaailmsele dopinguvastasele juhendile. Komitee tunnistab ka spordi hea juhtimistava tähtsust. Regioonide Komitee soovib sellesse töösse rohkem kaasata paraolümpia liikumise sidusrühmi;

45. peab vajalikuks, et kõik uue mitmeastase finantsraamistiku rahastamisvahendid hõlmaksid puuetega inimeste juurdepääsu küsimust;

Spetsiifilised probleemid: struktuuriline ja finantstoetus

46. võtab teadmiseks, et on tehtud ettepanek lisada endiselt arutamisel olevasse Erasmus+-programmi eelarverida spordile. Komitee kutsub siiski Euroopa Komisjoni üles Erasmus+-programmi juhendis selgesõnaliselt viitama puuetega inimeste spordiga tegelejaile ning pidama selle rühma sporti programmi spordipoliitikas prioriteediks;

47. soovib komisjonil toetada konkreetseid meetmeid kohalikul ja piirkondlikul tasandil puuetega inimeste sporti edendavate projektide toetuseks;

48. leiab, et seda sektorit iseloomustab sarnase eesmärgiga eri ELi vahendite mõningane killustatus. Suurem ühtlustamine koos pikaajaliste rahaliste kohustuste võtmisega (vähemalt sektori ELi tasandi peamiste esindajate jaoks) oleks sektori jaoks väga kasulik;

49. julgustab struktuurifondide kasutamist kõigile avatud sporditaristu arendamiseks kohalikul ja piirkondlikul tasandil. Samuti on äärmiselt oluline rahastada programmi „Horisont 2020” kaudu puuetega inimeste spordiga seotud tehnoloogiate alast uurimistööd. Väga oluline on investeerida teadusuuringutesse ja innovatsiooni, tehes seda eeskätt ülikoolide ja sektori ettevõtete kaudu. Paljud spetsialistid kirjutavad juba sel teemal oma doktoritööd. Eritählepanu peaks pöörama spordile kui ravivahendile, näiteks hipoteraapiale;

50. kutsub ELi institutsioone üles jätkuvalt pikaajaliselt toetama kõigile, kuid eelkõige puuetega noortele avatud spordiüritusi;

Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste roll

51. leiab, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on oluline roll puuetega inimeste spordi Euroopa mõõtmel arendamisel oma institutsiooniliste volituste raames;

⁽⁴⁾ <http://ec.europa.eu/sport/library/documents/c3/dual-career-guidelines-final.pdf>

52. rõhutab vajadust suurendada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste osalust programmi alusel, mille töötavad ühiselt välja Euroopa Komisjon, nõukogu ning spordi, puuetega inimeste ja puuetega inimeste jaoks ja nende kaasamist peavoolu sporditegevusse silmas pidades korraldatavate spordiürituste eest vastutavad riigi ametiasutused. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused saavad ELi kohalikule tasandile lähemale tuua, et luua seos spordiklubides, koolides või vanemate seas propageeritavate algustega;

53. tunnistab, et kohalikul ja piirkondlikul tasandil on kogemusi ning struktureeritud partnerlusi, millega saab toetada puuetega inimeste spordi ja sportimise levinumaks muutumist. Komitee kutsub üles neid häid tavasid jagama ja leiab, et võib ise neid ELi institutsioonide ja asjaomaste sidusrühmade toetusel levitada. Siinkohal on suureks tööks olemasoleva materjali tõlkimine, mida tuleks toetada. Tasuks kaaluda ka eriti heade tavade kompenseerimise süsteemi;

54. toetab puuetega inimeste spordi arendamise eest piirkonnas vastutavate organite süsteemi. Nad võiksid olla heade tavade jagamise ja elluviimise allikaks, näiteks IKT vahendite kasutamise kaudu, ning Euroopa poliitika ja piirkondliku tegelikkuse vaheliseks sillaks. Euroopa projektide edendamine ja arendamine heade tavade jagamiseks aitaks leida ühistele probleemidele elujõulisi lahendusi ning õppida tundma teiste piirkondade ja riikide vajadusi;

Muud tähelepanekud

55. võtab teadmiseks esimesed algatused Euroopa spordinädala edendamiseks ja rõhutab, et selle raames on tarvis ette näha just puuetega inimestele suunatud sportlikke tegevusi ja kaasata need põhivoolu sportlikesse tegevustesse. Samuti kutsub komitee üles kaaluma iga-aastase Euroopa puuetega inimeste spordipäeva korraldamist;

56. nendib, et selle sektori kohta puuduvad võrreldavad piirkondlikud andmed, ning kutsub üles usaldusväärseid andmeid koguma. Selleks tuleks näiteks tellida spetsiaalne Eurobaromeetri uuring puuetega inimeste spordi kohta või vähemalt lisada selle teema kohta täpsemad küsimused edaspidistesse sporti ja/või puudega inimesi käsitlevatesse Eurobaromeetri uuringutesse;

57. soovib tungivalt luua selle küsimusega tegelemiseks Euroopa eksperdirühma, mis tunnistaks selle sektori erinevaid ülesandeid ja pööraks tähelepanu sektori mitmesuguste asjaosaliste seisukohtadele. Oleks kasulik, kui see Euroopa eksperdirühm võtaks järgmisi meetmeid:

— semantilises plaanis

— pakuks invaspordile, kohandatud spordile ja ühisele sporditegemisele ühised määratlused, et neid oleks lihtsam tunnustada;

— tehnilises plaanis

— koguks kokku kõige tähtsamad kohalikud ja piirkondlikud kogemused, et neid oleks lihtsam eeskujuks võtta ja levitada;

— annaks poliitilisele tasandile tehnilised vahendid, mis on hädavajalikud teadlikkuse tõstmiseks ja mis võimaldaks Regioonide Komiteel täita oma eesmärgi olla edendaja valdkonnas, kus kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on esmatähtis roll.

Brüssel, 29. november 2013

*Regioonide Komitee
president*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regioonide Komitee arvamused „Riigiabi kalandus- ja vesiviljelussektoris”

(2014/C 114/07)

I. POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

1. tervitab kalandusele ja vesiviljelusele antava riigiabi eeskirjade läbivaatamist ja hiljutist avalikku konsultatsiooni, mille Euroopa Komisjon selle läbivaatamise käigus korraldas;
2. rõhutab, kui oluline on näha kõnealust eeskirjade läbivaatamist järgmistes kontekstides: i) ühise kalanduspoliitika reform, ii) läbirääkimised Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi, teiste Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide ning muude asjaomaste ELi kalandus- ja vesiviljelussektori rahastamisprogrammide üle, iii) riigiabi tegevuskava ulatuslikum ajakohastamine konkurentsi peadirektoraadi juhtimisel;
3. väljendab kindlat toetust ühise kalanduspoliitika reformi üldeesmärgile liikuda säästva kalanduse suunas, ning tervitab Iirimaa Euroopa Liidu Nõukogu eesistumise ajal selles osas saavutatud poliitilist kokkulepet;
4. kordab, et kalandusele ja vesiviljelusele antava riigiabi õigusaktide reform peab toimuma nii, et see toetaks ja aitaks ellu viia ühise kalanduspoliitika reformi, mis peab olema peamine lähtealus. Samuti tuleb Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi üle peetavate läbirääkimistega tagada, et seda fondi kasutatakse ühise kalanduspoliitika eesmärkide saavutamiseks;
5. rõhutab, et kalandussektori säästvus tähendab kalavarude pikaajalist elujõulisust ja kestvust ELi vetes ning kogu ELi kalanduskogukondade sotsiaal-majanduslikku tulevikku. Nende kahe aspekti arendamise vahel peab valitsema tasakaal;
6. juhib tähelepanu ELi ees seisvatele paradoksile: ühelt poolt sõltutakse suuresti kalandus- ja vesiviljelustoodete impordist (ligikaudu 60 % kogutarbimisest), et vastata ELi tarbijate nõudlusele ja soovidele, ning teiselt poolt on tungivalt vaja taastada ELi kalavarude maksimaalne jätkusuutlik saagikus ja seda säilitada, et tagada varude kättesaadavus ka tulevaste põlvkondade jaoks. Sellega seoses tuletab komitee meelde, et vesiviljelus aitab tarnida merekalapüügi võrdväärseid tooteid, kuid jätkusuutlikult ja ohustamata kalavarude säilimist. Lisaks tagab vesiviljelus kõrge tööhõivemäära, mis täidab kriisiperioodil tõelise sotsiaalse puhvri ülesannet;
7. rõhutab, kui oluline on tõhusalt suunata abi nii, et väikesemahulise püügi tegelevad laevastikud, mis laevade arvu osas moodustavad ELi kogulaevastikust enamiku, saaksid ühisest kalanduspoliitikast ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist sellise osa, mis vastab nende arvulisele ja sotsiaal-majanduslikule esindatusele, tingimusel, et nad kasutavad säästvaid püügitavasid;
8. rõhutab, et riiklike toetuste jätkusuutlikuma kasutuse tagamiseks kalandussektoris on vaja tugevat poliitilist tahet ja tegutsemist ELi kõigil valitsustasanditel. Seda on näha ühise kalanduspoliitika 2002. aasta reformide suutmatusest saavutada seatud keskkonna-, sotsiaal- ja majanduseesmärgid: ainult 22 % kalavarudest vastab maksimaalsele jätkusuutlikule saagikusele, 35 % kannatab ülepiiri all ja 43 % on ületanud ohutu bioloogilise piiri (allikas: Euroopa Parlamendi tellitud IEEP uuring, 2011);
9. märgib, et Euroopa Kontrollikoja eriaruandes nr 12/2011 märgitakse, et kalalaevastiku liigne püügivõimsus on endiselt üks peamisi põhjusi, miks ühine kalanduspoliitika ei suuda tagada säästvat kalapüüki;
10. tunnustab, et säästvuse eesmärgi saavutamiseks on vaja kalandussektoris teha struktuurilisi muudatusi ja seda mitmekesistada, ning rõhutab, et riigiabi eeskirjad ja meetmed peavad nendele muutustele kaasa aitama, keskendudes eelkõige maismaamajanduse (töötlev tööstus, säästev vesiviljelus, kohalikud kalaturud, uued tooted, kohalikud turundusahelad jne), Euroopa meredel ja ookeanidel kasutatavate uute ja säästvate kalandusvormide (rõhutades eeskätt väikesemahulise rannapüügi laevastike ja traditsioonilise kalapüügi rolli, kuid pöörates samuti eritählepanu ELis eeskätt inimitarbimiseks mõeldud kalandustoodete tarnele kaasa aitavate muude laevade püügivahendite, energiatõhususe jms parandamisele) ning laiema meremajanduse ja vesiviljeluse arengu toetamisele. Riigiabi ei tohi kasutada jätkusuutmatute kalandustavade toetamiseks;

11. tunnistab kalandussektori väärtust ja olulisust ELi jaoks, märkides ära tööhõive suure koondumise sellesse sektorisse Euroopa teatud piirkondades ning otsese mõju, mida kalandussektori ümberkorraldamine neile kogukondadele avaldab;
12. mõistab, et surve maapiirkondadele, rannikupiirkondadele ja kalanduskogukondadele on praegu ELis valitseva sotsiaal-majandusliku kriisi tõttu eriti suur, ning see tähendab, et sihipärased toetused piirkondlikul tasandil on nende kogukondade pikaajalise heaolu ja elujõulisuse tagamiseks üliolulised;
13. märgib, et kalandussektorile, nagu ka paljudele teistele sektoritele, eraldatakse toetusi ning see on märkimisväärne probleem (liigselt avaliku sektori vahenditest sõltumise mõttes), kuid samas ka hea võimalus, sest seeläbi saavad Euroopa Komisjon, liikmesriigid ning kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused kasutada avaliku sektori vahendeid oluliste reformide elluviimiseks kõnealuses sektoris;
14. kordab, et kõiki saadaolevaid ressursse on vaja kasutada võimalikult tõhusalt ning nõuab, et partnerluslepingute ja tulevaste rakenduskavade koostamisel seataks esmatähtsaks Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid, et toetada ranna- ja kalanduskogukondi, võttes lähtealuseks riigiabi muudetud õigusraamistiku, mis arvestab nende kogukondade majanduslike vajadustega ja vastab nendele;
15. nõuab, et Euroopa struktuuri- ja investeerimisfonde kasutatakse paindlikumalt, et tagada ressursside suunatus maapiirkondadele, rannikupiirkondadele ja kalanduskogukondadele, ning kutsub Euroopa Komisjoni üles võtma endale selge kohustuse tagada riigiabi eeskirjade läbivaatamisel see, et eeskirjad tõepoolest võimaldaksid ressursside sellist suunamist, mitte ei takistaks seda;
16. leiab, et tõhusalt ja tulemuslikult kasutades annavad need ressursid võimaluse ELi kalandus- ja vesiviljelustööstust muuta ning aitavad liikuda säästva kalandus- ja vesiviljelussektori suunas, toetades samas nn sinise majanduskasvu strateegia laiemaid eesmärke, et tugevdada meremajandust ja vesiviljelust ning nende seoseid maismaamajandusega, eelkõige andes püütud kalatoodetele lisaväärtust maismaamajanduse, kohalike turgude, uuenduslike toodete ja tarbijate teadlikkuse arendamisega (eelkõige seoses selliste teemadega nagu lühike tarneahel, hooajalisus, toote eriomadused jne);
17. kutsub Euroopa Komisjoni, liikmesriike ja teisi Euroopa ametiasutusi võimalusest kinni haarama ja kasutama 2014.–2020. aasta perioodi tegelike muutuste elluviimiseks;
18. märgib, et vähese tähtsusega abi ja grupierandi määrused ei anna tervikpilti kalandus- ja vesiviljelussektorile eraldatavatest toetustest, sest liikmesriigid saavad kehtestada nn teatatud abikavu (mille Euroopa Komisjon peab eelnevalt heaks kiitma);
19. märgib, et kalandussektor on vabastatud ka kütusemaksu maksmisest, mis toob seoses kalalaevade tegevuskuludega otsest kasu aastas hinnanguliselt umbes 1,5 miljardi euro suuruses summas, samal ajal kui vähese tähtsusega abi annab samuti võimaluse pakkuda laevadele kütusetootust;
20. juhib tähelepanu merendus- ja kalandusajade peadirektoraadi 2009. aastal tellitud uuringule, mille hinnangul on vähese tähtsusega abi määrase alusel võimalik ära kasutada umbes 718 miljonit eurot, kuigi tegelikke andmeid vähese tähtsusega abi kohta on raske saada, kuna ELi tasandil puudub tõhus järelevalve. Kalandussektori grupierandi määrase alusel antakse hinnanguliselt täiendavad 8 miljonit eurot aastas;
21. märgib, et 2009. aastal merendus- ja kalandusajade peadirektoraadile tehtud uuringus märgiti ära ka mitmed vähese tähtsusega abi määrase rakendamisega kaasnevad ohud: i) potentsiaalne kahjulik mõju Euroopa Kalandusfondi kasutamisele liikmesriikides, kus eelistatakse vähese tähtsusega abi, ii) moonutatav mõju, mida võivad põhjustada vähese tähtsusega abi kasutuse erinevused liikmesriigiti, iii) oht, et vähese tähtsusega abi kasutatakse laevade töös hoidmiseks, mis on vastuolus reformi laiemal eesmärgil vähendada kalalaevastiku suurust ja mahtu;
22. tervitab vähese tähtsusega abi läbipaistvuse suurendamist sellekohaste andmete lisamisega liikmesriikide aastaaruandesse. See on oluline tegur, mis tagab süsteemi läbipaistvuse;

23. tunnistab, et Euroopa Komisjon peab saavutama tasakaalu püüdlustes vähendada bürokraatiat ja ühtlustada järelevalvenõudeid, tagades samal ajal piisava läbipaistvuse ja kontrolli. Komitee kordab, et ühise kalanduspoliitika reformi üldeesmärgid annavad piisava põhjuse rangeks ja läbipaistvaks riigiabi andmise kontrollimiseks kõnealuses sektoris;
24. tunnistab, et mitmel pool nõutakse praeguste vähese tähtsusega abi piirmäärade (ühele ettevõttele 30 000 eurot kolme eelarveaasta jooksul) tõstmist, et anda kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele suurema paindlikkuse sekkumiste toetamisel kohalikul ja piirkondlikul tasandil. Seda peetakse eriti oluliseks kalanduse suure osakaalu tõttu teatud piirkondades ja kogukondades. Komitee tunnistab, et praeguste vähese tähtsusega abi piirmäärade mis tahes läbivaatamisel tuleb arvestada vajadusega kaitsta konkurentsi ja ühisturgu;
25. kinnitab siiski, et on oht, et vähese tähtsusega abi piirmäärade tõstmine võib anda veelgi suurema võimaluse toetada jätkusuutmatuid kalandustavasid, õõnestades seeläbi ühise kalanduspoliitika üldeesmärki saavutada ELis säästev kalandus. Seda ohtu on võimalik siiski vältida konkreetsel riikliku ulatusega juhtudel, mille puhul jätkusuutlikkuse puudumine on tekkinud tootmis- või püügisektorist sõltumatutel põhjustel;
26. kutsub seega Euroopa Komisjoni üles esitama oma mõjuhindangus muudetud määruste kohta ja osana oma hinnangust konsultatsiooni käigus saadud vastustele üksikasjaliku analüüsi potentsiaalsest mõjust (ühise kalanduspoliitika üldreformi elluviimisele), mida võib avaldada i) vähese tähtsusega abi praeguste piirmäärade säilitamine sektoris, ii) vähese tähtsusega abi piirmäärade tõstmine, iii) vähese tähtsusega abi piirmäärade vähendamine või selle abi täielik ärakaotamine;
27. leiab, et nimetatud mõjuhindangus tuleb analüüsida ka seda, millist osa etendavad kõnealuses sektoris vähese tähtsusega abi meetmed riiklike meetmete laiemas kontekstis, eelkõige seda, kuidas nad täidavad abi andmise lünki, mida ei saa täita uue Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi, kalandus- ja vesiviljelussektorit käsitleva üldise grupierandi määru ega kõnealuse sektori nn teatatud abikavadega;
28. rõhutab, et Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi on vaja 2014.–2020. aasta perioodil kasutada tõhusamalt kui seda on seni tehtud Euroopa Kalandusfondiga, arvestades seda, et Euroopa Merendus- ja Kalandusfond on oluline rahastamismehhanism, mille kaudu saab suunata toetusi kalandus- ja vesiviljelussektorile nii, et oleks võimalik saavutada ühise kalanduspoliitika reformi üldeesmäärke;
29. leiab, et võib olla mõttekas uurida võimalust tõsta kalandus- ja vesiviljelustoodete töötlemise ja turustamise toetused välja vähese tähtsusega abi/grupierandi valdkondlikest määrustest ja lisada need hoopis vähese tähtsusega abi/grupierandi üldmääruste raamistikku;
30. leiab, et selline ümbertõstmine sobib hästi kokku Euroopa Komisjoni eesmärgiga luua rohkem kaubandusele ja ettevõtlusele suunatud kalandus- ja vesiviljelussektor ning uurida, kuidas anda kalandustoodetele lisaväärtust, arendades tarneahelaid, ulatuslikumat maismaamajandust ning uusi ja uuenduslikke lähenemisviise;
31. märgib, et kalatoodete töötlemise ja säästva vesiviljeluse sektorite maismaamajanduse toetuste ümbertõstmisel vähese tähtsusega abi üldmäärusesse saaks neile meetmetele kohaldada selles määruses kehtestatud kõrgemaid sekkumise piirmäärasid (praegu 200 000 eurot), mis aitaks kaotada takistusi maismaamajandusse investeerimiselt ning aitaks kaasa soovitud eesmärgile maksimeerida kalatoodete potentsiaalset lisaväärtust kohalike kalanduskogukondade jaoks;
32. kutsub Euroopa Komisjoni üles kalandusele ja vesiviljelusele antava riigiabi eeskirjade läbivaatamise käigus eelöeldut kaaluma, hinnates eelkõige potentsiaalset majanduslikku kasu, mida selline lähenemisviis võiks avaldada maismaamajandusele ja kalanduskogukondadele, hinnates samuti, kui suures ulatuses võib selline muudatus tuua soovimatuid tagajärgi, nt suurendada jätkusuutmatuid kalandustavasid;
33. kutsub Euroopa Komisjoni üles vaatama läbi grupierandi määru sisalduva abimeetmete nimekirja, et tagada nende kooskõla ühise kalanduspoliitika reformiga ning see, et mitte kummagi riigiabimääruse (ega ka Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi) kaudu ei oleks võimalik toetada jätkusuutmatuid kalandustavasid;

34. rõhutab võimalust toetada grupierandi määruse alusel mitmeid veekeskkonna alaseid ja kaitsemeetmeid ning kutsub Euroopa Komisjoni üles säilitama ja laiendama määruse kohaldamisala, et võimaldada teha investeeringuid, millega kaitstakse, säilitatakse ja edendatakse mere- ja vesiviljeluskeskkonda, sh mere- ja vesiviljelusuuringute, andmekogumise jms toetamine ning sektori toetamine neil riikliku ulatusega erijuhtudel, kus jätkusuutlikkuse puudumine on tekkinud tootmis- või püügisektorist sõltumatutel põhjustel;

35. kutsub liikmesriike, kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi ning teisi sidusrühmi üles vaatama loovalt kõnealuste määrustega (ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondiga) pakutavaid võimalusi, et tagada kõigi kalandus- ja vesiviljelussektori, merekeskkonna ja rannakogukonna jätkusuutlikkust edendavate meetmete optimaalne kasutus.

Brüssel, 29. november 2013

Regioonide Komitee
president

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regioonide Komitee arvamus „Strateegilised suunised ELi vesiviljeluse säästvaks arendamiseks”

(2014/C 114/08)

I. POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

1. tervitab Euroopa Komisjoni teatist „Strateegilised suunised ELi vesiviljeluse säästvaks arendamiseks” ja rõhutab, et vesiviljelustoodangut tuleks (sarnaselt esmatootmise sektori teiste harudega) pidada strateegiliseks toidu, loodusvarade ja regionaalarenguga seotud tulevikuprobleemide lahendamiseks;
2. kinnitab uuesti meremajanduse kasvu olulisust ja tungivat vajadust ELi tasandi strateegia järele, mille eesmärk on soodustada vesiviljeluse säästvat arendamist, et saavutada kooskõlas strateegiaga „Euroopa 2020” ELi majanduse elavdamiseks sektori tööhõive- ja tootlikkuse tõstmise eesmärgid;
3. kutsub üles seadma suuniste keskseks eesmärgiks ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vähendamise mitmetasandilise valitsemise lähenemisviisi abil;
4. tuletab meelde, et ta on mitmes varasemas arvamuses väljendanud toetust vesiviljelusele ning kutsunud üles tunnustama kõnealust poliitikavaldkonda eraldiseisvana ja seda asjakohaselt rahastama ja edendama, et sellest saaks kujuneda jõuline alternatiiv traditsioonilisele kalandusele. Seetõttu tuleks komitees näha olulist partnerit kõnealuse poliitikavaldkonna edendamiseks;
5. juhib tähelepanu Maailma Toiduorganisatsiooni prognoosidele, mille kohaselt pärineb 47 % kogu inimitarbimiseks mõeldud kalast vesiviljelusest, ja väljendab kahetsust selle üle, et vesiviljelustoodang ELis moodustab üksnes 2,3 % üleilmse toodangu kogumahust ja 4 % selle koguväärtusest ⁽¹⁾;
6. väljendab sügavat muret selle pärast, et Euroopa, kes oli juhtival positsioonil kalakasvatases, peab nüüd importima üle 60 % vesiviljeluse toodetest, kuigi ta oleks täielikult suuteline tootma seda toitu ELi territooriumil, pakkuma sellega oma kodanikele töökohti ja pidama kinni kõrgeimatest standarditest;
7. tunnistab vajadust arendada edasi vesiviljeluse võimalusi ja muuta paigalseisu langenud sektor õitsevaks majandusharuks;
8. tunneb heameelt selle üle, et komisjon tunnistab vajadust vähendada erinevust mereandide tarbimise ja kalandustootmise saagi koguse vahel ELis ning vesiviljeluse sektori etendatavat rolli selle eesmärgi saavutamisel;
9. toob esile, et säästvast arengust on Euroopas saanud igasuguse sotsiaal-majandusliku kasvuprotsessi vältimatu eeltingimus, millele tuleb igas sektoris suunata poliitilised jõupingutused ja ressursid;
10. leiab, et vesiviljeluse säästev arendamine on määrava tähtsusega, arvestades kõigi (ka mitte mere ääres asuvate) kohalike ja piirkondlike omavalitsuste otseseid huve ning keskkonnapoliitika, (mere- ja mage)vee kvaliteedi ja sektori majandusliku tulemuslikkuse vastastikust sõltuvust;
11. tuletab meelde, et Euroopa vesiviljelus ei kujuta endast ühtlast sektorit, vaid seda iseloomustavad mitmesugused kasvatusmeetodid nagu suletud või avatud ahelaga süsteemid, mis võivad olla ekstensiivsed või intensiivsed, vesiviljelustegevus toimub kas maismaal, järvedes, tiikides, sissevoolukohtades ja basseinides, ranniku läheduses või avamerel ning see hõlmab mage- ja soolavee kalaliikide ja koorikloomade kasvatamist, ulatudes Skandinaavia poolsaare külmadest vetest Lõuna-Euroopa merede soojemate veteni. Ent nimetatud erinevustest hoolimata vajab Euroopa vesiviljelus toetamist, et sellest kujuneks konkurentsivõimeline ja väärtuslik majandussektor, mis pakub töökohti, oskusteavet ja uhkustunnet kohalikul tasandil;

⁽¹⁾ *Facts and Figures on the Common Fisheries Policy 2012* („2012. aasta faktid ja arvanded ühise kalanduspoliitika kohta”).

12. tunnistab vajadust teavituskampaania järele, milles toodaks esile sektori rikkalikke võimalusi ja mitmekesisust. Komitee teeb ettepaneku suurendada läbipaistvust vesiviljelustoodete märgistamisel, et võimaldada intensiivvesiviljelusest pärit toodete eristamist sellistest toodetest, mis pärinevad kasvandustest, kus järgitakse suuremal määral loodustingimusi (nt meres asuvad basseiniid jne);
13. arvab, et EL peaks võtma juhtrolli keskkonnasäästlike ja jätkusuutlike kalakasvatusemeetodite arendamisel ja rajama teed nn sinisele revolutsioonile, kasutades ELis väljatöötatud uuenduslikke tootmis-, söötis-, koorumis- ja kalapüügitehnoloogiaid ja -süsteeme;
14. jagab muret ELi vesiviljelustoodangu paigalseisu pärast, kuna see ei saa endiselt piisavalt kasu konkurentsieelisest, mida pakub ELi kalatoodete kõrge kvaliteedi- ning hügieeni- ja toiduohutuse tase;
15. soovib säilitada ELis võimalikult ranged kontrollid ka imporditud vesiviljelustoodete suhtes, mida ELi ettevõtjad kasutavad sageli hilisemal töötlemisel toorainena, ja tagada tervisealaste ja sanitaarsete, töö- ja keskkonnatingimuste standardiseeritud raamistikuga nii imporditud kui ka ELis valmistatud toodete puhul;
16. juhib tähelepanu positiivsele majanduslikule ja sotsiaalsele mõjule, mida võib jätkuv majanduskasv vesiviljeluse sektoris (ja sellega seotud tootmisahelates) avaldada, kuna selle tulemusel võidakse rahuldada kasvavat, praegu impordist kaetavat sisenõudlust ja ergutada tööhõivekasvu ELis;
17. tunneb heameelt komisjoni jõupingutuste üle vabatahtliku koostöö protsessi käivitamiseks, kaasates liikmesriigid mitmeaastaste riiklike strateegiakavade koostamisse, kuid soovib tagada, et edusammude mõõtmiseks mõeldud näitajate loomisega ei kaasneks ettevõtete ja kohalike omavalitsuste jaoks liiga suur bürokraatlik lisakoormus;
18. väljendab kahetsust selle üle, et komisjon ei viita kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rollile, mida nad võivad etendada vesiviljeluse säästva arendamise soodustamisel, nt parandades vesiviljelustoodete tundmist koolides läbiviidavate teavituseprogrammide abil ning edendades kohalike ja hooajatoodete tarbimist (lühikesed tarneahelad);
19. teeb ettepaneku, et kavandatav vesiviljeluse nõuandekomisjon kasutaks täiel määral selliste piirkondade panust, kellel on teatud liikmesriikides pädevused majandusliku arengu alal;
20. nõustub sellega, et ELi keskkonna-, tervishoiu-, tarbijakaitse- ja keskkonnasäästlikkuse nõuete järgimine võib vesiviljeluse säästva arendamise jaoks oluline olla. Selle alusel ja sellega kooskõlas tuleb seada mitmeaastaste riiklike strateegiakavade eesmärgid;
21. peab samuti vajalikuks soodustada jõuliselt ELi keskkonnavalitsuste õigusnormide kohaldamist, tekitamata sektoris osalejatele ebavajalikku koormust. Sellega seoses võib tootjate endi ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste oskusteave olla vesiviljeluse nõuandekomisjoni jaoks määrava tähtsusega;
22. rõhutab sidusrühmadega toimunud konsulteerimiste suurt tähtsust ja loodab, et sellised konsulteerimised võidakse enne 2017. aasta lõppu seoses riiklike kavade kavandatud vahehindamisega uuesti korraldada;
23. nõustub komisjoni määratletud prioriteetsete ülesannete ja vastavate suunistega, mis on keskendatud vajadusele a) vähendada halduskoormust, b) parandada maa- ja veelade juurdepääsetavust, c) tõsta sektori konkurentsivõimet ning d) aidata tagada võrdseid tegevustingimusi, kasutades ära ELi vesiviljeluse pakutavaid konkurentsieeliseid;
24. tuletab meelde, et rohkem kui 90 % vesiviljelustegevusest toimub väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetes, kelle üldine kulutasuvus ja säästva arengu potentsiaal sõltuvad läbipaistvusest, tõhusatest haldusmenetlustest ja prognoositavusest. Ilma selge raamistikuta ei suuda ettevõtjad teha teadlikke valikuid oma tegevusse investeerimiseks ja selle laiendamiseks, luues seeläbi töökohti ja suurendades tootmist;

Haldusmenetluste lihtsustamine

25. väljendab kahetsust selle üle, et uute vesiviljelusettevõtete loomist takistavad, juba 2002. aasta teatises ja Regioonide Komitee vastavas arvamuses tuvastatud tõkked ei ole praeguseks mitte ainult püsima jäänud, vaid takistavad endisest veel suuremal määral juurdepääsu kõnealusele äritegevusele. Uue vesiviljelusettevõtte asutamiseks vajalik menetlus võtab masendavalt kaua aega ehk keskmiselt kaks kuni kolm aastat (võrreldes üksnes kuue kuuga selle sektori Euroopa juhtivas tootjariigis Norras), mis paneb paljud potentsiaalsed ettevõtjad oma plaanidest loobuma ning seab Euroopa Liidu tervikuna ebasoodsasse olukorda võrreldes konkurentidega üleilmsel tasandil. Õigusaktid, mis võimaldaksid vähendada vajavat keskmiist aega ja riikidevahelisi erinevusi, näivad vajalikumad kui kunagi varem;

26. kutsub komisjoni üles võtma oma strateegilistes suunistes arvesse maksimaalset jätkusuutlikku saagikust;

27. jagab seisukohta, et komisjonil tuleks liikmesriikides kogutud andemete alusel teha koostööd pädevate ametiasutustega, et välja selgitada head tavad ja kitsaskohad, kus suurendada haldusalast tõhusust. Lisaks tuleks sellist analüüsi kohaldada ka menetlustele, mis on seotud vesiviljelusettevõtetele ELi rahastamisvahendite eraldamisega;

28. tuletab meelde, et Euroopas kuulub kalakasvanduste rajamise loa väljastamine ning asjaomases piirkonnas vesiviljelusega tegelevate VKEde toetamine sageli kohalike ja piirkondlike omavalitsuste pädevusvaldkonda. Arvestades ühelt poolt rangeid keskkonnakaitse nõudeid, keskkonnakaitsega tegelevate valitsusväliste organisatsioonide ja turismitööstuse avaldatavat survet ning teiselt poolt traditsioonilise kalanduse majanduslikku allakäiku ja tööpuuduse suurenemist, tuleksid selged suunised ELi vesiviljeluse säästvaks arendamiseks igal juhul kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele vaid kasuks;

29. toob esile, et ka heade haldustavade edendamise osas võivad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused anda olulise panuse, muutes esmalt liikmesriikidele kättesaadavaks nende poolt 2013. aasta lõpuks kogutavad andmed;

Kooskõlastatud ruumilise planeerimise abil vesiviljeluse säästva arengu ja kasvu tagamine

30. täheldab, et vesiviljelus on üldjuhul traditsioonilisest kalandusest keskkonnareostustele haavatavam ja et oluline on julgustada liikmesriike koostama eelnevalt sisemaa-alasid, territoriaalmerd ja rannavööndit hõlmavaid „riskikaarte” ja „mõjukaarte”. Kaardid võiks edastada Euroopa Meresõiduohutuse Ametile ja need peaksid sisaldama teavet taristu ja kasutuse kohta, millel võib olla mõju vee kvaliteedile, ning käimasolevate leevendamismeetmete, seirekampaniate, uute suurprojektide jt kohta;

31. nendib, et vesiviljelussektor saaks kasu kooskõlastatud ruumilisest planeerimisest, mis on hädavajalik ka merealade jaoks, et vähendada konflikte kattuva kasutuse vahel, suurendada selle jätkusuutlikkust, vähendada ebakindlust, soodustada investeringuid ja kiirendada vesiviljelusettevõtete arengut;

32. soovib maksimaalselt kasutada rannikualade algatusrühmade territoriaalse planeerimise faasi kaasamise võimalust. Need rühmad võiksid planeerimisse ja ressursside haldamisse kaasata piirkondliku tasandi, kuna nad esindavad väga paljusid piirkondlike sidusrühmi;

33. rõhutab koostöö olulisust vesiviljeluse ja kalanduse vahel, kuna nende kahe sünergiline areng toob endaga kaasa kasu rannikualade ja saarte ettevõtetele ning kogukondadele, arvestades asjaolu, et kalandussektoris enam mitte vajatavale tööjõule võiks rakendust leida kasvavas vesiviljelussektoris. Lisaks sellele võib koostöö vesiviljeluse ning töötlemise ja äritegevuse vahel, kui see on sünergiline, luua vesiviljeluse toodetele lisandväärtust;

34. kutsub komisjoni üles küsima liikmesriikidelt mitmeaastaste riiklike strateegiakavade koostamisega seoses täpsemaid andmeid mõju kohta, mis avaldub rannikuvööndis tegutsevatele vesiviljelusettevõtetele, mõju leevendamise kriteeriumite kohta ning nende ettevõtetele suunatud hüvitamisemeetmete kohta;

35. jagab seisukohta, et magevee vesiviljeluse jaoks kõige sobivamate alade kindlakstegemine võib olla oluline, ning loodab, et liikmesriikide väljaselgitatavate riiklike heade tavade seas puudutavad mõned magevee vesiviljelust;

36. nõustub võimalusega vähendada ettevõtjate õlul lasuvat halduskoormust ja anda ruumilise planeerimise protsessi raames hinnang vesiviljelusettevõtete keskkonnamõju küsimusele;

37. loodab, et strateegilistesse suunistesse lisatakse viide sellele, kui võrd oluliseks võib rannikuvööndi kooskõlastatud ruumilise planeerimise vallas osutada riimveelade (jõeorud ja laguunid) väärtustamine, kuna nad võivad kriiside ajal olulisel määral kaasa aidata sotsiaal-majanduslikule vastupidavusele ning vesiviljelustoodangu suurendamisele ELis;

ELi vesiviljeluse konkurentsivõime suurendamine

38. nõustub sellega, et senisest tõhusam turukorraldus ja struktureeritumad tootjajühendused võivad avaldada positiivset mõju vesiviljelusettevõtetele;

39. kutsub komisjoni üles jätkama otseseid konsulteerimisi vesiviljelussektoris tegutsevate tootjate ühendustega, eesmärgiga selgitada välja suurimad arengutakistused, millega ühendused ise silmitsi seisavad, ning juba leitud võimalikud lahendusmehhanismid;

40. leiab, et tootjajühenduste koostatud tootmis- ja turustuskavad on sobivad vahendid vesiviljelusettevõtete konkurentsivõime tõstmiseks (üheskoos tarneahela- ja majandusharusiseste kokkulepete ning kaubamärgipoliitikaga) ning tõhusate vastuste andmiseks tarbijate kasvavatele ootustele toiduainete kvaliteedi ja mitmekesisuse suhtes;

41. rõhutab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning nende (teadusuuringuid ja katseid läbi viivate) ametite rolli turule, innovatsioonile ja teadmussiirdele suunatud teadusuuringute soodustamisel ning liikmesriikide toetamisel sünergia edendamises ja saavutamises erinevate riiklike teadusprogrammide vahel;

42. julgustab komisjoni omistama ka edaspidi suurt tähelepanu äärmiselt tõsisele probleemile, mida ekstensiivsele vesiviljelusele ja bioloogilisele mitmekesisusele kujutavad kalatoidulised linnud ja teised kalatoidulised loomaliigid (nt harilik saarmas), ning hindama selliste erandite tulemuslikkust, mida liikmesriigid võisid lubada linnustiku kaitse ja loodusdirektiivi sätete kohaldamisest. Lisaks sellele tuleks viivitamatult uurida ka seda, kas kalatoiduliste, n-ö probleemsete loomaliikide range kaitse teatud piirkondades on üldse veel ELi õigusega kooskõlas, et muudetud klassifikatsiooni alusel oleks võimalik lihtsasti põhjendada vajalikke erandeid liikmesriikides;

43. peab väga asjakohaseks vesiviljelusturu vajadustele kohandatud haridus- ja koolitusprogrammide toetamist ja arendamist liikmesriikide ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste poolt, keda tuleks üles kutsuda esitama teavet praeguse pakkumise ja järgitavate arengusuundade kohta;

44. leiab seoses teadmussiirde, heade tavade ja innovatsiooniga, et komisjonil tuleks tegevust jätkata kas kavandatud turujälgimissüsteemi looma asudes või julgustades liikmesriike suunama tulevasi rakenduskavasid selliste vesiviljelusettevõtete (ja eelkõige ühistute) senisest laahaardelisemale toetusele, kes viivad läbi teadmussiirde- ja innovatsioonialaseid projekte;

ELi ettevõtjatele võrdsete võimaluste tagamine, kasutades nende konkurentsieeliseid

45. tunnistab vajadust teavitada tarbijaid korrapäraselt kõigi – nii ELis toodetud kui mujalt pärit – vesiviljelustoodete kvaliteedist, kuna asjakohane teave aitab kahtlemata tugevdada sektori konkurentsivõimet;

46. peab märgistamise ja vabatahtliku sertifitseerimise süsteemide osas asjakohaseks, et mitmeaastased riiklikud strateegiakavad pakuksid ajakohastatud tegevusülevaate, annaksid üldhinnangu hetkeseisule ja edendaksid ELi tasandil ühtlust;

47. loodab, et strateegilised suunised ELi vesiviljeluse säästvaks arendamiseks rõhutaksid tootjateühenduste ja rannikualade algatusrühmade rolli, mis neil võiks olla vesiviljelustoodete ja neid tootvate piirkondade integreeritud edendamisel, kusjuures piirkonnad saaksid anda oma konkreetse panuse kõnealuste eesmärkide saavutamisse;

48. on seisukohal, et liikmesriikidel ja piirkondadel tuleks toodete jälgitavuse ja toiduainete lühikeste tarneahelate osas kasutada põllumajandussektorist saadud positiivseid kogemusi ja soodustada nende kohaldamist vesiviljelusettevõtetele, et suurendada nende konkurentsivõimet;

49. leiab, et kohalikke kalanduse majandamiskavasid tuleks uurida ka vesiviljelussektoriga sünergia loomise seisukohast, arvestades tõika, et majandamiskavades käsitletakse selliseid küsimusi nagu kasvatuskohad, toodangu hooajalisus, toodete turustamine, kalandussektorist lahkuv tööjõud jne;

50. rõhutab, et väga oluline on omistada suurt tähelepanu panusele, mida järjest kasvav nõudlus mahetoodete järele võiks sektori majanduslikku kasvu anda;

51. nõustub eesmärkide jaotusega (liikmesriikide, komisjoni ja vesiviljeluse nõuandekomisjoni vahel). Liikmesriikidele seatud eesmärk võiks komitee arvates hõlmata ka kohalike avaliku ja erasektori partnerluste hindamist, millele tuginevad rannikualade algatusrühmad, mis võivad kaasa aidata vesiviljeluse säästvate arendamisele;

Uus juhtimisviis ELi vesiviljeluse toetamiseks

52. tunneb heameelt selle üle, et komisjon on võtnud arvesse komitee (arvamuses CdR 20/2003 esitatud) soovitus moodustada vesiviljeluse jaoks eraldi nõuandekomisjon, mille ülesanne on pakkuda objektiivset teavet poliitikakujundajatele. Komitee tuletab ka meelde, et ta „pakub ennast välja teabe levitamise foorumina ning vesiviljelusega seotud aspektide tutvustamise ja üldsuse kaasamise eest vastutajana, et anda [...] panus vesiviljelussektori juhtimise parandamisse”⁽²⁾.

Brüssel, 29. november 2013

*Regioonide Komitee
president*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽²⁾ ELT C 141, 29.5.2010, lk 37–44.

III

(Ettevalmistavad aktid)

REGIOONIDE KOMITEE

TÄISKOGU 104. ISTUNGJÄRK 28.–29. NOVEMBRIL 2013

Regioonide Komitee arvamus „Kolmandate riikide teadlased, üliõpilased, vabatahtlikud ja muude kategooriate esindajad”

(2014/C 114/09)

I. POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

Viiterraamistik

1. täheldab, et Lissaboni lepingus on sätestatud Euroopa Liidu rolli suurendamine kolmandate riikide kodanike rändepoliitika valdkonnas eesmärgiga tagada rändevooegade tõhus haldamine, liikmesriikides seaduslikult elavate kolmandate riikide kodanike võrdne kohtlemine ning ebaseadusliku sisserände ja inimkaubanduse ärahoidmine. Sellest tulenevalt sätestatakse aluslepingus, et andes Euroopa Parlament ja nõukogu võtavad meetmeid seoses riiki sisenemise, riigis viibimise ja selle territooriumil vabalt liikumise tingimustega ning seavad viisade ja pikaajaliste elamislubade väljastamist reguleerivaid standardeid, sealhulgas perekonna taasühinemise sätteid. Seoses kolmandate riikide kodanike integratsiooniga võib märkida, et lepingus on selgesõnaliselt sätestatud, et EL võib kehtestada meetmeid liikmesriikide toetuseks, ent selle eesmärk ei ole liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamine;
2. märgib, et liikmesriikidel on vastutus nende kolmandatest riikidest pärit sisserändajate arvu kindlaks määramise eest, kes sisenevad vastuvõtva riigi territooriumile töö eesmärgil. Kuigi sisserändajate integratsioon kuulub enamikus liikmesriikides eelkõige riigiasutuste pädevusvaldkonda, on just kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused need, kes kannavad põhivastutust integratsioonipoliitika rakendamise eest sellistes valdkondades nagu haridus, tervishoid, majutus või tööturg;
3. tuletab meelde, et Stockholmi programmis, milles määratletakse ELi prioriteetid õiguse, vabaduse ja turvalisuse valdkondades aastateks 2010-2014, tunnustatakse positiivset panust, mida hästi hallatud rändevood võivad avaldada õiglase ja kaasava ühiskonna ja konkurentsivõimelise majanduse ülesehitamisel ning rõhutab, kui oluline on tõhustada seaduslike sisserändajate sotsiaalset, majanduslikku ja kultuurilist integratsiooni selleks, et tagada rände positiivne mõju nii sisserändajatele kui ka vastuvõtivatele ühiskondadele;
4. täheldab uuesti, et uues kolmandate riikide kodanike integratsiooni Euroopa töökavas hinnatakse sisserände panust ELi arengu jaoks positiivseks ja tehakse ettepanekud sisserändajate paremaks integreerimiseks. Euroopa Komisjon käsitleb integratsiooni kui arenevat protsessi, mis kuulub eri valitsemistasandite ühisesse vastutusalasse, ning kutsub asjaomaseid osalejaid jätkama jõupingutusi vastavalt toimunud arengutele ja tegema pidevat koostööd;
5. leiab, et üks praegustest Euroopa ees seisvatest väljakutsetest on elanikkonna vananemine, mis koos praegu valitseva üleilmse majanduskriisiga toob endaga kaasa kvalifitseeritud töötajate nappuse, mille otseseks tagajärjeks on Euroopa majandusarengu, konkurentsivõime, loovuse ja innovatsioonivõime vähenemine. Antud kontekstis aitab teadustöö, õpingute, koolituse, vabatahtliku tegevuse, vahetusprogrammides osalemise või „au pair”ina töötamise eesmärgil riiki sisenenud kolmandate riikide kodanike vastuvõtmine katta inimkapitali vajadust;

6. juhib tähelepanu sellele, et Euroopa riikides valitseb paljudes sektorites tööjõu nappus ja on vabu ametikohti, mida ei suudeta täita liikmesriikide või ELi asjakohase kvalifikatsiooniga töötajatega, eelkõige sellistes sektorites nagu tervishoid, täppisteadused ja tehnoloogia;
7. täheldab uuesti, et inimkapitali tugevdamine on aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia „Euroopa 2020” üks selgelt väljendatud poliitiline eesmärk;
8. toob välja, et direktiivis 2005/71/EÜ sätestatakse kiirmenetlus nende kolmandate riikide teadlaste vastuvõtmiseks, kes on sõlminud vastuvõtulepingu liikmesriigi poolt heaks kiidetud teadusasutusega. Vastuvõtulepingus kinnitatakse, et tegemist on nõuetekohase uurimisprojektiga ning et asjaomasel teadlasel on projekti edukaks läbiviimiseks vajalik pädevus, piisavad vahendid ja tervisekindlustus. Lisaks tagatakse teadlastele võimalus viibida oma uurimisprojekti raames teise liikmesriigi territooriumil ning tegeleda õpetamisega kooskõlas asjaomase riigi seadustega;
9. märgib, et direktiivis 2004/114/EÜ kehtestatakse siduvad sätted kolmandate riikide üliõpilaste vastuvõtmiseks. Direktiivi kohaldamine õpilastele, vabatahtlikele ja tasustamata praktikantidele on jäetud liikmesriikide otsustada. Juhul, kui üliõpilased vastavad seatud tingimustele, on neil õigus taotleda elamislubade, teatud õigused töötamiseks ning nad võivad õpingute eesmärgil liikuda ühest liikmesriigist teise;
10. täheldab, et tasustatud praktikantide või „au pair”ina töötavate isikute vastuvõtmise kohta puudub direktiiv ja et liikmesriikidel puuduvad nende töö reguleerimiseks ühtlustatud või isegi sarnased õigusraamistikud. Lisaks sellele ei ole neist suurem enamus ratifitseerinud Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) konventsiooni koduabiliste kohta, mis jõustub 2013. aasta septembris;
11. märgib, et käesolev arvamus põhineb Regioonide Komitee varasematel arvamustel ning selle eesmärk on teha teatavaks komitee seisukohad selle kohta, kuidas reguleerida ELis kolmandate riikide kodanike teadustöö, õpingute, õpilasvahetuse, tasustatud ja tasustamata praktika, vabatahtliku teenistuse või „au pair”ina töötamise eesmärgil riiki vastuvõtmist ja riigis viibimist. Samuti sisaldab arvamus ettepanekuid kohalike ja piirkondlike omavalitsuste aktiivsemaks kaasamiseks sellesse teemasse ja direktiivi tõhusaks rakendamiseks;

Peamised põhimõtted

12. rõhutab, et kolmandate riikide kodanike vastuvõtmise poliitika peab olema kooskõlas ELi selliste põhiväärtustega nagu inimõiguste ja mitmekesisuse austamine, võitlus diskrimineerimise vastu, võrdsete võimaluste ja sallivuse edendamine. Samuti peab nimetatud poliitika olema kooskõlas ELi poliitikaga ühtekuuluvuse, tööhõive, arengu, välissuhete ning vabaduse, turvalisuse ja õiguse valdkonnas;
13. leiab, et võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamine on kvaliteetsete demokraatlike süsteemide jaoks määrava tähtsusega ja et see on ELi kultuuri põhisaavutus ja selle lahutamatu osa;

Meetod

14. leiab, et mitmetasandilise valitsemise meetod on kolmandate riikide kodanike vastuvõtmise ja riigis viibimise osas tulemuste saavutamiseks kõige sobivam. See lähenemisviis peab olema kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega, millel põhineb ELi, liikmesriikide ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste koostöö;
15. on veendunud, et konkreetsete tulemuste saavutamiseks peab iga sisserände valdkonna algatus põhinema strateegilistel eesmärkidel ja kolmandate riikidega ühistel kohustustel. Jõupingutused muuta EL kolmandate riikide kodanike jaoks ligitõmbavamaks ja ligipääsetavamaks peavad toimuma dialoogis kõnealuste riikidega ning kooskõlas ELi välispoliitika eesmärkide ja välispiiridel toimuva rände meetmetega, nagu need on kindlaks määratud ELi rännet ja liikuvust käsitlevas uuendatud üldises lähenemisviisis;

Õigusraamistiku parandamine ja puuduste kõrvaldamine

16. on seisukohal, et vaja on kõrvaldada kehtiva õigusraamistiku puudused, et julgustada kolmandate riikide teadlaste ja üliõpilaste liikuvust ja ärgitada neid ELi suunduma. Rändevoogude suurenemine ja sellega kaasnev võimalus saada juurde kolmandatest riikidest pärit kõrge kvalifikatsiooniga tööjõudu aitaks katta ELi vajadusi;

17. toetab direktiivi ettepanekut COM(2013) 151, mille eesmärk on parandada neile kolmandate riikide kodanikele kohaldatavat õigusraamistikku, kes soovivad ELi siseneda ja seal ajutiselt viibida kauem kui kolm kuud teadustöö ja õpingute eesmärgil, kogemuste omandamiseks ja/või eri tegevustes osalemiseks oma pädevuste ja oskuste parandamiseks, eelkõige teadlase, üliõpilase, vabatahtliku, tasustatud või tasustamata praktikandi või „au pair”ina;

18. toetab ELi tema püüdlustes jääda üliõpilaste ja teadlaste jaoks tõmbekeskuseks. ELil on märkimisväärne potentsiaal nende pädevuste ja taristute näol, mis on vältimatult vajalikud rahvusvaheliste eksperdikeskuste arendamiseks eri teadussektorites ja -harudes. Kui EL soovib siiski rahvusvahelisel areenil konkurentsivõimeliseks jääda, peavad liikmesriigid suurendama oma majandus- ja teaduskoostööd ning võtma ühtlasi vastu ühiseid programme ja eesmärke. Võttes arvesse, et maailma muud piirkonnad muutuvad omakorda üliõpilaste, teadlaste ja kõrge kvalifikatsiooniga võõrtööliste jaoks üha atraktiivsemaks, peaks EL nende rühmade Euroopasse meelitamiseks tegelema ka tõhusalt eespool loetletud puudustega;

19. leiab, et direktiiv on sobiv õiguslik vahend praeguse süsteemi puuduste kõrvaldamiseks ja samuti sidusa õigusraamistiku tagamiseks. See võimaldab kehtestada ühiseid siduvaid eeskirju seoses riiki sisenemise tingimuste, menetluste ja lubadega, ent jätab samas liikmesriikidele direktiivi rakendamisel vajaliku tegevusvabaduse;

20. avaldab kahetsust, et Euroopa Komisjon ei viita otseselt alt-üles suunatud mudeli vastuvõtmisele ning et teostatud mõjuhindangus ei võeta arvesse konkreetseid piiranguid, mille kolmandate riikide kodanike vastuvõtmise ja riigis viibimise poliitika seab eelkõige kohalikul ja piirkondlikul tasandil;

21. on rahul, et kõigi asjaomaste kolmandate riikide kodanike kategooriate jaoks luuakse ühine raamistik. Süsteem, mis meelitaks tõhusalt ligi andekaid sisserändajaid, peab tingimata põhinema ühistel ja lihtsustatud tingimustel ja nõuetel;

22. tunnustab vajadust luua läbipaistev ja kooskõlastatud õigusraamistik kolmandate riikide kodanike vastuvõtmise ja riigis viibimise tingimuste reguleerimiseks, kui soovitakse muuta ELi nende riikide kodanike jaoks atraktiivsemaks ja ligipääsetavamaks. ELi õigusaktid peavad hõlmama riiki sisenemise ja riigis viibimise tingimusi, viisasid ja pikaajalisi elamislubasid, seaduslikult ELi liikmesriigis viibivate kolmandate riikide kodanike õigusi ning sätteid, mis reguleerivad nende liikumist ELis;

23. väljendab rahulolu sellega, et direktiivi ühtseid sätteid kohaldatakse tasustatud praktikantidele ja „au pair”ina töötavatele isikutele ning leiab, et nendele kahele kategooriale õigusliku seisundi andmine pakub vajaliku tagatise nendes rühmadesse kuuluvate kolmandate riikide kodanike võrdses kohtlemiseks;

24. toetab menetluslike tagatiste kehtestamist seoses elamisloa andmise või selle andmisest keeldumisega (artikkel 29);

25. tervitab meetmeid, millega edendatakse ELi-sisest liikuvust kõigi asjaomaste rühmade puhul, ja täheldab, et selliste ELi liikuvusmeetmeid sisaldavates programmide nagu Erasmus Mundus ja Marie Curie stipendiumide saajatele kehtestatakse soodsamad eeskirjad (artikkel 29);

26. on nõus elamisloa saamise menetluste lihtsustamisega ja peab positiivseks liikmesriikidele seatud kohustust pakkuda teavet riiki vastuvõtmise ja seal elamise tingimuste kohta (artikkel 30);

27. toetab seda, et tasu taotluste menetlemise eest määratakse kindlaks proportsionaalsuse põhimõtte alusel (artikkel 31);

28. on rahul sellega, et õigust vastuvõtva riigi kodanikega võrdses kohtlemisele tunnustatakse kõigi rühmade puhul seoses juurdepääsuga kaupadele ja teenustele, välja arvatud elamispinna saamisega seotud menetlused (artikli 21 punkt 2);

29. toetab sätteid, mille kohaselt on üliõpilastel õigus töötada vastuvõtvast riigis vähemalt 20 tundi nädalas ja teadlaste pereliikmetel on juurdepääs tööturule ning samuti mille kohaselt võivad üliõpilased jääda pärast oma õpingute läbimist töö otsimise eesmärgil maksimaalselt 12 kuuks asjaomasesse liikmesriiki;

30. kiidab heaks artiklite 32 ja 33 sätteid vajalike statistiliste andmete kogumise kohta, et määrata kindlaks selliste kolmandate riikide kodanike arv, kellele on väljastatud luba uue direktiivi alusel;

31. peab oluliseks asjaolu, et teadlastele ei kohaldata ühtse loa direktiivis 2011/98/EÜ sätestatud piiranguid seoses sotsiaalkindlustusega;

Ettepanekud eesmärkide saavutamiseks

32. peab integreeritud lähenemisviisi vältimatult vajalikuks selleks, et saavutada direktiivi eesmärgid ja peamine suunitlus, milleks on rahvusvahelises keskkonnas konkurentsivõimeline Euroopa majandus. Jõupingutused kolmandate riikide inimkapitali ligimeelitamiseks ei tohiks piirduda kolmandate riikide kodanike vastuvõtmise ja riigis viibimise tingimustega, vaid toetama samal ajal ka meetmeid, mis on vajalikud nende integreerimiseks kohalikku ühiskonda. See võib hõlmata väga erinevaid tegevuspoliitika, sealhulgas näiteks haridus, tööhõive, tervishoid või majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus;

33. ärgitab liikmesriike looma asjakohase õigusraamistiku, et tagada tasustatud praktikantide ja koduabiliste („au pair”ide) võrdne kohtlemine, ning kutsub liikmesriike üles võtma vastu Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) konventsiooni koduabiliste kohta;

34. on seisukohal, et mitmetasandilise valitsemise rakendamine on esmatähtis eeltingimus kolmandate riikide kodanike liimesriiki sisenemise ja seal viibimise süsteemi edukaks reguleerimiseks. Komitee rõhutab, et andekate sisserändajate ligimeelitamisele suunatud poliitika tõhus elluviimine eeldab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste aktiivset osalemist direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate isikute rühmade liikuvuse edendamisel. Kolmandate riikide kodanike ELi sisenemise ja seal viibimise tingimuste määramine ning sellest tulenevalt nende vastuvõtmine ja integreerimine liikmesriikides on kohalike ja piirkondlike omavalitsuste jaoks väga tähtis tegevusvaldkond. Piirkondlikel asutustel on otsustav roll sobivate tingimuste loomisel selleks, et kolmandate riikide sisserändajatel oleks juurdepääs teabele ja teenustele seoses hariduse, tervishoiu, tööhõive, eluaseme ja muude avalike teenustega;

35. on veendunud, et sidusa Euroopa lähenemisviisiga peaks kaasnema tasuvusanalüüs, et võtta arvesse uute sätete rakendamiset liikmesriikide ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste jaoks kaasnevat rahalist ja halduskoormust. Komitee tuletab meelde, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on ühendav lüli, mille kaudu sisserändajad võivad luua tugeva ja konstruktiivse suhte vastuvõtva ühiskonnaga; See ülesanne võib tekitada aga lisakulusid piirkondadele ja linnadele, kes peavad sageli integratsiooniprobleemidega tegelema, mis on eriti keeruline, ent veelgi vajalikum nõrgas majandusolukorras ja tõsiste eelarvepiirangute ajal.

II. MUUDATUSETTEPANEKUD

Muudatusettepanek 1

Põhjendus 6

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p>Käesoleva direktiivi eesmärk peaks ka olema inimestevaheliste kontaktide ja liikuvuse toetamine liidu välispoliitika olulise osana, eelkõige suhetes Euroopa naabrusspoliitikas osalevate riikide ja liidu strateegiliste partneritega. Samuti tuleks enam aidata kaasa rännet ja liikuvust käsitlevale üldisele lähenemisviisile ja liikuvuspartnerlustele, mis moodustavad konkreetse raamistiku dialoogiks ja koostööks liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel, sealhulgas hõlbustades ja korraldades seaduslikku rännet.</p>	<p>Käesoleva direktiivi eesmärk peaks ka olema inimestevaheliste kontaktide ja liikuvuse toetamine liidu välispoliitika olulise osana, eelkõige suhetes Euroopa naabrusspoliitikas osalevate riikide ja liidu strateegiliste partneritega. Samuti tuleks enam aidata kaasa rännet ja liikuvust käsitlevale üldisele lähenemisviisile ja liikuvuspartnerlustele, mis moodustavad konkreetse raamistiku dialoogiks ja koostööks liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel. <u>Selline koostöö, millesse on kaasatud ka kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused ja kodanikuühiskonna esindajad, on samuti üks arengu põhielement ning aitab hõlbustada ja korraldada, sealhulgas hõlbustades ja korraldades seaduslikku rännet.</u></p>

Motivatsioon

Vt arvamuse punkt 34.

Muudatusettepanek 2

Põhjendus 32

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p>Liidu sisserände-eeskirjad ja liikuvussätteid sisaldavad liidu programmid peaksid üksteist enam täiendama. Kolmandate riikide kodanikest teadlastel ja üliõpilastel, kes osalevad sellistes liidu programmides, peaks olema õigus liikuda kavandatavasse liikmesriiki esimese liikmesriigi antud loa alusel, juhul kui nende liikmesriikide täielik loetelu on teada enne liitu sisenemist. Selline luba peaks neil võimaldama kasutada liikuvust ilma vajaduseta anda lisateavet või täita mis tahes muid taotlusmenetlusi. Liikmesriike julgustatakse hõlbustama kolmandate riikide kodanikest vabatahtlike liidusisest liikuvust, kui vabatahtliku töö programmid hõlmavad enam kui ühte liikmesriiki.</p>	<p>Liidu sisserände-eeskirjad ja liikuvussätteid sisaldavad liidu programmid peaksid üksteist enam täiendama. Kolmandate riikide kodanikest teadlastel ja üliõpilastel, kes osalevad sellistes liidu programmides, peaks olema õigus liikuda kavandatavasse liikmesriiki esimese liikmesriigi antud loa alusel, juhul kui nende liikmesriikide täielik loetelu on teada enne liitu sisenemist. Selline luba peaks neil võimaldama kasutada liikuvust ilma vajaduseta anda lisateavet või täita mis tahes muid taotlusmenetlusi. Liikmesriike <u>ja nende kõigi tasandite avaliku sektori asutusi</u> julgustatakse hõlbustama kolmandate riikide kodanikest vabatahtlike liidusisest liikuvust, kui vabatahtliku töö programmid hõlmavad enam kui ühte liikmesriiki.</p>

Motivatsioon

Vt arvamuse punkt 33.

Muudatusettepanek 3

Põhjendus 35

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p>Käesoleva direktiivi sätted ei piira liikmesriikide pädevust reguleerida nende kolmandate riikide kodanike arvu, kellel lubatakse siseneda riiki töötamise eesmärgil.</p>	<p>Käesoleva direktiivi sätted ei piira liikmesriikide pädevust reguleerida <u>kohaliku ja piirkondliku tasandi tööturu olukorda arvesse võttes</u> nende kolmandate riikide kodanike arvu, kellel lubatakse siseneda riiki töötamise eesmärgil.</p>

Motivatsioon

Vt arvamuse punkt 33.

Muudatusettepanek 4

Artikkel 14

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p style="text-align: center;">Eritingimused <i>au pair</i>idele</p> <p>Lisaks artiklis 6 sätestatud üldtingimustele, peab kolmanda riigi kodanik, kes taotleb riiki lubamist <i>au pair</i>ina töötamise eesmärgil:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) olema vähemalt 17-aastane ja maksimaalselt 30-aastane või konkreetsetel põhjendatud juhtudel üle 30-aastane; b) esitama tõendi, et vastuvõttev perekond vastutab tema eest kogu tema asjaomase liikmesriigi territooriumil viibimise ajal, eelkõige seoses tema elatusraha, majutuse, tervishoiu, võimaliku emaduse või õnnetusjuhtumitega; c) esitama <i>au pair</i>i ja vastuvõtva perekonna vahelise lepingu, milles on kirjas tema õigused ja kohustused, muu hulgas talle makstav taskuraha ja asjakohane korraldus, mis võimaldab tal kursustel käia, ning osalemine igapäevaste perekohustuste täitmisel. 	<p style="text-align: center;">Eritingimused <i>au pair</i>idele</p> <p>Lisaks artiklis 6 sätestatud üldtingimustele, peab kolmanda riigi kodanik, kes taotleb riiki lubamist <i>au pair</i>ina töötamise eesmärgil:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) olema vähemalt 17-aastane ja maksimaalselt 30-aastane või konkreetsetel põhjendatud juhtudel üle 30-aastane; b) esitama tõendi, et vastuvõttev perekond vastutab tema eest kogu tema asjaomase liikmesriigi territooriumil viibimise ajal, eelkõige seoses tema elatusraha, majutuse, tervishoiu, võimaliku emaduse või õnnetusjuhtumitega; c) esitama <i>au pair</i>i ja vastuvõtva perekonna vahelise lepingu, milles on kirjas tema õigused ja kohustused, muu hulgas talle makstav taskuraha ja asjakohane korraldus, mis võimaldab tal kursustel käia, ning osalemine igapäevaste perekohustuste täitmisel; d) <u>saama kõnealuse <i>au pair</i>i ja vastuvõtva perekonna vahelise lepingu alusel vähemalt ühe vaba täispäeva nädalas;</u>

Motivatsioon

Soovitatud motivatsiooni eesmärk on tagada, et *au pair*ina töötavaid isikuid koheldaks iganädalaste puhkeegade osas teiste töötajatega võrdselt, jälgides, et nad saaksid puhkamiseks vähemalt ühe täispäeva nädalas.

Brüssel, 28. november 2013

*Regioonide Komitee
president*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regioonide Komitee arvamus „Euroopa Liidu Solidaarsusfond”

(2014/C 114/10)

I. POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

Üldised märkused

1. leiab, et Euroopa Liidu Solidaarsusfond (edaspidi „fond”) on peamine vahend, mis võimaldab ELil reageerida liidus ja ühinemisläbirääkimisi pidavates riikides toimunud katastroofidele ja väljendada nii ELi solidaarsust katastroofist mõjutatud riikide, piirkondade ja omavalitsustega (Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 222);
2. tõdeb, et praegusel kujul on fond olnud küll edukas, aga selle toimimist võiks veelgi parandada, eelkõige võiks lihtsustada haldusprotseduure fondist vahendite saamiseks, et lühendada märkimisväärselt aega katastroofi toimumise ja abi saamise vahel. Fondi reeglid peaksid olema selgemad ja fond peaks olema paremini vastama katastroofidest mõjutatud piirkondade vajadustele;
3. kahetseb, et Euroopa Komisjon teeb ettepaneku jätta fondi maksimaalne aastaeraldis 500 miljoni euro (2011. aasta hindades) tasemele, mis on muutmata 2002. aastast ning see paneb ohtu abi kättesaadavuse kõigi ulatuslike katastroofide puhul, eelkõige arvestades nende aina sagedasemat esinemist;

Subsidiaarsus ja proportsionaalsus

4. leiab, et praegune määrus ja kavandatavad muudatused on kooskõlas subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtetega;

Tähtsus kohalikul ja piirkondlikul tasandil

5. rõhutab asjaolu, et looduskatastroofidel on laastav mõju eelkõige omavalitsustele ja piirkondadele, mida need tabavad. Väga sageli saavad katastroofist mõjutatud piirkonnas tõsiseid kahjustusi põhiinfrastruktuur, loodus- ja kultuuripärand;
6. tuletab meelde, et kahjustatud infrastruktuuri omanikud on enamasti kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused ning nad vastutavad seega ka selle taastamise eest. Omavalitsused vastutavad samuti päästetööde, evakueeritud elanike ajutise majutamise ja katastroofist mõjutatud alade puhastamise eest;
7. on seetõttu arvamusel, et isegi kui fondist esmase toetuse saajad on liikmesriigid või liituvad riigid, on saadav abi lõppkokkuvõttes siiski mõeldud piirkondliku ja kohaliku tasandi meetmete rahastamiseks;
8. rõhutab, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste jaoks on eelkõige oluline fondi reageerimiskiirus ja olemasolevate vahendite suunamine nii, et see vastaks võimalikult hästi tegelikele vajadustele;
9. on seetõttu väga rahul komisjoni ettepanekutega, mis aitavad kaasa fondist antava abi kiiremale eraldamisele ja paremale suunamisele. Komitee on koostanud mõned soovitusel, mis on olulised eelkõige kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele;
10. juhib tähelepanu vajadusele võtta arvesse erilist olukorda äärepoolseimates piirkondades, mis on haavatavamad äärmuslike ilmastikutingimuste suhtes;

Fondi rakendusala (artikkel 2)

11. kiidab heaks fondi rakendusala täpsema määratluse, mis kõrvaldab praeguse õigusliku ebakindluse ja hoiab ära nõuetele mittevastavate taotluste esitamise;

Fondi vahendite kasutamine erakorralise piirkondliku katastroofi korral (artikkel 2)

12. kiidab heaks komisjoni otsuse lihtsustada piirkondliku katastroofi määratlust ja võtta kasutusele selge SKP-I põhinev kriteerium. See uus määratlus lihtsustab komisjonil taotluste hindamist ja aitab parandada fondi läbipaistvust ja tõhusust. Potentsiaalsetel taotlejatel aga on lihtsam hinnata, kas asjaomase katastroofi korral on neil õigus abi saada või mitte;

13. teeb ettepaneku kehtestada piirkondliku looduskatastroofi kahjukünniseks NUTS 2 tasandi piirkonnadele 1 % SKPst. See kriteerium kajastaks Regioonide Komitee hinnangul paremini kavatsust pakkuda piirkondlike looduskatastroofide puhul toetust enam-vähem samas ulatuses;

14. on seisukohal, et nimetatud näitajaid tuleks kohandada juhuks, kui looduskatastroofid peaksid toimuma mõnel saarestike (NUTS 2 tasandi piirkonnad) saartest, et vältida olukorda, kus üksnes piirkondliku vaatenurga tõttu muutuks võimatuks fondi vahendite kasutamine kõnealustel juhtudel;

Piirkondliku kriteeriumi määratlemine fondi kasutamiseks NUTS 3 tasandi piirkondades (artikkel 2)

15. juhhib tähelepanu, et kui võrd katastroofid keskenduvad aina sagedamini aladele, mis olulisel määral ei kattu (mõnes riigis vaid administratiivselt määratletud) NUTS 2 piirkondadega, vaid ületavad mitme nii määratletud piirkonna piire. Seega ei oleks piirkondlik kriteerium objektiivne, kui selle määratlemisel lähtutakse üksnes NUTS 2 piirkondadest;

16. teeb ettepaneku kehtestada piirkondlike katastroofide kriteerium NUTS 3 tasandil puhkudeks, kui mitu katastroofist tabatud otseselt kõrvuti asetsevat NUTS 3 tasandi piirkonda moodustavad koos ala, mis oma suuruselt vastab NUTS 2 tasandi piirkonnale (vähemalt 800 000 elanikku). SKP protsendimäär arvestatakse sel juhul üksikute NUTS 3 piirkondade kaalutud keskmise alusel;

Erakorralised piiriülesed looduskatastroofid (artikkel 2)

17. juhhib tähelepanu sellele, et paljud katastroofid on piiriülesed ja et ELi sekkumine pakuks sellistel juhtudel suurt lisaväärtust ja annaks nende piirkondade elanikele selge positiivse signaali;

18. teeb ettepaneku, et erakorralise piiriülese looduskatastroofi määratlemisel kasutataks ülaltoodud NUTS 3 tasandi kriteeriume, mille puhul NUTS 3 tasandi naaberpiirkonnad võivad kuuluda mitmesse riiki;

Abikõlblike meetmete määratlemine (artikkel 3)

19. tervitab võimalust, et fondi ei kasutata mitte ainult viivitamatute meetmete rahastamiseks, vaid sellest saab toetada ka katastroofiga otseselt seotud meetmeid, mis võivad oma olemuselt olla pikaajalised;

20. juhhib tähelepanu sellele, et kohalikul ja piirkondlikul tasandil tuleb pärast katastroofe taastada infrastruktuur ja viia see tasemeni, mis võimaldaks tulevikus katastroofidele paremini vastu seista, mõnel juhul tuleb paigutada need infrastruktuurid sobivasse kohta;

21. teeb ettepaneku täpsustada fondi abikõlblike meetmete määratlust ja lisada sellistele meetmetele võimalus finantseerida infrastruktuuri taastamist mitte ainult senise seisundini, vaid rahastada selle uuendamist tasemele, mis võimaldaks tulevikus katastroofidele paremini vastu pidada. Samuti teeb komitee ettepaneku lisada fondi abikõlblike meetmete hulka selliste infrastruktuuride ümberpaigutamine, mis paiknevad uutest looduskatastroofidest tõenäoliselt ohustatud kohas;

Tehniline abi (artikkel 3)

22. juhhib tähelepanu sellele, et mõned kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused vajavad katastroofiga toime tulemiseks ja ala taastamiseks seotud kohustuste täitmiseks sageli välist tehnilist abi;

23. teeb ettepaneku lugeda välisele tehnilisele abile tehtud kulutused abikõlblikeks kuludeks ja määrata selle maksimaalseks määraks 2 % fondist saadavast kogutoetusest;

Taotluse esitamise tähtaeg (artikkel 4)

24. juhib tähelepanu asjaolule, et taotluse koostamine, eelkõige kahjude hindamine ja taotlust toetava tõendusmaterjali kogumine võtab asjaomastel omavalitsusasutustel märkimisväärselt palju aega, seda pealegi perioodil, kui nad tegelevad katastroofi vahetute tagajärgedega. Eriti keeruline on see selliste progressiivselt arenevate katastroofide puhul nagu põud, aga ka üleujutused, mis võivad kesta mitu nädalat ja isegi kuud ning mille puhul saab kahjusid lõplikult hinnata alles vee taandudes. Sellistel juhtudel saab katastroofi ulatust hinnata alles tagantjärele;

25. tervitab seepärast komisjoni ettepanekut, mis võtab arvesse progressiivselt arenevate katastroofide spetsiifikat;

26. juhib samuti tähelepanu tõsiasjale, et muude looduskatastroofide puhul säilitatakse praegused sätted ja ei lahendata probleeme taotluste esitamisel pikaajaliste üleujutuste puhul;

27. teeb eeltoodust tulenevalt ettepaneku näha pikaajaliste üleujutuste puhul ette võimalus esitada taotlus kuni kümne nädala jooksul pärast katastroofiohu lõppemist (näiteks alates liikmesriigi valitsuse või piirkondliku omavalitsuse kehtestatud eriolukorra tühistamist);

Katastroofide ennetamist toetavad meetmed (artikkel 4)

28. jagab komisjoni seisukohta, looduskatastroofide puhul on ennetavate meetmete võtmine väga oluline ja pidevalt tuleb püüelda nende täiustamisega poole;

29. väljendab kartust, et kohustus lisada taotlusele teave katastroofiohu ennetamiseks võetud meetmete kohta võib suurendada taotlejate halduskoormust ning võib viia ka viivitusteni taotluse ettevalmistamisel ja läbivaatamisel, mis oleks vastuolus sellest fondist vahendite taotlemise halduskorra lihtsustamise eesmärgiga;

30. teeb ettepaneku nõuda taotlejatelt taotluse koostamise etapil vaid ELi õigusaktide rakendamise lühikirjeldust (artikkel 4, lõige 1, punkt e) ja jätta välja lisateabe esitamise nõue (artikkel 4, lõige 1, punkt f), kuna see tuleb esitada fondi vahendite kasutamise aruandes;

Ettemaksete kehtestamine (artikkel 4a)

31. väljendab heameelt komisjoni ettepaneku üle kehtestada ettemaksete süsteem, mis võimaldaks fondil kiiremini reageerida, ent teeb siiski ettepaneku, et ettemaksete süsteem toimiks väljaspool mitmeaastast finantsraamistikku ja spetsiaalselt kavandatud struktuurifonde;

Fondist saadud toetuse kasutamise tähtaja pikendamine (artikkel 8)

32. kiidab heaks komisjoni kavatsuse kiirendada fondi toetuse heakskiitmise haldusprotsessi nii, et abi jõuaks kiiremini katastroofist mõjutatud piirkondadesse, kuid juhib sellega seoses tähelepanu fondi vahendite tegeliku kasutamise perioodi lühenemisele;

33. teeb ettepaneku pikendada fondi vahendite kasutamise tähtaega kahe aastani, seda eelkõige arvestades põhiinfrastruktuuri taastamise pikaajalisust (mis tuleneb vajadusest tagada asjakohane dokumentatsioon ja järgida avalike enampakkumiste korraldamise korda) ning põhiteenuste ja -varustuse pikaajalisust.

Lihtsustamise vahendite kasutamine

34. ELi organid ning liikmesriikide, piirkondlikud ja kohalikud ametiasutused on mitmel korral juhtinud tähelepanu vajadusele, et halduse lihtsustamist tuleb maksimaalselt kasutada selleks, et suurendada tulemustele suunatust⁽¹⁾. Lihtsustamine on veelgi olulisem ELi Solidaarsusfondi puhul, mida kasutatakse äärmistes hädaolukordades ning mille abikõlblike kulude hulka kuuluvad ka isiklike vajaduste viivitamatuks täitmiseks tehtavad kulud. Seetõttu oleks kohane katastroofist mõjutatud elanikkonna vajaduste rahuldamiseks ja mitte infrastruktuuri taastamiseks tehtavate kulude puhul lubada ühikuhindade kasutamist;

II. MUUDATUSETTEPANEKUD**Muudatusettepanek 1**

Põhjendus 11

Komisjoni tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Fondi vahendeid tuleks kasutada infrastruktuuri töökorra taastamiseks ja katastroofipiirkondade puhastamiseks ning päästeteenistuste kulude katmiseks ja asjaomase elanikkonna ajutise majutuse korraldamiseks kogu rakendusperioodi jooksul. Tuleks määratleda ka ajavahemik, mille jooksul võib katastroofi tõttu kodu kaotanud inimeste majutamist käsitada ajutise majutusena.	Fondi vahendeid tuleks kasutada infrastruktuuri töökorra taastamiseks <u>või sellisesse töökorda viimiseks, mis võimaldaks paremini katastroofidele vastu pidada (s.h ümberpaigutamine)</u> ja katastroofipiirkondade puhastamiseks ning päästeteenistuste kulude katmiseks ja asjaomase elanikkonna ajutise majutuse korraldamiseks kogu rakendusperioodi jooksul. Tuleks määratleda ka ajavahemik, mille jooksul võib katastroofi tõttu kodu kaotanud inimeste majutamist käsitada ajutise majutusena.

Motivatsioon

Muudatusettepanek on kooskõlas muudatusettepanekuga 7 artikli 3 lõikele 2.

Muudatusettepanek 2

Põhjendus 13

Komisjoni ettepanek	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Samuti tuleks täpsustada, et abikõlblikud meetmed ei tohiks hõlmata tehnilise abiga seotud kulusid.	Samuti tuleks täpsustada, et abikõlblikud meetmed ei tohiks hõlmata tehnilise abiga seotud kulusid.

Motivatsioon

Mõned kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused vajavad katastroofiga toime tulemiseks ja ala taastamisega seotud kohustuste täitmiseks sageli välist tehnilist abi. Regioonide Komitee teeb ettepaneku lugeda välisele tehnilisele abile tehtud kulutused abikõlblikeks kuludeks ja määrata selle maksimaalseks määraks 2 % fondist saadavast kogutoetusest. Seetõttu tehakse ettepanek muuta ka artikli 3 lõiget 5.

⁽¹⁾ Muu hulgas Regioonide Komitee arvamus „Soovitused raha paremaks kasutamiseks”, oktoober 2013 (CDR 3609-2013_00_00_AC).

Muudatusettepanek 3

Põhjendus 15

Komisjoni ettepanek	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Teatavat liiki loodusõnnetused, näiteks põuad, kujunevad välja pikema aja jooksul, enne kui nende hävitavat mõju on tunda. Seetõttu tuleks sätestada, et fondi vahendeid lubatakse kasutada ka niisugustel juhtudel.	Teatavat liiki loodusõnnetused, näiteks põuade jaoks, mis kujunevad välja pikema aja jooksul, enne kui nende hävitavat mõju on tunda või pikaajalise iseloomuga üleujutuste jaoks. Seetõttu tuleks sätestada, et fondi vahendeid lubatakse kasutada ka niisugustel juhtudel.

Motivatsioon

Taotluse koostamine, eelkõige kahjude hindamine ja taotlust toetava tõendusmaterjali kogumine võtab asjaomastel omavalitsusasutustel märkimisväärselt palju aega, seda pealegi perioodil, kui nad tegelevad katastroofi vahetute tagajärgedega. Eriti keeruline on see selliste progressiivselt arenevate katastroofide puhul nagu põud, aga ka üleujutused, mis võivad kesta mitu nädalat ja isegi kuud ning mille puhul saab kahjusid lõplikult hinnata alles vee taandudes. Sellistel juhtudel saab katastroofi ulatust hinnata alles tagantjärele. Kuigi määruseelnõu võtab arvesse progressiivselt arenevate katastroofide spetsiifikat, säilitatakse muude looduskatastroofide puhul praegused sätted ja ei lahendata probleeme taotluste esitamisel pikaajaliste üleujutuste puhul. Seetõttu tehakse ettepanek lisada artiklisse 4 uus lõige.

Muudatusettepanek 4

Artikkel 2, lõige 3

Komisjoni ettepanek	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Käesoleva määruse kohaldamisel tähendab piirkondlik looduskatastroof mis tahes loodusõnnetust, mis põhjustab liikmesriigi piirkonnas või Euroopa Liiduga ühinemisläbirääkimisi pidava riigi NUTS 2 tasandi piirkonnas otsest kahju, mis ületab 1,5 % piirkonna sisemajanduse koguproduktist (SKP). Kui katastroof on seotud mitme NUTS II tasandi piirkonnaga, kohaldatakse künnist kõnealuste piirkondade kaalutud keskmise SKP suhtes.	Käesoleva määruse kohaldamisel tähendab piirkondlik looduskatastroof mis tahes loodusõnnetust, mis põhjustab liikmesriigi piirkonnas või Euroopa Liiduga ühinemisläbirääkimisi pidava riigi NUTS 2 tasandi piirkonnas või mitme sellise kõrvuti paikneva NUTS 3 tasandi piirkonna tasemel, mis koos moodustavad piirkonna, mis vastab NUTS 2 tasandi piirkonna minimaalnõuetele, otsest kahju, mis ületab 1,5 % 1,0 % piirkonna sisemajanduse koguproduktist (SKP). Kui katastroof on seotud mitme NUTS 2 või NUTS 3 tasandi piirkonnaga, kohaldatakse künnist kõnealuste piirkondade kaalutud keskmise SKP suhtes.

Motivatsioon

Piirkondlikele looduskatastroofidele 1,5 % künnise seadmise eesmärk oli saavutada sarnaseid tulemusi võrreldes otsustega, mis on minevikus võetud pigem ebamääraste kriteeriumite alusel. Selle kriteeriumi kasutamisel aga oleks abi andmata jäänud kahe piirkondliku looduskatastroofi puhul, mis tegelikult abi said (vulkaanipurse Sitsiilias 2003. aastal kahjumääraga 1,36 % piirkonna SKPst ja üleujutused Rhõni jõe deltas 2004. aastal kahjumääraga 1,05 % SKPst). Nii kõrge künnise juures ei ole võimalik saavutada tulemusi, mida kodanikud, sh katastroofiohvrivid ootavad, seetõttu teeb Regioonide Komitee ettepaneku alandada künnist 1 %-ni.

Määruse eelnõus kasutatakse piirkondliku looduskatastroofi määramisel võrdlustihikuna NUTS 2. Kuivõrd katastroofid keskenduvad aina sagedamini aladele, mis olulisel määral ei kattu (mõnes riigis vaid administratiivselt määratletud) NUTS 2 piirkondadega, vaid ületavad mitme nii määratletud piirkonna piire. Seega ei oleks piirkondlik kriteerium objektiivne, kui selle määramisel lähtutakse üksnes NUTS 2 piirkondadest. Komitee teeb ettepaneku kehtestada piirkondlike katastroofide kriteerium NUTS 3 tasandil puhkudeks, kui mitu katastroofist tabatud otseselt kõrvuti asetsevat NUTS 3 tasandi piirkonda moodustavad koos ala, mis oma suuruselt vastab NUTS 2 tasandi piirkonnale (vähemalt 800 000 elanikku). SKP protsendimäär arvestatakse sel juhul üksikute NUTS 3 piirkondade kaalutud keskmise alusel.

Muudatusettepanek 5

Artikkel 2, uus lõige lõike 3 järel

Komisjoni ettepanek	Regioonide Komitee muudatusettepanek
	<p><u>Käesoleva määruse tähenduses on piiriülene looduskatastroof mis tahes loodusõnnetus, mis põhjustab liikmesriigi piirkonnas või Euroopa Liiduga ühinemisläbirääkimisi pidava riigi mitme sellise kõrvuti paikneva NUTS 3 tasandi piirkonna tasemel, mis koos moodustavad piirkonna, mis vastab NUTS 2 tasandi piirkonna minimaalnõuetele, otsest kahju, mis ületab 1,0 % nende piirkondade sisemajanduse koguprodukti (SKP) kaalutud keskmisest.</u></p>

Motivatsioon

Paljud katastroofid on piiriülased. Eli sekkumine pakuks sellistel juhtudel suurt lisaväärtust ja annaks nende piirkondade elanikele selge positiivse signaali. Seetõttu teeb Regioonide Komitee ettepaneku lisada uus piiriülese looduskatastroofi kriteerium. Seda kriteeriumit hinnatakse eri liikmesriikide või ELiga liitumisläbirääkimisi pidavate riikide NUTS 3 tasandil. Sellisel juhul hinnatakse katastroofi tõsidust ühiselt mitmes kõrvuti asetsevas NUTS 3 piirkonnas, mis moodustavad koos ala, mis oma suuruselt vastab NUTS 2 tasandile (vähemalt 800 000 elanikku). SKP protsendimäär arvestatakse sel juhul üksikute NUTS 3 piirkondade kaalutud keskmise alusel. Abikõlblikud toetusesaajad oleksid siis riigid, mille territooriumil kõnealused piirkonnad asuvad.

Muudatusettepanek 6

Artikli 2 lõige 4

Komisjoni ettepanek	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p>(4) Fondi toetust võib kasutada ka abisaajariigi mis tahes looduskatastroofi korral, kui see on toimunud naaberliikmesriigis või Euroopa Liiduga ühinemisläbirääkimisi pidavas riigis.</p>	<p>(4) Fondi toetust võib kasutada ka abisaajariigi mis tahes looduskatastroofi või piirkondliku looduskatastroofi korral, kui see on toimunud naaberliikmesriigis või Euroopa Liiduga ühinemisläbirääkimisi pidavas riigis.</p>

Motivatsioon

Liikmesriigi võimalus kasutada fondi toetust naaberliikmesriigis toimunud „mis tahes looduskatastroofi” korral, ilma ise tingimusi täitmata tuleks muuta võimalikuks ka „piirkondliku looduskatastroofi” puhul. Vastasel juhul ei oleks see kooskõlas Euroopa ideega.

Muudatusettepanek 7

Artikkel 3, lõige 2

Komisjoni ettepanek	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p>Fondi eesmärk on toetada asjaomaste riikide jõupingutusi ning katta osa nende riiklikest kulutustest, et aidata abisaajariigil olenevalt looduskatastroofi liigist võtta järgmisi hädaolukorras ja päästeoperatsioonides vajalikke meetmeid:</p> <p>(a) seada töökorda infrastruktuuri ja seadmed energeetika, veevarustuse ja heitvee, telekommunikatsiooni, transpordi, meditsiini ja hariduse valdkonnas;</p> <p>(b) korraldada asjaomase elanikkonna vajadusi rahuldav ajutine majutus ja päästeteenistuste rahastamine;</p> <p>(c) kindlustada kaitseinfrastruktuurid ja -meetmed kultuuripärandi kaitseks;</p> <p>(d) puhastada katastroofipiirkonnad, sealhulgas looduslikud alad.</p> <p>Punkti b kohaldamisel tähendab ajutine majutus majutamist, mis kestab seni kuni asjaomane elanikkond saab pärast parandus- ja taastustööde lõppu pöörduda tagasi oma kodudesse.</p>	<p>Fondi eesmärk on toetada asjaomaste riikide jõupingutusi ning katta osa nende riiklikest kulutustest, et aidata abisaajariigil olenevalt looduskatastroofi liigist võtta järgmisi hädaolukorras ja päästeoperatsioonides vajalikke meetmeid:</p> <p>(a) seada töökorda infrastruktuuri ja seadmed energeetika, veevarustuse ja heitvee, telekommunikatsiooni, transpordi, meditsiini ja hariduse valdkonnas;</p> <p>(b) korraldada asjaomase elanikkonna vajadusi rahuldav ajutine majutus ja päästeteenistuste rahastamine;</p> <p>(c) kindlustada kaitseinfrastruktuurid ja -meetmed kultuuripärandi kaitseks;</p> <p>(d) puhastada katastroofipiirkonnad, sealhulgas looduslikud alad.</p> <p><u>Punkti a kohandamisel tähendab töökorda seadmine viimist seisu, mis võimaldaks looduskatastroofidega paremini toime tulla, k.a selliste infrastruktuuride ümberpaigutamine, mis paiknevad uutest looduskatastroofidest ohustatud alal.</u></p> <p>Punkti b kohaldamisel tähendab ajutine majutus majutamist, mis kestab seni kuni asjaomane elanikkond saab pärast parandus- ja taastustööde lõppu pöörduda tagasi oma kodudesse.</p>

Motivatsioon

Fondist rahastatakse reeglina kahjustatud infrastruktuuri viimist varasemale tasemele. Piirkondade kogemused näitavad, et teatud infrastruktuuriobjektid, näiteks piirkonnaülese tähtsusega maanteed ja raudteeühendused tuleks uutest teadmistest lähtuvalt ümber paigutada, et kaitsta neid katastroofide eest. Kahjustatud infrastruktuuriüksuste näiteks sildade parandamisel tuleks teha investeeringud, mis vähendavad kahjustuste ohtu uute looduskatastroofide korral. Sellise infrastruktuuri viimine lihtsalt katastroofieelsesesse seisu ei oleks piisav ega tulemuslik.

Muudatusettepanek 8

Artikkel 3, lõige 5

Komisjoni ettepanek	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p>Tehniline abi, sealhulgas juhtimis-, järelevalve-, teavitus- ja kommunikatsioonimeetmed, kaebuste lahendamine ning kontroll ja audit, ei ole kõlblikud fondi toetuse saamiseks.</p>	<p><u>Väliline</u> tehniline abi, sealhulgas juhtimis-, järelevalve-, teavitus- ja kommunikatsioonimeetmed, kaebuste lahendamine ning kontroll ja audit, ei ole <u>on</u> kõlblikud fondi toetuse saamiseks <u>maksimaalselt 2 % ulatuses fondist saadavast kogutoetusest.</u></p>

Motivatsioon

Mõned kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused vajavad katastroofiga toime tulemiseks ja ala taastamisega seotud kohustuste täitmiseks sageli välist tehnilist abi. Regioonide Komitee teeb ettepaneku lugeda välisele tehnilisele abile tehtud kulutused abikõlblikeks kuludeks ja määrata selle maksimaalseks määraks 2 % fondist saadavast kogutoetusest.

Muudatusettepanek 9

Artikkel 4, lõige 1

Komisjoni ettepanek	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p>Riik võib nii kiiresti kui võimalik, kuid hiljemalt kümme nädalat pärast katastroofi tekitatud esimesi kahjustusi esitada komisjonile fondilt toetuse saamise taotluse, kuhu märgitakse kogu olemasolev teave ning vähemalt:</p> <p>(a) katastroofi tekitatud otsene kahju kokku ning selle mõju asjaomasele elanikkonnale, majandusele ja keskkonnale;</p> <p>(b) artikli 3 lõikes 2 osutatud meetmete hinnangukulud;</p> <p>(c) muud liidu rahastamisallikad;</p> <p>(d) muud siseriiklikud või rahvusvahelised rahastamisallikad, sealhulgas riiklik ja erakindlustus, mis võib osaleda kahju kõrvaldamisega seotud kulude katmises;</p> <p>(e) katastroofiliigist lähtuvalt katastroofiohu ennetamist ja ohjamist käsitlevate liidu õigusaktide rakendamine;</p> <p>(f) mis tahes muu asjakohane teave võetud ennetus- ja leevendusmeetmete kohta seoses loodusõnnetuse liigiga.</p>	<p>Riik võib nii kiiresti kui võimalik, kuid hiljemalt kümme nädalat pärast katastroofi tekitatud esimesi kahjustusi esitada komisjonile fondilt toetuse saamise taotluse, kuhu märgitakse kogu olemasolev teave ning vähemalt:</p> <p>(a) katastroofi tekitatud otsene kahju kokku ning selle mõju asjaomasele elanikkonnale, majandusele ja keskkonnale;</p> <p>(b) artikli 3 lõikes 2 osutatud meetmete hinnangukulud;</p> <p>(c) muud liidu rahastamisallikad;</p> <p>(d) muud siseriiklikud või rahvusvahelised rahastamisallikad, sealhulgas riiklik ja erakindlustus, mis võib osaleda kahju kõrvaldamisega seotud kulude katmises;</p> <p>(e) katastroofiliigist lähtuvalt katastroofiohu ennetamist ja ohjamist käsitlevate liidu õigusaktide rakendamise <u>lühikirjeldus</u>;</p> <p>(f) mis tahes muu asjakohane teave võetud ennetus- ja leevendusmeetmete kohta seoses loodusõnnetuse liigiga.</p>

Motivatsioon

Kohustus lisada taotlusele teave katastroofiohu ennetamiseks võetud meetmete kohta võib suurendada taotlejate halduskoormust ning võib viia ka viivitusteni taotluse ettevalmistamisel ja läbivaatamisel, mis oleks vastuolus sellest fondist vahendite taotlemise halduskorra lihtsustamise eesmärgiga. Regioonide komitee teeb ettepaneku muuta artikli 4 lõike 1 punkti e) nii, et selle nõuded piirduksid vaid ELi õigusaktide rakendamise lühikirjelduse esitamise ja jätta välja artikli 4 lõike 1 punkt f), kuna see tuleb esitada fondi vahendite kasutamise aruandes (artikkel 8, lõige 3).

Muudatusettepanek 10

Artikkel 4, uus lõige lõike 1a järel

Komisjoni ettepanek	Regioonide Komitee muudatusettepanek
	<p><u>Pikka aega kestvate looduskatastroofide (näiteks üleujutuste) puhul arvestatakse lõikes 1 osutatud kümme nädala pikkust taotluse esitamise tähtaega alates päevast, mil katastroofist mõjutatud riigi valitsusasutused teatavad ametlikult katastroofiohu lõppemisest (näiteks liikmesriigi või kohaliku omavalitsuse väljakuulutatud erakorralise olukorra tühistamine).</u></p>

Motivatsioon

Taotluse koostamine, eelkõige kahjude hindamine ja taotlust toetava tõendusmaterjali kogumine võtab asjaomastel omavalitsusasutustel märkimisväärselt palju aega, seda pealegi perioodil, kui nad tegelevad katastroofi vahetute tagajärgedega kõrvaldamisega. Eriti keeruline on see selliste progressiivselt arenevate katastroofide puhul nagu põud, aga ka üleujutused, mis võivad kesta mitu nädalat ja isegi kuud ning mille puhul saab kahjusid lõplikult hinnata alles vee taandudes. Sellistel juhtudel saab katastroofi ulatust hinnata alles tagantjärele. Kuigi määruseelnõu võtab arvesse progressiivselt arenevate katastroofide spetsiifikat, säilitatakse muude looduskatastroofide puhul praegused sätted ja ei lahendata probleeme taotluste esitamisel pikaajaliste üleujutuste puhul.

Tulenevalt sellest teeb Regioonide Komitee ettepaneku näha pikaajaliste üleujutuste puhul ette võimalus esitada taotlus kuni kümne nädala jooksul pärast katastroofiohu lõppemist (näiteks alates liikmesriigi valitsuse või piirkondliku omavalitsuse kehtestatud eriolukorra tühistamist).

Muudatusettepanek 11

Artikkel 8, lõige 1

Komisjoni ettepanek	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Fondi toetus kasutatakse ära ühe aasta jooksul alates kuupäevast, mil komisjon on kogu toetuse välja maksnud. Kõnealuseks tähtajaks kasutamata jäänud või abikõlbmatutele meetmetele kasutatud toetuse osa nõuab komisjon abisaajariigilt tagasi.	Fondi toetus kasutatakse ära ühe <u>kahe</u> aasta jooksul alates kuupäevast, mil komisjon on kogu toetuse välja maksnud. Kõnealuseks tähtajaks kasutamata jäänud või abikõlbmatutele meetmetele kasutatud toetuse osa nõuab komisjon abisaajariigilt tagasi.

Motivatsioon

Tänu fondi abi heakskiitmise protsessi kiirendamisele jõuab fondiabi katastroofist mõjutatud piirkondadesse varem. Seoses sellega tuleb aga arvestada fondi vahendite tegeliku kasutamise perioodi lühenemisega. Regioonide Komitee teeb ettepaneku pikendada fondi vahendite kasutamise tähtaega kahe aastani, seda eelkõige arvestades põhiinfrastruktuuri taastamise pikaajalisust, mis tuleneb vajadusest tagada vajalik dokumentatsioon ja järgida avalike enampakkumiste korraldamise korda.

Brüssel, 28. november 2013

*Regioonide Komitee
president*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regioonide Komitee arvamus „ELi tulevase sadamapoliitika raamistik”

(2014/C 114/11)

I. POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

Poliitilised soovitused

1. arvestades seda, et praegu on ELi sadamatega otseselt või kaudselt seotud 3 miljonit töökohta, ning seda, et 2030. aastaks ennustatakse sadamates käideldavate kaubakoguste kasvu 50 % võrra, tervitab Regioonide Komitee asjaolu, et Euroopa Komisjon lähtub „Sadamate paketi” järgmistest prioriteetidest:

- suunata kavandatud meetmed 319-le üleeuroopalisse transpordivõrku kuuluvale sadamale ning jätta liikmeriikidele vabad käed määruse eelnõu kohaldamisel teiste sadamate suhtes;
- ajakohastada sadamateenuseid ja meelitada sadamatesse investeringuid, tagades vaba juurdepääsu turule ja suurendades sadamateenuste finantslääbipaistvust, austades samas sadama pidajate märkimisväärset autonoomiat;
- tugineda 19. juunil 2013 sadamasektoris käivitatud Euroopa sotsiaalse dialoogi tulemustele;
- tagada suurem järjepidevus sadamate keskkonnajuhtimises;
- tagada kooskõla ELi sinise vööndi katseprojektiga, mille eesmärk on arendada välja meretranspordi tõeline ühtne turg, nagu seda nõuti teises ühtse turu meetmepaketis;

2. kahtleb siiski, kas Euroopa Komisjon järgib sadamapoliitika suunal terviklikku lähenemisviisi, arvestades, et „Sadamate paketi” ei viidata ei strateegiale „Euroopa 2020” ega sinise majanduskasvu algatusele, samuti puudub viide sadamate seisukohast äärmiselt asjakohaste laevakütuse väävlisisalduse piirnorme käsitlevate määruste läbivaatamisele ning kooskõlastus sadamasektoris kohaldatava riigiabi suuniste läbivaatamisega;

Metoodika

3. märgib, et Euroopa Komisjon on teinud poliitiliselt julge valiku, esitades määruse eelnõu, mille teatud hulk õiguslikke parameetreid, nagu kontsessioonilepingute direktiivi eelnõu, üleeuroopalise transpordivõrgustiku (TEN-T) määruse eelnõu või määruse eelnõu, milles käsitletakse kolmandate riikide kaupade ja teenuste juurdepääsu liidu riigihangete siseturule (COM (2012) 124 final), ei ole veel vastu võetud ning jäävad seega n-ö liikuvateks sihtmärkideks;

4. tunnustab Euroopa Komisjoni huvitatud isikutega läbi viidud intensiivsete konsultatsioonide eest, mis on toimunud alates 2011. aastast. Kahetseb aga, et neisse ei olnud otseselt kaasatud ei Regioonide Komitee ega kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi esindavad ühendused. Komitee väljendab pettumust ka selle üle, et vaatamata komisjoni hiljutisele töödokumendile territoriaalse mõjuhindangu kohta ⁽¹⁾ ei ole mõjuhindangus piisavalt käsitletud territoriaalset mõõdet. See on veelgi kahetsusväärsem, kui arvestada Euroopa meresadamapoliitika väljakutseid seoses territoriaalse ühtekuuluvusega. Neid probleeme teravdab praegu veelgi konteinervedude fenomen ning ummikute oht suurimaid meresadamaid sisemaaga siduvatel ühendusteedel;

5. rõhutab vajadust arvestada ELi meresadamate eripalgelisusega sõltuvalt nende geograafilisest asukohast, majandustegevuse erinevatest liikidest, sadama reguleerimise erinevatest kordadest ja riiklike sadamapoliitikate raamistike erinevast kohaldamisest. Meenutab sellel taustal, et vastavalt otsusele nr 661/2010/EL üleeuroopalise transpordivõrgu arendamist käsitlevate ELi suuniste kohta (artikli 12 lõige 2) kohaldatakse „Sadamate paketti” meresadamatele, mis vastavad kas A-, B- või C-kategooriale järgmise määratluse kohaselt:

- „A. rahvusvahelised meresadamad: sadamad, mille kogu aastane veomaht on vähemalt 1,5 miljonit tonni või 200 000 reisijat ning mis on võimaluse korral ühendatud üleeuroopalise transpordivõrgu maismaa-osadega ning millel on seetõttu oluline tähtsus rahvusvahelises meretranspordis;

⁽¹⁾ SWD(2013) 3 final, http://ec.europa.eu/governance/impact/key_docs/docs/cswd_ati_en.pdf.

- B. liidu meresadamad (...): sadamad, mille kogu aastane veomaht on vähemalt 0,5 miljonit tonni või 100 000–199 999 reisijat ning mis on võimaluse korral ühendatud üleeuroopalise transpordivõrgu maismaa-osadega ning varustatud merelühivedudeks vajalike ümberlaadimisvahenditega;
 - C. piirkondlikud sadamad: sadamad, mis (...) asuvad saartel, kaugetes või äärepoolseimates piirkondades ning seovad meritsi kõnealuseid piirkondi omavahel ja/või liidu keskpriirkondadega”;
6. tervitab asjaolu, et sadamasektori sotsiaalpartnerid on loonud ELi tasandi sotsiaaldialoogi komitee, ja tuletab meelde, kui tähtis on edendada sotsiaaldialoogi riiklikul ja kohalikul tasandil elu- ja tööttingimuste parandamise vahendina ning sektori konkurentsivõime parandamiseks;

Õiguslik alus, subsidiaarsus ja proportsionaalsus

7. nõustub Euroopa Komisjoni põhjendusega õigusliku aluse valimisel (Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 100 lõige 2) ning vastavusega subsidiaarsuse põhimõttele, nagu seda on selgitatud määruse ettepaneku seletuskirjas (punkt 3.3). Proportsionaalsuse põhimõtte osas ei ole Regioonide Komitee aga veendunud, et määruse vormi valimine direktiivi asemel – mida on kasutatud Euroopa Komisjoni eelnevate ettepanekute või nendega seotud õigusaktide (iseäranis kontsessioonid) puhul – on õigustatud. Vastuoluline oleks valida õiguslik vahend, mis on tervikuna otseselt siduv, nagu seda on määrus, tunnustades samas liikmesriikide ning piirkondlike ja kohalike ametiasutuste kesksel rollil sadamate infrastruktuuri arendamisel. Lisaks sellele oleks direktiiv sobivam ELi sadamate vaheliste suurte erinevuste arvessevõtmiseks;

Struktuurifondid ja riigiabi

8. rõhutab, et alates 2000. aastast on EL eraldanud meresadamate infrastruktuuride ehitamise kaasrahastamiseks struktuurifondide ja ühtekuuluvusfondi kaudu ligi 6,2 miljardit eurot. Lisaks eraldati sadamatele perioodil 2007–2012 4 % üleeuroopalise transpordivõrgustiku (TEN-T) vahenditest (244,6 miljonit eurot);

9. juhib tähelepanu Euroopa Kontrollikoja eriaruandele 4/2012 „Kas struktuurifondide ja ühtekuuluvusfondi kasutamine meresadamate infrastruktuuri kaasrahastamiseks on mõjus investeering?“⁽²⁾. Tõstab esile kontrollikoja soovitus „seada järgmisel programmitöö perioodil struktuuripoliitika toetuse eraldamisel tingimus, et asjaomase piirkonna kõikide sadamate jaoks on koostatud põhjalik pikaajaline arengustrateegia (mis põhineks vajaduste hindamisel)”;

10. tervitab Euroopa Komisjoni kinnitust,⁽³⁾ et üldist majandushuvi pakkuvate teenuste suhtes kohaldatavat riigiabi, sh Euroopa Regionaalarengu Fondi eraldised, ei võeta piirkondliku abi ülemmäära arvutamisel arvesse, juhul kui on täidetud 20. detsembri 2011. aasta otsuses sätestatud tingimused⁽⁴⁾;

11. rõhutab vajadust selgitada riigiabisüsteemi kohaldatavust infrastruktuuridele seoses probleemidega, mis on ilmnunud Euroopa Liidu Üldkohtu 24. märtsi 2011. aasta otsuse kohtuasjas Freistaat Sachsen ja Land Sachsen-Anhalt (T-443/08) ja Mitteldeutsche Flughafen AG ja Flughafen Leipzig-Halle GmbH (T-455/08) versus Euroopa Komisjon tõlgendamisel, mis on kaasa toonud märkimisväärseid viivitusi struktuurifondidest rahastatud ligikaudu 200 infrastruktuuriprojekti eelkontrolli teostamisel;

12. kahetseb, et Euroopa Komisjon ei ole lisanud otse „Sadamate paketti” ettepanekuid selgitada abi mõistet seoses infrastruktuuri rahastamisega, kaasa arvatud sadamasektoris (meede 5). Selle asemel saatis Euroopa Komisjon 3. juulil 2013 vaid kõigi liikmesriikide alalistele esindustele küsimustiku sadamate toimimise ja maksustamise kohta. Nõuab seepärast, et Euroopa Komisjoni valiks lähikuudel kaasavama lähenemisviisi ja haaraks kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused komitee kaudu üldisemalt infrastruktuuri ja konkreetsemalt sadamate suhtes kohaldatavate riigiabieeskirjade läbivaatamisse, iseäranis sadamate infrastruktuuride kategooria erandi korra väljatöötamise raames, mis tõenäoliselt leiab aset 2013. aasta lõpuks;

⁽²⁾ <http://eca.europa.eu/portal/pls/portal/docs/1/14018736.PDF>.

⁽³⁾ Juhend Euroopa Liidu riigiabi, riigihanke ja siseturu eeskirjade kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvate teenuste suhtes, SWD(2013)53, 15.2.2013.

⁽⁴⁾ Kooskõlas 20. detsembri 2011. aasta otsusega Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 106 lõike 2 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele avalike teenuste eest makstava hüvitisena antava riigiabi suhtes.

Seadusandlik ettepanek

13. soovib jätta määruse rakendusala välja süvendamise, sildumise, lootsimise ja pukseerimise, kuna need teenused teenivad üldhuvi eesmärki, s. o turvalisust, ohutust ja keskkonnakaitset. Kutsub komisjoni üles kõrvaldama sadama vastuvõturajatiste osas vastuolud juba olemasolevate direktiividega või siis selgitama, kuidas need on piiritletud. Nii on sadama vastuvõturajatiste suhtes kehtivad tingimused ja nõuded kehtestatud juba direktiivis 2000/59/EÜ. Iseäranis artikli 8 sätted on vastuolus kõigile käitlemisteenuste pakkujatele vaba turulepääsu tagamisega. Kui sadama operaator valib välja üksikud sadama vastuvõturajatised ja hõlmab need kõnealuses direktiivis nõutud maksusüsteemi, tuleb kohaldada direktiivis 2004/17/EÜ hankemenetlusele kehtestatud eeskirju;

14. kahetseb, et artiklis 2 („Mõisted”) ei anta mõiste „pädev asutus” määratlust, kuigi see on väga oluline artiklites 8 ja 9;

15. kahetseb, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli seoses kehtivate õigusaktidega või miinimumnõuete kehtestamisega sadamateenuste osutamisele ei tunnustata piisavalt (artikli 4 teise lõike punkt d, lõige 4 ja artikli 6 lõige 4);

16. taotleb artiklis 8 määratletud avaliku teenindamise kohustuse laiendamist, et kaasata eelkõige territoriaalse ühtekuuluvusega seotud kriteeriumid, nagu saarte, kaugel asuvate ja äärepoolseimate piirkondade ligipääsetavus;

17. väljendab imestust, miks näeb Euroopa Komisjon seoses artiklis 7 sätestatud sadamateenuse osutajate arvu piiramise korraga artiklis 10 ette üksnes võimaluse ja mitte kohustuse tagada muu kui ametisoleva sadamateenuste osutaja poolt varem tööle võetud töötajatele õigused, mis neil oleks juhul, kui oleks toimunud direktiivi 2001/23/EÜ kohane üleminek;

18. kahtleb, kas eelkõige artiklis 12 kehtestatud nõuded teabe üksikasjalikkusele, mida sadama pidajad peavad edastama saadud riigiabi kohta, ja kohustus pidada eraldi arvestust on ikka proportsionaalsed, pidades eelkõige silmas sadamate asukohast sõltuvaid väga erinevaid kulustruktuure;

19. palub Euroopa Komisjonil täiendavalt selgitada, mida peetakse silmas artikli 14 lõikes 5 mainitud „kasutustasude määramise ühispõhimõtetega”, arvestades, et igasugune volituse andmine Euroopa Komisjonile delegeeritud aktide vastuvõtmiseks peab olema nii täpselt sõnastatud kui võimalik;

20. tõstatab küsimuse ühenduse õigusaktide kohaldamise järelevalve ja kontrolli eest vastutava sõltumatu järelevalveasutuse loomise lisaväärtuse kohta (põhjendus 19 ja artikkel 17). Selline institutsioon võiks põhjustada halduskoormuse suurenemist sadamaarengu kavandamisel ja avaldada mõju liikmesriikide eelarvetele;

21. avaldab kahtlust ka vajaduse suhtes luua sõltumatute järelevalveasutuste koostöö määruse ühetaolise rakendamise hõlbustamiseks, kui määrus on niigi vahetult kohaldatav (artikkel 18).

II. MUUDATUSETTEPANEKUD**Muudatusettepanek 1**

Pealkiri

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS , millega luuakse sadamateenuste valdkonnas turulepääsu ja sadamate finantslähbipaistvuse raamistik	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV MÄÄRUS , millega luuakse sadamateenuste valdkonnas turulepääsu ja sadamate finantslähbipaistvuse raamistik

Motivatsioon

Regioonide Komitee ei ole veendunud, et määruse vormi valimine direktiivi asemel – mida on kasutatud Euroopa Komisjoni eelnevatele ettepanekute või nendega seotud õigusaktide (iseäranis kontsessioonid) puhul – on õigustatud. Lisaks sellele oleks direktiiv sobivam ELi sadamate vaheliste suurte erinevuste arvessevõtmiseks.

Muudatusettepanek 2

Põhjendus 4

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p>Valdav enamik liidu mereliiklusest toimub läbi üleeuroopalise transpordivõrgu sadamate. Selleks et tagada käesoleva määruse eesmärgi saavutamine proportsionaalsel viisil, tekitamata sadamatele tarbetut koormust, tuleks käesolevat määrust kohaldada üleeuroopalise transpordivõrgu sadamate suhtes, millest igaljuhul on oluline roll Euroopa transpordisüsteemis kas seetõttu, et seal käideldakse rohkem kui 0,1 % kogu ELi lastist või teenindatakse üle 0,1 % kõigist reisijatest, või kuna sadam aitab parandada saarte ja äärealade piirkondlikku juurdepääsetavust; seejuures ei tohiks piirata liikmesriikide võimalust otsustada kohaldada käesolevat määrust ka muude sadamate suhtes. Avamere lootsiteenustel ei ole otseselt mõju sadamasse sisenemisel ega sealt väljumisel, ning seetõttu ei pea need kuuluma käesoleva määruse reguleerimisalasse.</p>	<p>Valdav enamik liidu mereliiklusest toimub läbi üleeuroopalise transpordivõrgu sadamate. Selleks et tagada käesoleva <u>direktiivi määruse</u> eesmärgi saavutamine proportsionaalsel viisil, tekitamata sadamatele tarbetut koormust, tuleks käesolevat <u>direktiivi määrust</u> kohaldada üleeuroopalise transpordivõrgu sadamate suhtes, millest igaljuhul on oluline roll Euroopa transpordisüsteemis kas seetõttu, et seal käideldakse rohkem kui 0,1 % kogu ELi lastist või teenindatakse üle 0,1 % kõigist reisijatest, või kuna sadam aitab parandada saarte, ja äärealade <u>ning äärepoolseimate piirkondade</u> piirkondlikku juurdepääsetavust; seejuures ei tohiks piirata liikmesriikide võimalust otsustada kohaldada käesolevat <u>direktiivi määrust</u> ka muude sadamate suhtes. <u>Avamere lootsi Tehnilis-merenduslikud teenused, mis täidavad üldist huvi pakkuvaid ülesandeid, ei ole otseselt mõju sadamate tõhususele, kuna neid ei kasutata otseselt sadamasse sisenemisel ega sealt väljumisel, ning seetõttu ei pea need kuuluma käesoleva <u>direktiivi määruse</u> reguleerimisalasse.</u></p>

Motivatsioon

Muudatusettepanek on seotud artikli 1 (reguleerimisala) muutmise ettepanekuga.

Muudatusettepanek 3

Põhjendus 19

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p>Liikmesriikidel peaks olema õigus tagada piisaval tasemel sotsiaalkaitse sadamateenuseid osutava ettevõtja töötajatele. Käesolev määrus ei mõjuta liikmesriikide sotsiaal- ega tööeeskirjade kohaldamist. Kui sadamateenuse osutajate arvu piiramise korral võib sadamateenuse lepingu sõlmimisega kaasnedu sadamateenuse osutaja vahetus, peaks pädevatel asutustel olema võimalik nõuda valitud teenuseosutajalt nõukogu direktiivi 2001/23/EÜ (ettevõtjate, ettevõtete või nende osade üleminekul töötajate õigusi kaitsvate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta) sätete rakendamist.</p>	<p>Liikmesriikidel peaks olema õigus tagada piisaval tasemel sotsiaalkaitse sadamateenuseid osutava ettevõtja töötajatele. Käesolev <u>direktiiv määrus</u> ei mõjuta liikmesriikide sotsiaal- ega tööeeskirjade kohaldamist. Kui sadamateenuse osutajate arvu piiramise korral võib sadamateenuse lepingu sõlmimisega kaasnedu sadamateenuse osutaja vahetus, <u>peaks rakendavad</u> pädevatel asutustel olema võimalik nõuda valitud teenuseosutajadelt nõukogu direktiivi 2001/23/EÜ (ettevõtjate, ettevõtete või nende osade üleminekul töötajate õigusi kaitsvate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta) <u>sätete rakendamist.</u></p>

Motivatsioon

Muudatusettepanek on seotud artikli 10 lõike 2 muutmise ettepanekuga.

Muudatusettepanek 4

Põhjendus 29

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p>Selleks et täiendada ja muuta käesoleva määruse teatavaid vähem olulisi üksikasju ja eelkõige selleks, et edendada keskkonnatasude ühetaolist kohaldamist ja tugevdada üleliidulist sidusust keskkonnatasude võtmisel ning tagada ühised tasude kehtestamise põhimõtted seoses lähimereveo edendamise, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse laevade, kütuste ja tegevuste liikide ühist klassifikatsiooni, mille alusel diferentseerida infrastruktuuri kasutustasusid, ning sadama infrastruktuuri kasutustasude määramise ühis põhimõtteid. (...)</p>	<p>Selleks et täiendada ja muuta käesoleva <u>direktiivi määruse</u> teatavaid vähem olulisi üksikasju ja eelkõige selleks, et edendada keskkonnatasude ühetaolist kohaldamist ja tugevdada üleliidulist sidusust keskkonnatasude võtmisel ning tagada ühised tasude kehtestamise põhimõtted seoses lähimereveo edendamise, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse laevade, kütuste ja tegevuste liikide ühist klassifikatsiooni, mille alusel <u>võivad diferentseerida</u> infrastruktuuri kasutustasusid <u>varieeruda</u>, ning sadama infrastruktuuri kasutustasude määramise ühis põhimõtteid. (...)</p>

Motivatsioon

Muudatusettepanek on seotud artikli 14 lõike 5 muutmise ettepanekuga. Komitee nõustub muudatustega, mis puudutavad laevade, kütuste ja tegevuste liikide ühist klassifikatsiooni. Ent sadama kasutustasude erineva suuruse üle võib otsustada üksnes sadama pidaja.

Muudatusettepanek 5

Artikkel 1 – Reguleerimise ja reguleerimisala

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p>1. Käesoleva määrusega kehtestatakse:</p> <p>(a) selge raamistik sadamateenuste turulepääsu valdkonnas;</p> <p>(b) ühised eeskirjad finantslääbipaistvuse kohta ning sadama pidajate või sadamateenuste osutajate kohaldatavate tasude kohta.</p> <p>2. Käesolevat määrust kohaldatakse kas sadama territooriumil või sadamasse ja sadamast välja viival veeteel osutatavate järgmist liiki sadamateenuste suhtes:</p> <p>(a) punkerdamine;</p> <p>(b) lastikäitlus;</p> <p>(c) süvendamine;</p> <p>(d) sildumine;</p> <p>(e) reisijavedu;</p> <p>(f) sadama vastuvõturajatised;</p> <p>(g) lootsimine ning</p> <p>(h) pukseerimine.</p>	<p>1. Käesoleva <u>direktiiviga määrusega</u> kehtestatakse:</p> <p>(a) selge raamistik sadamateenuste turulepääsu valdkonnas;</p> <p>(b) ühised eeskirjad finantslääbipaistvuse kohta ning sadama pidajate või sadamateenuste osutajate kohaldatavate tasude kohta.</p> <p>2. Käesolevat <u>direktiivi määrust</u> kohaldatakse kas sadama territooriumil või sadamasse ja sadamast välja viival veeteel osutatavate järgmist liiki sadamateenuste suhtes:</p> <p>(a) punkerdamine;</p> <p>(b) lastikäitlus;</p> <p>(c) süvendamine;</p> <p>(d) sildumine;</p> <p>(e) (c) reisijavedu;</p> <p>(f) (d) sadama vastuvõturajatised;</p> <p>(g) lootsimine ning</p> <p>(h) pukseerimine.</p>

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
3. Käesolevat määrust kohaldatakse kõigis üleeuroopalise transpordivõrgu sadamates, mis on kindlaks määratud määruse XXX [määrus TEN-T suuniste kohta] I lisas.	3. Käesolevat <u>direktiivi määrust</u> kohaldatakse kõigis üleeuroopalise transpordivõrgu sadamates, mis on kindlaks määratud määruse XXX [määrus TEN-T suuniste kohta] I lisas.
4. Liikmesriigid võivad käesolevat määrust kohaldada ka muude meresadamate suhtes. Kui liikmesriigid otsustavad kohaldada käesolevat määrust muude meresadamate suhtes, teatavad nad oma otsusest komisjonile.	4. Liikmesriigid võivad käesolevat <u>direktiivi määrust</u> kohaldada ka muude meresadamate suhtes. Kui liikmesriigid otsustavad kohaldada käesolevat <u>direktiivi määrust</u> muude meresadamate suhtes, teatavad nad oma otsusest komisjonile.

Motivatsioon

- Lootsimine, pukseerimine ja sildumine on üldist huvi pakkuvad sadamateenused (eesmärgiga tagada mereohutus ja kaitsta keskkonda), mida reguleerivad rangelt liikmesriigid ja mida ei saa allutada turupõhisele lähenemisviisile.
- Süvendusteenuste lisamine määrusesse kujutab endast sekkumist sadamate omandisse, sest see tähendaks, et sadamad ei saaks üldjuhul enam oma veeteid ja sadamabasseini oma jõududega hooldada. Pealegi on süvendamine asjaomasel sadamaalal võrreldav kaide ja lüüside korrashoiu meetmetega, aga mitte muude sadamateenustega, mis on otseselt seotud laevade sildumisega ja mille eest on võimalik iga sildumise puhul eraldi arveldada.

Muudatusettepanek 6

Artikkel 2, lisada uus punkt 2a – Mõisted

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
	<u>„pädev asutus” – liikmesriigi või liikmesriikide mis tahes ametiasutus või ametiasutuste rühm, kelle pädevuses on sekkuda sadamateenuste korraldamisse antud geograafilises piirkonnas, või mis tahes selleks volitatud asutus;</u>

Motivatsioon

Mõistet „pädev asutus” on kasutatud määruses (EÜ) nr 1370/2007, mis käsitleb avaliku reisijateveoteenuse osutamist raudteel ja maanteel ning seal on see määratletud kui „liikmesriigi või liikmesriikide mis tahes ametiasutus või ametiasutuste rühm, kelle pädevuses on sekkuda avaliku reisijateveo korraldamisse antud geograafilises piirkonnas, või mis tahes selleks volitatud asutus” (artikli 2 punkt b). Mõiste aitaks parandada ELi õigustekstide sidusust ja suurendaks õiguslast läbipaistvust, et arendada välja ühtne määratlus, mis ei oleks piiratud reisijaveoga.

Muudatusettepanek 7

Artikli 2 lõige 14 – Mõisted

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
„avaliku teenindamise kohustus” – määratletud või kindlaksmääratud nõue, millega tagatakse selliste üldist huvi pakkuvate sadamateenuste osutamine, mida teenusepakkuja oma majanduslikest huvidest lähtuvalt ei osutaks või ei osutaks samas mahus või samadel tingimustel;	„avaliku teenindamise kohustus” – <u>pädeva asutuse</u> määratletud või kindlaksmääratud nõue, millega tagatakse selliste üldist huvi pakkuvate sadamateenuste osutamine, mida teenusepakkuja oma majanduslikest huvidest lähtuvalt <u>ilma hüvituse</u> ei osutaks või ei osutaks samas mahus või samadel tingimustel;

Motivatsioon

Selles muudatusettepanekus kajastatakse eelkõige põhjendust 16, milles sätestatakse, et „käsitlevas määruses ei välistata pädevate asutuste võimalust anda hüvitist avaliku teenindamise kohustuste täitmise eest, tingimusel et seda tehakse vastavalt kohaldatavatele riigiabi eeskirjadele”.

Muudatusettepanek 8

Artikkel 2 punkt 15 – Mõisted

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
„lähimerevedu” – lasti ja reisijate meritsi vedu geograafilises Euroopas asuvate sadamate vahel või nimetatud sadamate ja sadamate vahel, mis asuvad Euroopaga külgnevate sise-merede äärsetes Euroopa-välistes riikides;	„lähimerevedu” – lasti ja reisijate meritsi vedu geograafilises Euroopas asuvate sadamate vahel või nimetatud sadamate ja sadamate vahel, mis asuvad Euroopaga külgnevate sise-merede äärsetes Euroopa-välistes riikides, <u>või äärepoolseimate piirkondade puhul nende geograafilises läheduses asuvate riikide sadamate vahel;</u>

Motivatsioon

Ei ole õigustatud piirata lähipiirkonda üksnes ELi endaga. Kõnealust mõistet tuleb laiendada kogu ELi territooriumile hoolimata selle geograafilisest asukohast, ning eelkõige äärepoolseimatele piirkondadele, kus Euroopa Komisjon edendab strateegiat nende integreerimise tugevdamiseks geograafilisesse lähipiirkonda.

Muudatusettepanek 9

Artikli 2 lõige 16 – Mõisted

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
„meresadam” – maismaa- ja veela, kus rajatised ja seadmed võimaldavad laevade vastuvõtmist, nende laadimist ja lossimist, kauba ladustamist, vastuvõtmist ja väljasaatmist, samuti reisijate pardaleminekut ja mahatulekut, ning muu sadamaalal asuv transpordiettevõtjatele vajalik infrastruktuur;	„meresadam” – maismaa- ja veela, kus rajatised ja seadmed võimaldavad laevade vastuvõtmist, nende laadimist ja lossimist, kauba ladustamist, vastuvõtmist ja väljasaatmist, samuti reisijate pardaleminekut ja mahatulekut, ning muu sadamaalal asuv transpordiettevõtjatele vajalik infrastruktuur;

Motivatsioon

Tehakse ettepanek jätta meresadama mõiste viimane osa välja. See osa on eelnevalt välja pakutud määratlustega võrreldes uus, ent mõistet „sadamaala” ei ole määratletud. See võib põhjustada segiminekut transpordivõrkudega, mille eest sadama ja sisemaa vahel hoolditavad kohalikud ja piirkondlikud ametiasutused.

Muudatusettepanek 10

Artikli 2 lõike 16 punkt a (uus punkt) – Mõisted

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
	„Tehnilis-merenduslikud teenused” – üldist huvi pakkuvad <u>sadamateenused, mida osutatakse mereohutuse tagamiseks ja keskkonna kaitsmiseks, nt sildumine, lootsimine ja pukseerimine;</u>

Motivatsioon

Tuleneb artiklite 2 ja 18 muutmise ettepanekutest.

Muudatusettepanek 11

II PEATÜKK – pealkiri

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
II PEATÜKK – Turulepääs	II PEATÜKK – <u>Turulepääs Sadamateenuste osutamist ja neile juurdepääsu reguleerivad põhimõtted</u>

Motivatsioon

Peatüki praegune pealkiri jätab mulje, et komisjon püüdleb liberaliseerimise poole, samas kui peatükis käsitletakse eeskätt sätteid, mis võimaldavad osutada sadamateenuseid, mis ei ole ilmingimata turule avatud.

Muudatusettepanek 12

Artikkel 4 – Sadamateenuste osutamise miinimumnõuded

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
1. Sadama pidaja võib nõuda, et sadamateenuste osutajad täidaksid asjaomase sadamateenuse osutamiseks miinimumnõudeid.	1. Sadama pidaja, <u>konsulterides asjaomaste pädevate ametiasutustega</u> , võib nõuda, et sadamateenuste osutajad täidaksid asjaomase sadamateenuse osutamiseks miinimumnõudeid.
2. Lõikes 1 sätestatud miinimumnõuded võivad kohaldamise korral olla seotud üksnes järgmisega: (...)	2. Lõikes 1 sätestatud miinimumnõuded võivad kohaldamise korral olla seotud üksnes järgmisega: (...)
d) kohalike, siseriiklike, liidu ja rahvusvaheliste keskkonnanõuete täitmine. (...)	d) kohalike, <u>piirkondlike</u> , siseriiklike, liidu ja rahvusvaheliste keskkonnanõuete täitmine. (...)
4. Kui miinimumnõuded hõlmavad kohalikke eriteadmisi või kohalike olude tundmist, tagab sadama pidaja läbipaistvatel ja mittediskrimineerivatel tingimustel juurdepääsu asjakohasele koolitusele, v.a juhul, kui kõnealuse koolituse tagab liikmesriik.	4. Kui miinimumnõuded hõlmavad kohalikke eriteadmisi või kohalike olude tundmist, tagab sadama pidaja läbipaistvatel ja mittediskrimineerivatel tingimustel juurdepääsu asjakohasele koolitusele, v.a juhul, kui kõnealuse koolituse tagab <u>asjaomane pädev ametiasutus</u> liikmesriik.

Motivatsioon

Muudatusettepaneku eesmärk on tunnustada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli seoses kehtivate õigusaktidega või miinimumnõuete kehtestamisega sadamateenuste osutamisele suuremal määral.

Muudatusettepanek 13

Artikli 6 lõige 4 – Sadamateenuste osutajate arvu piiramine

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p>Kui sadama pidaja osutab sadamateenuseid ise või õiguslikult eraldiseisva üksuse kaudu, mida ta otse või kaudselt kontrollib, võib liikmesriik teha sadamateenuste osutajate arvu piiramist käsitleva otsuse tegemise ülesandeks sadama pidajast sõltumatule asutusele. Kui liikmesriik ei tee sadamateenuste osutajate arvu piiramist käsitleva otsuse tegemist ülesandeks sellisele asutusele, ei tohi teenuseosutajate arv olla väiksem kui kaks.</p>	<p>Kui sadama pidaja osutab sadamateenuseid ise või õiguslikult eraldiseisva üksuse kaudu, mida ta otse või kaudselt kontrollib, võib <u>asjaomane pädev asutus</u> liikmesriik teha sadamateenuste osutajate arvu piiramist käsitleva otsuse tegemise ülesandeks sadama pidajast sõltumatule asutusele. <u>Sadama pidaja peab tõendama, et turuolukorra tõttu on piiramine võimalik. Piirang peab olema ajutine.</u> Kui liikmesriik ei tee sadamateenuste osutajate arvu piiramist käsitleva otsuse tegemist ülesandeks sellisele asutusele, ei tohi teenuseosutajate arv olla väiksem kui kaks.</p>

Muudatusettepanek 14

Artikkel 7

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p>1. Sadamateenuse osutajate arvu piiramine vastavalt artiklile 6 toimub kõigile huvitatud isikutele avatud, mittediskrimineeriva ja läbipaistva valikumenetluse teel.</p> <p>2. Kui sadamateenuse hinnanguline väärtus ületab lõikes 3 määratletud piirmäära, kohaldatakse direktiiviga .../... [kontsessioonid] ette nähtud kontsessiooni andmise eeskirju, menetluslikke tagatise ja kontsessioonide maksimaalset kestust.</p> <p>3. Sadamateenuse väärtuse määramiseks kasutatakse direktiivi .../... [kontsessioonid] asjakohastes ja kohaldatavates sätetes kehtestatud piirväärtuseid ja meetodeid.</p> <p>4. Sadama pidaja sõlmib välja valitud teenuseosutaja(te)ga sadamateenuse lepingu.</p> <p>5. Käesoleva määruse kohaldamisel käsitatakse sadamateenuse lepingu olulist muutmist selle kehtivusajal uue sadamateenuse lepinguna direktiivi .../... [kontsessioonid] tähenduses ning selleks on vaja uut lõike 2 kohast menetlust.</p>	<p>1. Sadamateenuse osutajate arvu piiramine vastavalt artiklile 6 toimub kõigile huvitatud isikutele avatud, mittediskrimineeriva ja läbipaistva valikumenetluse teel.</p> <p>2. Kui sadamateenuse hinnanguline väärtus ületab lõikes 3 määratletud piirmäära, kohaldatakse direktiiviga .../... [kontsessioonid] ette nähtud kontsessiooni andmise eeskirju, menetluslikke tagatise ja kontsessioonide maksimaalset kestust.</p> <p>3. Sadamateenuse väärtuse määramiseks kasutatakse direktiivi .../... [kontsessioonid] asjakohastes ja kohaldatavates sätetes kehtestatud piirväärtuseid ja meetodeid.</p> <p>4.2. Sadama pidaja sõlmib välja valitud teenuseosutaja (te)ga sadamateenuse lepingu.</p> <p>5. Käesoleva määruse kohaldamisel käsitatakse sadamateenuse lepingu olulist muutmist selle kehtivusajal uue sadamateenuse lepinguna direktiivi .../... [kontsessioonid] tähenduses ning selleks on vaja uut lõike 2 kohast menetlust.</p>

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
6. Käesoleva artikli lõikeid 1–5 ei kohaldata artiklis 9 osutatud juhtudel.	6.3. Käesoleva artikli lõikeid 1–5 ja 2 ei kohaldata artiklis 9 osutatud juhtudel.
7. Käesolev määrus ei piira direktiivi .../... [kontsessioonid], direktiivi .../... [kommunaalteenused] ega direktiivi .../... [riigihanked] kohaldamist.	7.4. Käesolev määrus ei piira direktiivi .../... [kontsessioonid], direktiivi .../... [kommunaalteenused] ega direktiivi .../... [riigihanked] kohaldamist. 4a. <u>Sadamateenuse lepingu kehtivusaeg on proportsionaalne tehtud investeeringutega.</u>

Muudatusettepanek 15

Artikkel 8 – Avaliku teenindamise kohustused

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
1. Liikmesriigid võivad teha otsuse kehtestada teenuseosutajatele sadamateenustega seotud avaliku teenindamise kohustused, et tagada järgmine: (a) teenuse pidev kättesaadavus ööpäeva-, nädala- ja aastaringelt; (b) teenuse kättesaadavus kõigile kasutajatele; (c) teenuse taskukohasus teatavatele kasutajarühmadele.	1. Liikmesriigid <u>Pädevad asutused</u> võivad teha otsuse kehtestada teenuseosutajatele sadamateenustega seotud avaliku teenindamise kohustused, et tagada järgmine: (a) teenuse pidev kättesaadavus ööpäeva-, nädala- ja aastaringelt; (b) teenuse kättesaadavus kõigile kasutajatele; (c) teenuse taskukohasus teatavatele kasutajarühmadele; (d) <u>territoriaalse ühtekuuluvusega seonduvad kriteeriumid, nagu saarte, kaugel asuvate ja äärepoolseimate piirkondade ligipääsetavus;</u> (e) <u>selliste erinõuete täitmine, mis tulenevad muu hulgas julgeoleku või keskkonnavalastest põhjustest ja mida sadamateenuste osutaja majanduslikest põhjustest lähtuvalt ei järgiks.</u>
2. Lõikes 1 osutatud kohustused peavad olema selgelt määratletud, läbipaistvad, mittediskrimineerivad ja kontrollitavad ning tagama võrdse juurdepääsu kõigile liidus asuvatele sadamateenuste osutajatele.	2. Lõikes 1 osutatud kohustused peavad olema selgelt määratletud, läbipaistvad, mittediskrimineerivad ja kontrollitavad ning tagama võrdse juurdepääsu kõigile liidus asuvatele sadamateenuste osutajatele.
3. Liikmesriigid määravad oma territooriumil pädevad asutused, kes kehtestavad avaliku teenindamise kohustused. Pädev asutus võib olla sadama pidaja. (...)	3. Liikmesriigid määravad oma territooriumil pädevad asutused, kes kehtestavad avaliku teenindamise kohustused. Pädev asutus, <u>kui see on avalik-õiguslik asutus</u> , võib olla sadama pidaja. (...)

Motivatsioon

- Tehakse ettepanek laiendada avaliku teenindamise kohustusi territoriaalse ühtekuuluvusega seonduvate kriteeriumide võrra, nagu on välja pakutud määruse eelnõu seletuskirjas (vt punkt 1.4). Lisaks sellele tuleks arvesse võtta ka kriteeriume, millel on suur tähtsus sadama tegevuse kindlustamise ja keskkonna seisukohast, mis ei ole aga majanduslikult tulusad.
- Kuna sadama pidaja võib olla erasektori asutus ja saada avalikke vahendeid, tuleks artikli 8 lõikes 3 sätestatud võimalust, et see asutus võib olla pädev asutus, kes määratleb avaliku teenindamise kohustused, piirata vaid neile sadama pidajatele, kes on avalik-õiguslikud asutused.

Muudatusettepanek 16

Artikkel 9 – Sõltuv teenuseosutaja

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p>1. Artikli 6 lõike 1 punktis b sätestatud juhtudel võib pädev asutus teha otsuse osutada sadamateenust avaliku teenindamise kohustuste raames ise või seada sellised kohustused otse õiguslikult eraldiseisvale üksusele, mille üle ta teostab kontrolli, mis sarnaneb tema enda osakondade üle teostatava kontrolliga. Sel juhul loetakse sadamateenuse osutajat käesoleva määruse kohaldamisel sõltuvaks teenusepakkujaks.</p> <p>(...)</p> <p>4. Kui pädev asutus otsustab kohaldada lõiget 1 liikmesriigi kõigis käesoleva määruse reguleerimisalasse kuuluvates meresadamates, teatab ta sellest komisjonile.</p> <p>(...)</p>	<p>1. Artikli 6 lõike 1 punktis b sätestatud juhtudel võib pädev asutus teha otsuse osutada sadamateenust avaliku teenindamise kohustuste raames ise või seada sellised kohustused otse õiguslikult eraldiseisvate üksusele <u>kaudu</u>, mille üle ta teostab kontrolli, mis sarnaneb tema enda osakondade üle teostatava kontrolliga. Sel juhul loetakse sadamateenuse osutajat käesoleva <u>direktiivi määruse</u> kohaldamisel sõltuvaks teenusepakkujaks.</p> <p>(...)</p> <p>4. Kui pädev asutus otsustab kohaldada lõiget 1 liikmesriigi kõigis käesoleva <u>direktiivi määruse</u> reguleerimisalasse kuuluvates meresadamates, teatab ta sellest komisjonile.</p> <p>(...)</p>

Motivatsioon

On küsitav, et olukord, kus sadamateenuse osutajat loetakse sõltuvaks teenusepakkujaks, on piiratud sadamateenuse osutamisega vaid avaliku teenindamise raames. Võib olla puhtalt äriilisi põhjuseid, miks sadama pidaja (kelleks võib olla erasektori asutus) võib otsustada ise teenust osutada, ilma et see teenus oleks määratletud konkreetselt avaliku teenusena.

Muudatusettepanek 17

Artikli 10 lõige 2 – Töötajate õiguste kaitse

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p>Ilma et see piiraks liikmesriikide ja liidu õigust, sealhulgas tööturu osapoolte vahel sõlmitud kollektiivlepinguid, võivad sadama pidajad nõuda, et artikliga 7 kehtestatud korra kohaselt määratud sadamateenuste osutaja annaks juhul, kui see teenuseosutaja on muu kui ametisolev sadamateenuste osutaja, viimase poolt varem tööle võetud töötajatele õigused, mis neil oleks juhul, kui oleks toimunud direktiivi 2001/23/EÜ kohane üleminek.</p>	<p>Ilma et see piiraks liikmesriikide ja liidu õigust, sealhulgas tööturu osapoolte vahel sõlmitud kollektiivlepinguid, <u>nõuavad</u> võivad sadama pidajad nõuda, et artikliga 7 kehtestatud korra kohaselt määratud sadamateenuste osutaja annaks juhul, kui see teenuseosutaja on muu kui ametisolev sadamateenuste osutaja, viimase poolt varem tööle võetud töötajatele õigused, mis neil oleks juhul, kui oleks toimunud direktiivi 2001/23/EÜ kohane üleminek.</p>

Motivatsioon

Ei ole arusaadav, miks näeb komisjon ette üksnes võimaluse ja mitte kohustuse tagada muu sadamateenuste osutaja poolt varem tööle võetud töötajatele õigused, mis neil oleks juhul, kui oleks toimunud direktiivi 2001/23/EÜ kohane üleminek.

Muudatusettepanek 18

Artikli 10 lõige 3 – Töötajate õiguste kaitse

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p>Kui sadama pidaja nõuab sadamateenuste osutajatelt sadamateenuste osutamisel teatavate sotsiaalsete standardite järgimist, peavad hankedokumendid ja sadamateenuse lepingud sisaldama asjaomaste töötajate nimekirja ning läbipaistvaid üksikasju töötajate lepingujärgsete õiguste ja selle kohta, millistel tingimustel on töötajad sadamateenustega seotud.</p>	<p>Kui sadama pidaja nõuab sadamateenuste osutajatelt sadamateenuste osutamisel teatavate sotsiaalsete standardite järgimist, peavad hankedokumendid ja sadamateenuse lepingud sisaldama asjaomaste töötajate nimekirja ning läbipaistvaid üksikasju osutama töötajate lepingujärgsete õiguste <u>staatusele</u> ja sellele kohta, millistel tingimustel on töötajad sadamateenustega seotud.</p>

Motivatsioon

Tundub, et „läbipaistvate üksikasjade” avaldamine töötajate „lepingujärgsete õiguste kohta” võib rikkuda isikuandmetega seonduvaid õigusi.

Muudatusettepanek 19

Artikli 12 lõige 2 – Finantssuhete läbipaistvus

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p>Kui avalikest vahenditest rahastatav sadama pidaja osutab sadamateenuseid ise, peab ta iga sadamateenusega seotud tegevuse kohta raamatupidamisarvestust eraldi oma muu tegevusega seotud arvepidamisest järgmisel viisil:</p> <p>(a) kõigi kulude ja tulude assigneerimine ja jaotamine toimub järjepidevalt kohaldatavate ja objektiivselt põhjendatud kuluarvestuspõhimõtete alusel ning</p> <p>(b) eraldi raamatupidamisarvestuse pidamise kuluarvestuspõhimõtted on selgelt kindlaks määratud.</p>	<p>Kui avalikest vahenditest rahastatav sadama pidaja osutab sadamateenuseid ise, peab ta iga sadamateenusega seotud tegevuse kohta raamatupidamisarvestust eraldi oma muu tegevusega seotud arvepidamisest järgmisel viisil: <u>mis võimaldab kontrollida, et järgitakse keeldu kanda ühele tegevusalale makstud riiklike vahendeid üle teisele tegevusalale, ning samuti kontrollida infrastruktuuri kasutustasudest saadud tulu ja muu majandustegevuse ülejääkide kasutamist.</u></p> <p>(a) kõigi kulude ja tulude assigneerimine ja jaotamine toimub järjepidevalt kohaldatavate ja objektiivselt põhjendatud kuluarvestuspõhimõtete alusel ning</p> <p>(b) eraldi raamatupidamisarvestuse pidamise kuluarvestuspõhimõtted on selgelt kindlaks määratud.</p>

Motivatsioon

Raamatupidamisnõuete väljapakutud lihtsustamine lähtub direktiivist 2012/34/EL, millega luuakse ühtne Euroopa raudteepiirkond.

Muudatusettepanek 20

Artikli 14 lõige 4

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p>4. Ilma et see piiraks lõiget 3, võivad sadama infrastruktuuri kasutustasud olla diferentseeritud vastavalt sagedase kasutusega seotud äritavadele või selleks, et edendada sadama infrastruktuuri tõhusamat kasutust, lähimerevedu või veotoimingute head keskkonnatoimet, energiatõhusust või CO₂-tõhusust. Selliseks diferentseerimiseks kasutatavad kriteeriumid peavad olema asjakohased, objektiivsed, läbipaistvad ja mittediskrimineerivad ning võtma piisavalt arvesse konkurentsieskirju. Eelkõige peab diferentseerimine kehtima võrdsetel tingimustel kõigi asjaomaste sadamateenuste kasutajate suhtes.</p>	<p>4. Ilma et see piiraks lõiget 3, võivad sadama infrastruktuuri kasutustasud olla diferentseeritud vastavalt sagedase kasutusega seotud äritavadele või selleks, et edendada sadama infrastruktuuri tõhusamat kasutust, lähimerevedu või veotoimingute head keskkonnatoimet, energiatõhusust või CO₂-tõhusust, või territoriaalse ühtekuuluvuse põhjustel nagu nt äärepoolseimate piirkondade juurdepääsetavus. Selliseks diferentseerimiseks kasutatavad kriteeriumid peavad olema asjakohased, objektiivsed, läbipaistvad ja mittediskrimineerivad ning võtma piisavalt arvesse konkurentsieskirju. Eelkõige peab diferentseerimine kehtima võrdsetel tingimustel kõigi asjaomaste sadamateenuste kasutajate suhtes.</p>

Motivatsioon

Muudatusettepanekuga taotletakse, et õigusaktiga lubataks teisi kasutustasude diferentseerimise kriteeriume, milles võetakse arvesse äärepoolseimate piirkondade puudulikku juurdepääsetavust ja transpordi lisakulude kompenseerimise vajadust, et tagada kõigile kasutajatele võrdsed tingimused kooskõlas ELi toimimise lepingu artiklis 349 sätestatuga.

Muudatusettepanek 21

Artikkel 14 – Sadama infrastruktuuri kasutustasud

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p>(...)</p> <p>5. Komisjonile antakse õigus võtta vajaduse korral vastu delegeeritud õigusakte vastavalt artiklis 21 osutatud menetluse seoses laevade, kütuste ja tegevuse liikide ühise klassifikatsiooniga, mille alusel võivad infrastruktuuri kasutustasud olla diferentseeritud, ning sadama infrastruktuuri kasutustasude määramise ühispõhimõtetega.</p> <p>(...)</p> <p>7. Sadama pidaja teeb pädevale sõltumatule järelevalveasutusele ja komisjonile taotluse korral kättesaadavaks lõikes 4 osutatud teabe ning üksikasjalikud kulud ja tulud, mille alusel määratakse kindlaks sadama infrastruktuuri kasutustasude struktuur ja määr, samuti sadama infrastruktuuri kasutustasude kehtestamise meetodid lähtuvalt rajatistest ja teenustest, millega need sadamatasud on seotud.</p>	<p>(...)</p> <p>5. Komisjonile antakse õigus võtta vajaduse korral vastu delegeeritud õigusakte vastavalt artiklis 21 osutatud menetluse seoses laevade, kütuste ja tegevuse liikide ühise klassifikatsiooniga, mille alusel võivad infrastruktuuri kasutustasud olla diferentseeritud, ning sadama infrastruktuuri kasutustasude määramise ühispõhimõtetega.</p> <p>(...)</p> <p>7. Sadama pidaja teeb pädevale sõltumatule järelevalveasutusele ja komisjonile taotluse korral kättesaadavaks lõikes 4 osutatud teabe ning üksikasjalikud kulud ja tulud, mille alusel määratakse kindlaks sadama infrastruktuuri kasutustasude struktuur ja määr, samuti sadama infrastruktuuri kasutustasude kehtestamise meetodid lähtuvalt rajatistest ja teenustest, millega need sadamatasud on seotud.</p>

Motivatsioon

Selliste põhimõtetega (maksustamine/hinnastamine on konkurentsile avatud valdkond) ei või piirata sadama pidaja ärilist vabadust. Lisaks sellele peab igasugune volituse andmine Euroopa Komisjonile delegeeritud aktide vastuvõtmiseks olema sõnastatud nii täpselt ja piiratud kui võimalik.

Muudatusettepanek 22

Artikkel 17

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p style="text-align: center;">Sõltumatu järelevalveasutus</p> <p>1. Liikmesriigid tagavad, et sõltumatu järelevalveasutus jälgib ja kontrollib käesoleva määruse kohaldamist kõigis käesoleva määruse reguleerimisalasse kuuluvates meresadamates iga liikmesriigi territooriumil.</p> <p>2. Sõltumatu järelevalveasutus on õiguslikult eraldiseisev ja funktsionaalselt sõltumatu kõigist sadama pidajatest või sadamateenuste osutajatest. Liikmesriigid, kes säilitavad omandiõiguse või kontrolli sadama või sadama pidaja üle, tagavad, et käesoleva määruse kohaldamise jälgimise ja kontrollimisega seotud ülesanded ning nimetatud omandiõiguse või kontrolliga seotud tegevus on struktuuriliselt tõhusalt eraldatud. Sõltumatu järelevalveasutus teostab oma volitusi erapooletult ja läbipaistvalt ning austades nõuete kohaselt õigust tegeleda vabalt ettevõtlusega.</p> <p>3. Sõltumatu järelevalveasutus käsitleb õigustatud huviga iga poole esitatud kaebusi ja talle esitatud vaidlusi, mis on tekkinud seoses käesoleva määruse kohaldamisega.</p> <p>4. Kui tekib vaidlus eri liikmesriikides asuvate poole vahel, on vaidluse lahendamisel pädevaks asutuseks selle liikmesriigi sõltumatu järelevalveasutus, kelle sadamas vaidlus eeldatavalt alguse sai.</p> <p>5. Sõltumatul järelevalveasutusel on õigus nõuda sadama pidajatelt, sadamateenuste osutajatelt ja sadamakasutajatelt käesoleva määruse kohaldamise jälgimise ja kontrollimise tagamiseks vajaliku teabe esitamist.</p> <p>6. Sõltumatu järelevalveasutus võib esitada liikmesriigi pädeva asutuse taotlusel arvamusi kõigis käesoleva määruse kohaldamisega seotud küsimustes.</p> <p>7. Sõltumatu järelevalveasutus võib kaebuste ja vaidluste lahendamisel konsulteerida asjaomase sadamakasutajate nõuandekomiteega.</p> <p>8. Sõltumatu järelevalveasutuse otsused on siduvad, ilma et see piiraks kohtulikku läbivaatamist.</p> <p>9. Liikmesriigid teatavad komisjonile sõltumatu järelevalveasutuse andmed hiljemalt 1. juuliks 2015 ja teavitavad komisjoni edaspidi kõigist nendega seotud muudatustest. Komisjon avaldab sõltumatute järelevalveasutuste loetelu ja ajakohastab seda oma veebisaidil.</p>	<p style="text-align: center;">Sõltumatu järelevalveasutus</p> <p>1. Liikmesriigid tagavad, et sõltumatu järelevalveasutus jälgib ja kontrollib käesoleva määruse kohaldamist kõigis käesoleva määruse reguleerimisalasse kuuluvates meresadamates iga liikmesriigi territooriumil.</p> <p>2. Sõltumatu järelevalveasutus on õiguslikult eraldiseisev ja funktsionaalselt sõltumatu kõigist sadama pidajatest või sadamateenuste osutajatest. Liikmesriigid, kes säilitavad omandiõiguse või kontrolli sadama või sadama pidaja üle, tagavad, et käesoleva määruse kohaldamise jälgimise ja kontrollimisega seotud ülesanded ning nimetatud omandiõiguse või kontrolliga seotud tegevus on struktuuriliselt tõhusalt eraldatud. Sõltumatu järelevalveasutus teostab oma volitusi erapooletult ja läbipaistvalt ning austades nõuete kohaselt õigust tegeleda vabalt ettevõtlusega.</p> <p>3. Sõltumatu järelevalveasutus käsitleb õigustatud huviga iga poole esitatud kaebusi ja talle esitatud vaidlusi, mis on tekkinud seoses käesoleva määruse kohaldamisega.</p> <p>4. Kui tekib vaidlus eri liikmesriikides asuvate poole vahel, on vaidluse lahendamisel pädevaks asutuseks selle liikmesriigi sõltumatu järelevalveasutus, kelle sadamas vaidlus eeldatavalt alguse sai.</p> <p>5. Sõltumatul järelevalveasutusel on õigus nõuda sadama pidajatelt, sadamateenuste osutajatelt ja sadamakasutajatelt käesoleva määruse kohaldamise jälgimise ja kontrollimise tagamiseks vajaliku teabe esitamist.</p> <p>6. Sõltumatu järelevalveasutus võib esitada liikmesriigi pädeva asutuse taotlusel arvamusi kõigis käesoleva määruse kohaldamisega seotud küsimustes.</p> <p>7. Sõltumatu järelevalveasutus võib kaebuste ja vaidluste lahendamisel konsulteerida asjaomase sadamakasutajate nõuandekomiteega.</p> <p>8. Sõltumatu järelevalveasutuse otsused on siduvad, ilma et see piiraks kohtulikku läbivaatamist.</p> <p>9. Liikmesriigid teatavad komisjonile sõltumatu järelevalveasutuse andmed hiljemalt 1. juuliks 2015 ja teavitavad komisjoni edaspidi kõigist nendega seotud muudatustest. Komisjon avaldab sõltumatute järelevalveasutuste loetelu ja ajakohastab seda oma veebisaidil.</p>

Motivatsioon

Ühenduse õigusaktide kohaldamise järelevalve ja kontrolli eest vastutava sõltumatu järelevalveasutuse (loomise) lisaväärtus on küsitav. Sellist järelevalvet võivad teostada olemasolevad pädevad asutused (sh kohalikul ja piirkondlikul tasandil). Pealegi on määrus määratluse kohaselt tervikuna otseselt siduv ega vaja seetõttu meetmeid selle ühesuguse rakendamise lihtsustamiseks. Igal juhul sätestatakse artiklis 19 mehhanism kaebuste esitamiseks.

Muudatusettepanek 23

Artikkel 18 – Sõltumatute järelevalveasutuste vaheline koostöö

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p>Sõltumatute järelevalveasutuste vaheline koostöö</p> <p>1. Sõltumatud järelevalveasutused vahetavad teavet oma töö ja otsustuspõhimõtete ning tavade kohta, et hõlbustada käesoleva määruse ühetaolist rakendamist. Sel eesmärgil osalevad ja teevad nad koostööd korrapäraselt ja vähemalt kord aastas kokku tulevas võrgustikus. Komisjon osaleb võrgustiku töös ning koordineerib ja toetab seda.</p> <p>2. Sõltumatud järelevalveasutused teevad oma ülesannete täitmisel vastastikust abi pakkudes tihedat koostööd, sealhulgas korraldades eri liikmesriikide sadamaid hõlmavate kaebuste ja vaidluste lahendamiseks vajalikke uurimisi. Selleks teevad sõltumatud järelevalveasutused teistele sellistele asutustele põhjendatud taotluse korral kättesaadavaks vajaliku teabe, mis võimaldab nendel asutustel täita käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi.</p> <p>3. Liikmesriigid tagavad, et sõltumatud järelevalveasutused esitavad komisjonile põhjendatud taotluse korral teabe, mida tal on vaja oma ülesannete täitmiseks. Komisjoni nõutav teave peab olema kõnealuste ülesannete täitmise seisukohast proportsionaalne.</p> <p>4. Kui sõltumatu järelevalveasutus loeb teavet liidu või liikmesriigi ärisaladuse-eeskirjade alusel konfidentsiaalseks, tagavad teine riiklik järelevalveasutus ja komisjon selle teabe konfidentsiaalsuse. Kõnealust teavet võib kasutada üksnes palutud eesmärgil.</p> <p>5. Komisjon võib sõltumatute järelevalveasutuste kogemuse ja lõikes 1 osutatud võrgustiku tegevuse põhjal ning tõhusa koostöö tagamiseks võtta vastu ühispõhimõtted sõltumatute järelevalveasutuste vahelise teabevahetuse asjakohase korra kohta. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 22 lõikes 2 osutatud kontrollimeetlusega.</p>	<p>Sõltumatute järelevalveasutuste vaheline koostöö</p> <p>1. Sõltumatud järelevalveasutused vahetavad teavet oma töö ja otsustuspõhimõtete ning tavade kohta, et hõlbustada käesoleva määruse ühetaolist rakendamist. Sel eesmärgil osalevad ja teevad nad koostööd korrapäraselt ja vähemalt kord aastas kokku tulevas võrgustikus. Komisjon osaleb võrgustiku töös ning koordineerib ja toetab seda.</p> <p>2. Sõltumatud järelevalveasutused teevad oma ülesannete täitmisel vastastikust abi pakkudes tihedat koostööd, sealhulgas korraldades eri liikmesriikide sadamaid hõlmavate kaebuste ja vaidluste lahendamiseks vajalikke uurimisi. Selleks teevad sõltumatud järelevalveasutused teistele asutustele põhjendatud taotluse korral kättesaadavaks vajaliku teabe, mis võimaldab nendel asutustel täita käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi.</p> <p>3. Liikmesriigid tagavad, et sõltumatud järelevalveasutused esitavad komisjonile põhjendatud taotluse korral teabe, mida tal on vaja oma ülesannete täitmiseks. Komisjoni nõutav teave peab olema kõnealuste ülesannete täitmise seisukohast proportsionaalne.</p> <p>4. Kui sõltumatu järelevalveasutus loeb teavet liidu või liikmesriigi ärisaladuse-eeskirjade alusel konfidentsiaalseks, tagavad teine riiklik järelevalveasutus ja komisjon selle teabe konfidentsiaalsuse. Kõnealust teavet võib kasutada üksnes palutud eesmärgil.</p> <p>5. Komisjon võib sõltumatute järelevalveasutuste kogemuse ja lõikes 1 osutatud võrgustiku tegevuse põhjal ning tõhusa koostöö tagamiseks võtta vastu ühispõhimõtted sõltumatute järelevalveasutuste vahelise teabevahetuse asjakohase korra kohta. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 22 lõikes 2 osutatud kontrollimeetlusega.</p>

Motivatsioon

Argumentatsioon sarnaneb artikli 17 muutmise ettepaneku omaga: ei ole selge, miks on vaja sõltumatute järelevalveasutuste koostööd. See on veelgi ebaselgem, kui järgida komisjoni loogikat otsustada määruse eelnõu kasuks, mis on juba määratluse järgi tervikuna „otseselt siduv” ja peaks ära hoidma ka „liikmesriikide ja komisjoni täiendava halduskoormuse” ega vaja seetõttu meetmeid selle ühesuguse rakendamise lihtsustamiseks. Igal juhul sätestatakse artiklis 19 mehhanism kaebuste esitamiseks.

Muudatusettepanek 24

Artikkel 19 – Kaebused

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p>1. Igal õigustatud huvi omaval isikul on õigus esitada asjaomastest pooltest sõltumatule apellatsiooniasutusele kaebus pädevate asutuste, sadama pidaja või sõltumatu järelevalveasutuse tehtud otsuste või üksikute käesoleva määruse alusel võetud meetmete kohta. Kõnealune apellatsiooniasutus võib olla kohus.</p> <p>2. Kui lõikes 1 nimetatud apellatsiooniasutus ei ole oma olemuselt õigustmõistev, peab ta oma otsuste põhjendused esitama kirjalikult. Tema otsuste peale võib esitada kaebuse liikmesriigi kohtule.</p>	<p>1. Igal õigustatud huvi omaval isikul on õigus esitada asjaomastest pooltest sõltumatule apellatsiooniasutusele kaebus pädevate asutuste, või sadama pidaja või sõltumatu järelevalveasutuse tehtud otsuste või üksikute käesoleva määruse alusel võetud meetmete kohta. Kõnealune apellatsiooniasutus võib olla kohus.</p> <p>2. Kui lõikes 1 nimetatud apellatsiooniasutus ei ole oma olemuselt õigustmõistev, peab ta oma otsuste põhjendused esitama kirjalikult. Tema otsuste peale võib esitada kaebuse liikmesriigi kohtule.</p>

Motivatsioon

Tuleneb artiklite 17 ja 18 muutmise ettepanekutest.

Brüssel, 28. november 2013

*Regioonide Komitee
president*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regioonide Komitee arvamus „Romasid käsitlevad integratsioonistrateegiad”

(2014/C 114/12)

I. POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

Üldised märkused: integratsiooni edendamine ja võitlus diskrimineerimise vastu

1. tervitab komisjoni teatist kui kindlat tõendit ELi pühendumisest roma kogukondade integratsiooni edendamisele ⁽¹⁾ ja võitlusele diskrimineerimise vastu, mida romad sageli kogevad riiklike integratsioonistrateegiade kaudu;
2. meenutab, et romad, keda on Euroopas hinnanguliselt 10–12 miljonit (kellest 6 miljonit elavad ELis), on Euroopa suurim etniline vähemus. Enamik romasid on ELi kodanikud.
3. märgib, et roma kogukonna suurus ning selle sotsiaalne ja majanduslik olukord on igas liikmesriigis erinev; seetõttu tuleks romade kaasamise riiklike meetodeid kohandada vastavalt sealsetele konkreetsetele oludele ja vajadustele, sealhulgas kehtestades selliseid poliitikameetmeid või jätkates nende elluviimist, mis on laiemas kontekstis suunatud sellistele marginaliseerunud ja ebasoodsas olukorras olevatele rühmadele nagu romad;
4. leiab, et ELi institutsioonid ja liikmesriigid kannavad ühiselt vastutust romade sotsiaalse kaasatuse ja integratsiooni parandamise eest. Meenutab, et kohustus ja õiguslik nõue võidelda diskrimineerimise, eelarvamuste ja sotsiaalse tõrjutuse vastu, millega romad kokku puutuvad, tuleneb Euroopa Liidu toimimise lepingust ⁽²⁾, kus sätestatakse kohustus võidelda diskrimineerimisega soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puuete, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel. Mõistab seetõttu teravalt hukka ükskõik millise diskrimineerimise roma kogukondade suhtes;
5. kinnitab, et liikmesriikide poliitikas, mille eesmärk on õigustatult romade seas seaduslikkuse põhimõte austamise edendamine ja kaitsmine, ei saa mingil juhul kahtluse alla seada või isegi eirata romade kui teatud liikmesriigi kodanike (mitte kodakondsuseta isikute) õigust Euroopa kodakondsusele. Komitee väljendab kahetsust valimatu väljasaatmismenetluse kasutamise suhtes, millega välistatakse a priori romade vastuvõtt ja lükatakse kõrvale kõik integratsioonieesmärgid. Komitee kutsub Euroopa Liitu üles tooma selles küsimuses selgust.
6. mõistab hukka stereotüüpide kasutamise ja piiratud juurdepääsu avalikele teenustele tajutavate kultuuriliste erinevuste tõttu. Kinnitab oma toetust komisjoni jõupingutustele lahendada roma kogukondade probleeme, mis tulenevad vaesusest, tööturu tõketest ning juurdepääsust eluasemele ja tervishoiule, suunates tähelepanu integratsioonistrateegiade eduka rakendamise eeltingimustele; kuna lahendused neile probleemidele on ikka veel ebapiisavad, soovib komitee jõupingutusi tugevdada, seejuures ka kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele suurema vastutuse andmise kaudu;
7. rõhutab, et integratsioon on kahe-suunaline protsess. Sellega seoses peaksid romasid esindavad organisatsioonid teavitama roma kogukondi hüvedest, mida neil on võimalik saada vastuvõtvas riigis integreerudes, samuti selles riigis elamisega kaasnevatest kohustustest.
8. toetab komisjoni seatud prioriteete, milleks on mitmed integratsioonistrateegiade edukaks rakendamiseks olulised struktuurilised eeltingimised, nagu tihedam koostöö kohalike ja piirkondlike omavalitsustega ja proportsionaalsete finantsressursside eraldamine;

Euroopa Liidu strateegia rakendamine

9. kutsub Euroopa Komisjoni üles määratlema selged ja mõõdetavad eesmärgid ja näitajad neile liikmesriikidele, kus asuvad romade kogukonnad, jälgides samas kõigi nelja samba raames tehtavaid edusamme, sealhulgas koostööd kohalike ja piirkondlike omavalitsustega;

⁽¹⁾ Vastavalt teatisele viidatakse terminiga „romad” siinkohal tervele reale eri rahvusrühmadele (nagu romad, sintid, kale'd, mustlased, romanichel'id, boyash'id, askalid, egiptlased, yenish'id, dom'id, lom'id) ja see hõlmab samuti traveller'e.

⁽²⁾ Nõukogu 29. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/43/EÜ, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtte sõltumata isikute rassilisest või etnilisest päritolust.

10. rõhutab, kuivõrd tähtis on, et liikmesriigid võtaksid vastu tervikliku, sektoriülese ja kooskõlastatud integratsioonistrateegia. ELi raamstrateegias määratletud peamised poliitikavaldkonnad on tõepoolest omavahel seotud. EL ja liikmesriigid ei suuda lahendada igat probleemi „ülalt-alla” strateegia abil, millega püütakse romade kogukondi ülevalt poolt ühesuguseks tasandada, vaid nad peaksid tuginema kõigi osalejate koostööle kõigil tasandil;
11. kutsus Euroopa Komisjoni üles kehtestama lihtsama järelevõtmehhanismi, mis võimaldaks tõhusamalt hinnata nendele liikmesriikidele seatud eesmärged, kus asuvad romade kogukonnad, ning soovitada neile praktilisi meetmeid;
12. väljendab kahetsust, et komisjoni dokumendis peaaegu ei käsitleta romade integreerimisel tehtud jõupingutusi kõige uuemates liikmesriikides, ega kandidaatriikides ja potentsiaalsetes kandidaatriikides, kelle seast mõningates on märkimisväärse suurusega roma kogukonnad, kes hädasti toetust vajavad. Seda olukorda tekitab või süvendab tõrjutus ja diskrimineerimine;
13. kutsus ELi kandidaatriike ja potentsiaalseid kandidaatriike üles jätkama diskrimineerimisvastaste õigusaktide vastuvõtmist ning välja töötama/läbi vaatama romasid käsitlevaid integratsioonistrateegiaid, kaasates kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi, hõlmama mõõdetavaid eesmärged ja lisama kohustuse saavutusi korrapäraselt avaldada;
14. tervitab mõtet luua romade integreerimise riiklike kontaktpunktide võrgustik, et hõlbustada kogemuste mitmepoolset vahetamist, vastastikust õppimist ning koostööd; kutsus üles võrgustikku kaasama kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning kodanikuühiskonna organisatsioonide esindajaid. See platvorm peaks hõlmama ka ELi kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikide esindajaid;
15. tunnustab (Euroopa Nõukogu) Kohalike ja Piirkondlike Omavalitsuste Kongressi tööd, eelkõige selle resolutsiooni „Romade olukord Euroopas: väljakutse kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele”⁽³⁾. Kutsus ELi institutsioone üles tihedamale koostööle Euroopa Nõukoguga romade olukorra parandamisel ning toetama selle raames vastloodud romade kaasamist käsitlevat Euroopa linnade ja piirkondade ühendust ning väga edukat Dosta! kampaaniat.
16. kutsus liikmesriike üles tagama, et romad kuuluksid rahvusvahelise õiguse, eelkõige rahvusvähemuste kaitse raamkonventsiooni kaitse alla⁽⁴⁾;
17. kutsus üles looma romadele mõeldud poliitikameetmeid, strateegiaid ja rahastamisvahendeid, mis hõlmaksid lisaks paiksetele roma kogukondadele selgesõnaliselt ka sisserändajatest romasid, kes tulevad teistest liikmesriikidest ja kolmandatest riikidest;
18. teeb Euroopa Komisjonile ettepaneku kutsuda liikmesriike ning nende kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi üles looma juhendamiskavu, mis tagaksid sidemed romade ja avalike asutuste vahel ning laiendaksid romade töövõimalusi;
19. rõhutab, et kodanikuühiskonna roll ei peaks piirduma ainult nõuandmisega, vaid ta peaks osalema aktiivselt ka riiklike strateegiate elluviimises ja järelevõlves;
20. kinnitab, et on oluline kaasata roma kogukondade esindajad kõigil valitsemistasanditel romade integratsiooni käsitlevate poliitikameetmete ja strateegiate väljatöötamisse;
21. tunnustab, et roma naised kogevad mitmest diskrimineerimisest, ja nõuab, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused teeksid riiklike asutuste ja kodanikuühiskonnaga koostööd selle probleemi lahendamiseks, sealhulgas töötades välja strateegiad, mis roma naisi aktiivselt ennetus- ja integratsiooniprogrammidesse kaasavad ja neile seejuures vastutust annavad;

Rahastamine

22. kiidab heaks komisjoni soovitusel lisada romade integratsioon selgesõnaliselt programmiperioodi 2014–2020 partnerluslepingutesse;

⁽³⁾ Kongressi resolutsioon 333, oktoober 2011 (<https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1855297>).

⁽⁴⁾ Euroopa Nõukogu, 1995 (www.coe.int/t/dghl/monitoring/minorities/).

23. kutsub üles rakendama dünaamilisemat lähenemisviisi vahendite eraldamisel Euroopa eri osade erinevate vajadustega paremaks tegelemiseks, tagades tõhusa toetuse piirkondadele, kus on keskmisest suuremad romade kogukonnad ja/või märkimisväärne romade juurdevool. Kutsub samuti andma selget, püsivat ja dünaamilist toetust neile kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele, kes juba viivad ellu või kellel on kavas ellu viia romade arengu ja edendamise tegevuskavu

24. kordab vajadust tagada piisavad rahalised vahendid kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele, kes tänu oma poliitikameetmetele lastekaitse ja lastehoiuteenuste valdkonnas ning hariduse saamise õigust edendavatele poliitikameetmetele etendavad strateegilist rolli roma laste kaasamise tagamisel eelkooli- ja koolisüsteemidesse;

25. leiab, et kodanikuühiskonna organisatsioonidel, kes romasid esindavad või toetavad, peab olema parem ligipääs avaliku sektori rahalistele vahenditele (sealhulgas ka ELi rahastutele) integratsioonipoliitika väljatöötamiseks ja rakendamiseks;

26. soovib eri rahastutest tulevaid romade integratsiooni edendamise vahendeid tõhusamalt koordineerida. Selline temaatiline lähenemine oleks tohutult abiks kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele, kus on suured roma kogukonnad, et tegeleda tõhusalt uute väljakutsetega ja pakkuda võimalusi tõrjutuse vältimiseks, samuti sidemete tihendamiseks kohalike kogukondadega;

27. rõhutab, et romade puhul võib ühesuguste meetmete rakendamine anda soovitud vastupidise tulemuse. Palju parem oleks lähtuda üksikisikule suunatud meetmetest, mis rõhutavad isikliku algatuse julgustamist, ergutamist ja hüvitamist, eelkõige seoses tööhõive ja füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemisega. Näitena võib välja tuua üksikisikute ja perede süsteemse profileerimise ja koolitamise, uute ettevõtete ja hariduse toetamine, pöörates eritählepanu andekatele romadest õppuritele;

Lapsed ja haridus: integratsiooni võtmetegur

28. tõdeb, et roma elanikkond on noor: 35,7 % neist on alla 15 aasta vanad, võrreldes 15,7 %ga ELi koguelanikkonnast. Romade keskmine vanus on 24 aastat, võrreldes ELi keskmise 40 aastaga. Suurel enamusel tööealistest romadest puudub püsiva töökoha leidmiseks vajalik haridus, mis viitab ilmekalt sellele, kui tähtis on investeerida roma laste haridusse, et võimaldada neil edukalt tööturule siseneda ja ühiskonda integreeruda;

29. leiab, et ükskõik millise integratsiooniprogrammi eduks on tähelepanu pööramine elanikkonna enamusele kohandatud haridusele sama tähtis kui tähelepanu pööramine elanikkonna vähemuse haridusele;

30. kordab vajadust terviklikuma lähenemisviisi järele integratsioonis ja soovib tagada lapsevanematele põhilise kirja- ja arvutamisoskuse, mis on võtmeks roma lastele hariduse andmisel;

31. kutsub üles lõpetama roma laste eraldamise ja õpiraskustega laste koolidesse paigutamise tava, samuti lõpetama eraldamise tavakoolides;

32. leiab, et positiivse diskrimineerimise tava tuleks juurutada väga läbikaalutletult ja piiratud ulatuses, et mitte seada ohtu võrdsete õiguste ja võimaluste põhimõtteid;

33. peab vajalikuks meetmete võtmist selle edendamiseks, et õpetajaid ja õpilasi koolitatakse romadesse tolerantsemalt suhtuma;

34. rõhutab vajadust vältida koolides segregeerimist ja seada integreeritud hariduse andmine normiks, et hoida ära tõrjutust ja enamusest eraldumist; romadel endil peaks olema aktiivne roll vaenulikkuse tõkete kaotamisel, kaasates vanemad koolieelses- ja kooliharidusse;

35. leiab, et roma laste marginaliseerumise ja tõrjutuse ärahoidmiseks tuleb sekkuda võimalikult varases lapseas, tagades hariduse ja hoole koolieelikutele;

36. on seisukohal, et romadest õpetajate ja õpetajaabide agaram töölevõtmine võiks aidata aktiivselt kaasa etniliste pingete vähendamisele koolides;
37. jagab kartust, et roma lastel on suurem oht langeda suurde ja äärmisesse vaesusesse kui ühelgi teisel vähemusrühmal Euroopas;
38. kutsub liikmesriike üles võtma vastu tõhusaid strateegiaid, et võidelda laste tööjõu kasutamise, alaealiste kerjajasse kaasamise ning korraldatud abielude ja alaealistega abiellumise tava vastu, ning võitlema tõhusamalt inimkaubanduse vastu;
39. tuletab meelde komitee varasemaid arvamusi,⁽⁵⁾ milles rõhutati vajadust kaasata kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi ja roma kogukondi töösse riiklike romasid käsitlevate integratsioonimeetmete ja sotsiaalse tõrjutuse vastaste meetmete kallal;

Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste roll ja kaasatus

40. kinnitab, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on valitsustasand, kes vastutab kõige enam romade integratsiooni eest;
41. rõhutab, et üksnes kindlatel alustel püsivad partnerlussuhted kõigi sidusrühmade, sealhulgas ka kodanikuühiskonna organisatsioonide ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vahel saavad anda tulemuseks tõhusate romasid käsitlevate integratsioonistrateegiate väljatöötamise. Leiab, et praegune ülevalt-alla lähenemisviis ei saa anda rahuldavat tulemust;
42. leiab, et romade ränne muudab roma kogukondade tunnusjooni ja nende kogetud kohapealset sotsiaalset tõrjutust ning nõuab teistsuguseid sekkumiseviise integratsiooni saavutamiseks, kuna universaalne, kõigisse ühte viisi suhtuv strateegia ilmselt ei too edu. usub seetõttu, et probleemiga tegelemiseks oleks tõhusam detsentraliseeritum lähenemisviis;
43. soovitab, et romade integratsiooni strateegiad oleksid kooskõlas ELi strateegiaga vaesuse vähendamise ning sotsiaalse ja majandusliku tõrjutuse vallas ning et kohalikul ja piirkondlikul tasandil töötataks välja ja viidaks ellu sihtprogrammid ja -algatused konkreetsete ja mõõdetavate eesmärkide alusel;
44. väljendab muret, et ainult 20 liikmesriiki on kaasanud kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused struktureeritud dialoogi romasid käsitlevate riiklike strateegiatega, et ainult 12 liikmesriiki on edendanud kogemuste jagamist ja koostööd kohalike omavalitsuste vahel ning ainult 15 liikmesriiki on eraldanud kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele vahendeid romade integratsiooniks. Kutsub seetõttu liikmesriikide valitsusi üles kaasama kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi aktiivsemalt romasid käsitlevate riiklike integratsioonistrateegiatega väljatöötamise;
45. rõhutab vajadust süvendada võitlust romadele suunatud diskrimineerimise ja rassismi vastu, suurendades liikmesriikide kodanikuühiskondade teadlikkust romade kaasamise sotsiaalsete ja majanduslike eeliste kohta ning suurendades romade endi teadlikkust oma õigustest ja kohustustest;
46. leiab, et kõigi riiklikku toetust saavate meetmete või algatustega peab kaasas käima sanktsioonide, näiteks rahalise hüvitise kaotamise, võimalus. Sanktsioone rakendatakse üksnes juhul, kui rikutakse kokkulepitud käitumisreegleid või seadusesätteid. Nimelt tuleb innustada jõupingutusi pikaajalise sõltuvuse vähendamiseks riigist, parandades romade tööhõive tingimusi ja edendades samas võimalusi palgatöök, millest saadav tasu ületab töötö abiraha.
47. kutsub Euroopa Komisjoni üles avaldama spetsiifilisemaid andmeid kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasatuse kohta riiklike romasid käsitlevate strateegiatega rakendamise;
48. kutsub üles looma kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kontaktpunktid igas liikmesriigis dialoogi edendamiseks ja kaasatuse tagamiseks;
49. kutsub valitsusasutusi toetama ja lihtsustama täiskasvanutele mõeldud haridus- ja koolitusprogramme, et võimaldada romadel omandada konkreetseid oskusi, mille järele on nõudlus. Selliste koolitusprogrammide koostamisse ja juhtimisse tuleks kaasata erasektor. Näiteks võivad hooaj töö lepingud tõhusal ja seaduslikul viisil pakkuda romade vähemuse liikmetele töökohti vabal turul;

⁽⁵⁾ „Romasid käsitlevate riiklike integratsioonistrateegiatega ELi raamistik aastani 2020” (CdR 247/2011 fin); „Romade sotsiaalne ja majanduslik integratsioon Euroopas” (CdR 178/2010 fin).

50. kinnitab, et oluline on eraldada piisavaid finants- ja inimressursse kohalikele omavalitsustele, et võimaldada neil romasid käsitlevate integratsioonistrateegiatega rakendamisele tõhusalt kaasa aidata;

Subsidaarsus ja proportsionaalsus

51. oma varasemas arvamuses⁽⁶⁾ hindas komitee Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 määratletud subsidaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete järgimist järgmiselt:

- komisjoni ettepanek on kooskõlas subsidaarsuse põhimõttega, sest Euroopa roma kogukonna riigiülesus ja ühised sotsiaalse tõrjutuse jooned, millega see kogukond Euroopa eri piirkondades kokku puutub, on sellised, et kavandatud meetmeid saaks paremini ellu viia ELi tasandil;
- kasutusele võetud meetmed ei nõua uute õigusaktide vastuvõtmist, kuna esiteks kuuluvad nad avatud koordineerimise meetodi alla ja teiseks põhinevad paljud neist juba kehtival õigusaktidel, mis on vastavuses proportsionaalsuse põhimõttega;

II. MUUDATUSETTEPANEKUD SOOVITUSE ETTEPANEKU KOHTA (COM(2013) 460 final)

Muudatusettepanek 1

Punkt 4.2

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Samuti peaksid nad kaasama piirkondi, kohalikke asutusi ning kohalikku kodanikuühiskonda, kes vaataksid riiklikud strateegiad läbi, juhiksid, rakendaksid ja kontrolliksid neid. Asjaomased sidusrühmad tuleks kaasata seoses partnerluslepingute ja tegevusprogrammidega, mida kaastatakse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest. Kesk- ja kohalikud asutused peaksid tegema alalist koostööd strateegiatega rakendamisel. Selleks tuleks liikmesriikidel eraldada kohalikele ametiasutustele piisavalt vahendeid, et hõlbustada suunatud poliitika kohaldamist kohalikul tasandil.	Samuti peaksid nad kaasama piirkondi, kohalikke asutusi ning kohalikku kodanikuühiskonda, kes vaataksid riiklikud strateegiad läbi, juhiksid, rakendaksid ja kontrolliksid neid. Asjaomased sidusrühmad tuleks kaasata seoses partnerluslepingute ja tegevusprogrammidega, mida kaastatakse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest, <u>koostamisse ja rakendamisse. Kesk- ja Riiklikud, piirkondlikud ja kohalikud</u> asutused peaksid tegema alalist koostööd strateegiatega rakendamisel. Selleks tuleks liikmesriikidel eraldada <u>piirkondlikele ja/või</u> kohalikele ametiasutustele piisavalt vahendeid, et hõlbustada suunatud poliitika kohaldamist <u>piirkondlikul ja/või</u> kohalikul tasandil.

Motivatsioon

Muudatusettepanek 2

Punkt 4.7

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Liikmesriigid peaksid andma romade integreerimise riiklikele kontaktpunktile piisavad volitused, rahalised vahendid ja personali romade integreerimispoliitika valdkonnaülese rakendamise ja kontrollimise tõhusaks koordineerimiseks nii riiklikul kui ka kohalikul tasandil. Liikmesriigid peaksid tagama, et romade integreerimise riiklike kontaktpunktidega konsulteeritakse otsustusprotsessi ajal, kui arutlusel on asjaomase poliitika määratlemine, rahastamine ja rakendamine. Romade integreerimise riiklikud kontaktpunktid peaksid hõlbustama roma kodanikuühiskonna osalemist romade integreerimist käsitlevate riiklike strateegiatega ja kohalike tegevusavade rakendamisel ja samuti nende kaasamist.	Liikmesriigid peaksid andma romade integreerimise riiklikele kontaktpunktile piisavad volitused, rahalised vahendid ja personali romade integreerimispoliitika valdkonnaülese rakendamise ja kontrollimise tõhusaks koordineerimiseks nii riiklikul, <u>piirkondlikul</u> kui ka kohalikul tasandil. Liikmesriigid peaksid tagama, et romade integreerimise riiklike kontaktpunktidega konsulteeritakse otsustusprotsessi ajal, kui arutlusel on asjaomase poliitika määratlemine, rahastamine ja rakendamine. Romade integreerimise riiklikud kontaktpunktid peaksid hõlbustama roma kodanikuühiskonna osalemist romade integreerimist käsitlevate riiklike strateegiatega ja <u>piirkondlike või</u> kohalike tegevusavade rakendamisel ja samuti nende kaasamist. <u>Romade integreerimise riiklikud kontaktpunktid peaksid olema hõlpsasti leitavad, sealhulgas internetis.</u>

Motivatsioon

⁽⁶⁾ CdR 247/2011 fin

Muudatusettepanek 3

Punkt 5.4

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Selle põhjal kontrollib komisjon olukorda üksikasjalikult ning kolm aastat pärast käesoleva soovitusel vastuvõtmist hindab selle läbivaatamise ja ajakohastamise vajadust.	Selle põhjal kontrollib komisjon olukorda üksikasjalikult ning kolm aastat <u>30 kuud</u> pärast käesoleva soovitusel vastuvõtmist hindab selle läbivaatamise ja ajakohastamise vajadust.

Motivatsioon

Kui Euroopa Komisjonile jäetakse aega üks aasta, st kuni 2016. aasta juunini, kõnealuse soovitusel rakendamise hindamiseks, siis võib tekkida oht, et võimalikke järeldusi ei integreerita struktuurifondide määruste vahekokkuvõttesse.

Brüssel, 28. november 2013.

*Regioonide Komitee
president*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regioonide Komitee arvamus „E-arveid ja täielikke elektroonilisi riigihankeid käsitlev direktiiv”

(2014/C 114/13)

I. POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

Üldised märkused direktiivi kohta

1. märgib, et ettepanekus direktiivi kohta, mis käsitleb elektrooniliste arvete kasutuselevõttu riigihangetes, soovib komisjon, et Euroopa Standardikomitee (CEN) koostaks uue e-arvete esitamist käsitleva Euroopa standardi, ning et liikmesriigid tagaksid, et avaliku sektori hankijad ja võrgustiku sektori hankijad ei keelduks vastu võtmast elektroonilisi arveid, mis vastavad sellele standardile, ning et kõnealune standard jõustuks komisjoni ettepaneku kohaselt 48 kuud pärast direktiivi jõustumist. Ent Regioonide Komitee leiab, et kõnealune standard peaks jõustuma 30 kuud pärast Euroopa standardile viite avaldamist vastavalt direktiivi artikli 3 lõikele 2;
2. käsitleb ettepanekut ühe sammuna üleminekul paberivabale avalikule haldusele. E-arvete esitamisega kaasnevate eeliste tõttu on mitu liikmesriiki hakanud nõudma e-arvete esitamist riigihangete puhul kogu avalikus sektoris või mõnes selle osas. Kuid need algatused põhinevad sageli riiklikel standarditel, mis ei ole koostalitlusvõimelised;
3. tõdeb, et mõned osalejad on viimastel aastatel nõudnud Euroopa tasandi meetmeid, et innustada e-arvete esitamist, ja soovitanud isegi selle kohustuslikuks muutmist; muu hulgas juhtis Euroopa Parlament oma 20. aprilli 2012. aasta resolutsioonis tähelepanu turu killustatusele, mida põhjustavad riiklikud e-arvete esitamise eeskirjad, ning vajadusele koostalitlusvõimeliste e-arvetega seonduvate lahenduste järele, mis põhinevad ühistel õiguslikel nõuetel ja tehnilistel standarditel;
4. viitab, et on juba varem⁽¹⁾ toetanud elektroonilist teabevahetust ja elektrooniliste vahendite kasutamist eri hankemenetlustes, isegi kui selle ettevalmistamiseks on vaja mõistlikku ajavahemikku, kuna olukorrad on erinevad, eelkõige väikeettevõtjate puhul;
5. leiab, et kuna arveldamine on hankemenetluse lõppetapp, oleks mõistlik kasutada elektroonilisi vahendeid, eesmärgiga saavutada suurem tõhusus ja vähemkulukas käsitlemismenetlus;
6. näeb direktiivi ettepanekus võimalust koostalitlusvõimele paremate eelduste loomiseks ja paremini toimiva siseturu saavutamiseks. Sel viisil lihtsustatakse avaliku sektori hankijate, võrgustiku sektori hankijate ja tarnijate tegevust ning hoitakse kulud väikesed. Samas tuleb nentida, et praegu on piiriülene kaubandus väheaktiivne ja seetõttu on oht, et kavandatud direktiivil on ebaproportsionaalselt suur majanduslik mõju;
7. märgib, et direktiivi ettepanek annab Euroopa Komisjonile volitused teha Euroopa Standardikomiteele ülesandeks töötada välja elektroonilise arve tuumikandmete semantiline andmemudel. Seega delegeeritakse oluline osa tööst seadusandlusega mittetegelevale asutusele. Rakendatavust, kohandamisvajadust ja tekkivaid kulusid ei ole võimalik täielikult hinnata enne, kui on teada kavandatud, kuid praegu veel puuduva standardi konkreetne sisu. Seega ei saa hetkel hinnata ka seda, kas ettepanek on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega;

⁽¹⁾ Regioonide Komitee on koostanud arvamusel järgmistes küsimustes: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, milles käsitletakse vee-, energeetika-, transpordi ja postiteenuste sektoris tegutsevate üksuste hankeid COM (2011) 895 final ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv riigihangete kohta COM(2011) 896 final.

8. tervitab asjaolu, et avaliku sektori hankijatel ja võrgustiku sektori hankijatel on ka pärast ühtse ELi tasandi standardi loomist võimalik võtta vastu ka muudele standarditele vastavaid arveid ning isegi paberarveid, kui siseriiklikes õigusaktides ei ole sätestatud teisiti. See pakub paindlikkust nii avaliku sektori hankijatele ja võrgustiku sektori hankijatele kui ka tarnijatele, kes praegu kasutavad teisi standardeid. Nõue, et avaliku sektori hankijad ja võrgustiku sektori hankijad, kes tänase seisuga kasutavad teatud standardist lähtuvaid e-arveid, peaksid üle minema ühtsele standardile, loob kulusid nii neile kui ka nende tarnijatele. Kooskõlas direktiivi ettepanekus sätestatuga leiab Regioonide Komitee, et samaaegselt võiks lubada praegu olemasolevate formaatide kasutamist, samas kui järk-järguline üleminek peaks toimuma ühtse Euroopa standardi kasutamise suunas. Kui ühtne semantiline andmemudel on välja töötatud, lihtsustub ka konverteerimine ühest tehnilisest formaadist teise. Arvete põhiantmetele lisaks esitatavate selliste andmete korral, mida võidakse nõuda tulenevalt riiklikest õigusaktidest, konkreetse sektori vajadustest vms, peaks olema võimalik arveid esitada praegu kasutatavas formaadis, mis sageli katab sellised erivajadused;

9. rõhutab samas, et on oluline, et väljatöötamisel olev Euroopa standard ei takistaks ega raskendaks olukorda avaliku sektori hankijate, võrgustiku sektori hankijate ega tarnijate jaoks. Komitee toonitab seda, kui kulukaks osutuks avaliku sektori hankijate ja võrgustiku sektori hankijate jaoks see, kui nad peavad suutma vastu võtta elektroonilisi arveid kõigis tehnilistes formaatides, mis vastavad semantilisele andmemudelile;

10. teeb ettepaneku täiendada direktiivi ettepanekut avaliku sektori hankijatele ja võrgustiku sektori hankijatele esitatavate nõuete osas. Muu hulgas tuleks sätestada, et nad peaksid vastu võtma üksnes teatud tehnilisi formaate, mitte kõiki olemasolevaid riiklikke või patenditud formaate. Pigem ei tohiks avaliku sektori hankijad keelduda vastu võtmast elektroonilisi arveid, mis vastavad Euroopa standardi semantilisele andmemudelile ning tehnilisele formaadile, mis vastab liidu õigustikus tunnustatud standardimisastute (näiteks CEN, ISO, UN/CEFACT ja OASIS) rahvusvahelisele standardile. Direktiivi näol võiks tegu olla rahvusvaheliste standardite ühtlustamise vahendiga, milles sätestatakse, et arve tuumikandmed sisaldavad Euroopa nõudeid, vastavalt ühiste õigusaktidele jms;

11. märgib, et juhul, kui kavandatud semantiline andmemudel põhineb rahvusvaheliste standardimisametite olemasolevatel mudelitel ning kui piiratakse nende alusel lubatud tehnilisi formaate, peaks sellega kaasnema koostalitusvõime suurenemine ja kulude vähenemine. See tagaks ühtsuse ettevõtjate jaoks, kui nad töötavad standardile tuginedes välja häid lahendusi;

12. rõhutab lisaks sellele, kui tähtis on asjaolu, et komisjon toetab e-arvete edendamist ka riigihankeid käsitlevate lepingute raames. See peaks tagama reeglistiku, mis kehtiks enamikule WTO liikmetele, sh kõigile ELi liikmesriikidele. See on veel üks põhjus, miks rahvusvahelised standardid peaksid olema komisjoni sätestatud standardi aluseks. Seega ei oleks tegu pelgalt Euroopa standardiga, vaid rahvusvahelise standardiga, milles arvestatakse ja mis sisaldab Euroopa nõudeid ja vajadusi, mis tuginevad ühiste õigusaktidele jms;

13. soovib lisaks sellele rõhutada, et tähtis on arvesse võtta käimasolevat tööd standardimise vallas, eriti CENis tehtavat tööd, mille käigus määratletakse riigihanke valdkonnas andmesõnumites sisalduvale teabele esitatavad nõuded ning niisuguste sõnumite vahetamise kord poolte vahel. Osalejaid on juba mitmest liikmesriigist⁽²⁾. Selle töö tulemusi kavatakse edaspidi kasutada komisjoni käivitatud projektides, näiteks e-SENS⁽³⁾ ja OpenPEPPOL⁽⁴⁾;

14. märgib, et kavandatud standardi väljatöötamisel või edasiarendamisel on äärmiselt oluline, et standardit oleks lihtne kasutada ja et seda enne soovitamist oleks ka kontrollitud. Asjakohane oleks samuti luua teatud liiki tuvastamisvõimalus, et saada teada, kas arved, mis peaksid olema kooskõlas standardiga, seda tegelikult ka on. Kindlat standardit nõudvate liikmesriikide kogemused osutavad vajadusele teatud juhiste järele, et iga avaliku sektori hankija ja võrgustiku sektori hankija ei peaks ise põhjendama, miks nad ei saanud konkreetset e-arvet vastu võtta. Tõenäoliselt saaks neid juhiseid välja töötada vastavates tunnustatud rahvusvahelistes standardimisastutes;

⁽²⁾ Vt www.cenbii.eu.

⁽³⁾ Vt www.esens.eu.

⁽⁴⁾ Vt www.peppol.eu.

15. tõdeb, et väga tähtis on standardite väljatöötamise kaasata kohalike ja piirkondlike omavalitsuste esindajad ning teisedki avaliku halduse asutused ja institutsioonid, keda rahastatakse riigieelarvest;

16. märgib, et uue andmekaitsemääruse ettepaneku üle käimasolevate läbirääkimiste tõttu on tähtis silmas pidada, et määruse sätted toetaksid juba toimivate e-arvete kasutamist;

17. rõhutab, et elektrooniliste arvete kasutamist käsitlevad eeskirjad, mis on juba esitatud ühist käibemaksusüsteemi käsitlevas direktiivis 2006/112/EÜ, seavad e-arve esitamisel tingimuseks, et vastuvõtja selle aktsepteerib. Nagu direktiivi ettepanekus märgitakse, tuleb seda kavandatud sätete väljatöötamisel silmas pidada;

18. nendib, et mitmetel avaliku sektori hankijatel ja võrgustiku sektori hankijatel ei ole praegu võimalik e-arveid vastu võtta ja käsitleda. Komitee leiab seetõttu, et enne direktiivi jõustumist on oluline jätta ettevalmistamiseks mõistlik ajavahemik. Jõustumine tuleks kavandada sellisele ajahetkele, kui riigihankemenetluse paketti kuuluvad muud elektroonilised hankemenetlused kehtima hakkavad. Regioonide Komitee leiab, et sobiv aeg jõustumiseks võiks olla näiteks 30 kuud pärast seda, kui komisjon avaldab viite standardile. Niiviisi tagatakse, et standardeid on jõutud tarkvaras rakendada ning avaliku sektori hankijad ja võrgustiku sektori hankijad on suutnud hankida lahendused, mis standardeid toetavad. Komitee leiab samuti, et liikmesriigid peaksid avaliku sektori hankijatele pakkuma koolitust ja tuge, et direktiivi ettepanekus esitatud sätted oleks võimalik pärast nimetatud tähtaja möödumist kehtestada;

19. tuletab meelde, et e-arvete sisseviimine toob endaga paljude avaliku sektori hankijate ja võrgustiku sektori hankijate jaoks kaasa vajaduse hankida asjakohased IT-lahendused ning parandada üldiselt elektrooniliste arvete käsitlemiseks vajalikke oskusi. Eri liikmesriikides tuleb pakkuda tuge mh e-arvete vastuvõtmiseks vajalike IT-lahenduste ostmisel, näiteks keskse hankemenetluse alusel sõlmitud raamlepingu vormis, millele ametiasutused saavad viidata, või tuleb liikmesriikidel aidata välja töötada nõuded oma hanke korraldamiseks e-arvete lahenduste leidmiseks;

20. leiab, et lisaks toetavatele meetmetele avaliku sektori hankijate ja võrgustiku sektori hankijate koolituse jms vallas tuleb panustada ka ettevõtjate, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate pädevuste suurendamise;

21. leiab, et ettepanek on subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtetega vastavuses, kuna direktiivi ettepaneku eesmärki – lahendada koostalitlusvõime probleemid piiriüleses kaubavahetuses – ei ole üksi tegutsevatel liikmesriikidel võimalik rahuldavalt saavutada ja direktiivi eelnõu on selleks asjakohane vahend;

22. rõhutab, et on seadnud riigihangete e-arved oma 2013. aasta subsidiaarsuse tööprogrammis üheks viiest prioriteedist ning viinud selles kontekstis läbi subsidiaarsusega seotud konsultatsioone subsidiaarsuse järelevalve võrgustiku partneritega ning komitee subsidiaarsuse ekspertiisrühmaga;

23. kutsub Euroopa Komisjoni üles näitama head eeskujuga ja tagama, et elektroonilisi arveid tunnustataks ELi rahastamisprogrammidega seonduvates riigihankemenetlustes;

Üldised märkused teatise kohta

24. võttes arvesse asjaolu, et paljud avaliku sektori hankijad ja võrgustiku sektori hankijad ei kasuta veel e-arveid, tervitab komisjoni teatise punktis 5.3 tehtud ettepanekut võtta olulisi meetmeid selleks, et liikmesriigid koostaksid riiklikud strateegiad ja üksikasjalikud tegevuskavad e-riigihangete kasutuselevõtu tagamiseks;

25. rõhutab, et ka ettevõtjad, eelkõige väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad peavad suurendama oma pädevust e-arvete valdkonnas. Lisaks on mitmes liikmesriigis vaja panustada ka infrastruktuuri. Regioonide Komitee näeb ühe lahendusvõimalusena komisjoni ettepanekut liikmesriikidele kaaluda võimalust kasutada struktuurifonde koolituse rahastamiseks (eelkõige VKEde puhul), et suurendada haldussuutlikkust ja arendada infrastruktuuri;

26. peab infrastruktuuriga seonduvaid küsimusi oluliseks osaks e-arvete sisseviimisel ning leiab seepärast, et ka punktis 5.2.4 esitatud komisjoni ettepanek rahastada ja toetada täielikult elektrooniliste riigihangete, sealhulgas e-arvete infrastruktuuri arendamist Euroopa ühendamise rahastu kaudu, on üks võimalus toetada sedalaadi kauplemise hästitoimivat infrastruktuuri. Komitee märgib, et tõenäoliselt on vaja täiendavat infrastruktuuri, sest liikmesriigi erineb olukord märkimisväärselt;

27. toetab samuti komisjoni kavatsust rahastada projekte, millega edendatakse koostalitlusvõimeliste lahenduste (e-SENS) arendamist;

28. leiab, et komisjoni ettepanek jätkata Euroopa sidusrühmade foorumi tööd e-arvete valdkonnas on toetamist väärt, kuid soovib samas, et komisjon tagaks kohaliku ja piirkondliku tasandi esindatuse kõnealuse foorumi raames.

II. MUUDATUSETTEPANEKUD

Muudatusettepanek 1

COM(2013) 449 final

Põhjendus 7

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p>Elektroonilise arve tuumikandmete semantilist andmemudelit käsitlev Euroopa standard peaks põhinema kehtivatel spetsifikatsioonidel, sealhulgas eelkõige spetsifikatsioonidel, mille on välja töötanud sellised Euroopa või rahvusvahelised organisatsioonid nagu CEN (CWA 16356 ja CWA 16562), ISO (standardi ISO 20022 metoodikal põhinev finantsarve) ja UN/CEFACT (CII v.2.0). Standardiga ei tohiks ette näha elektroonilise allkirja nõuet. Sellises Euroopa standardis tuleks määratleda semantilised andmeelemendid, mis on eelkõige seotud täiendavate müüjat ja ostjat käsitlevate andmetega, protsessiidentifikaatorite, arveandmete, kaupu käsitlevate üksikasjade, edastamist käsitleva teabe, makse tegemiseks vajalike andmete ja maksistingimustega. Kõnealune standard peaks olema ka kokkusobiv kehtivate maksestandarditega, et makseid oleks võimalik automaatselt töödelda.</p>	<p>Elektroonilise arve tuumikandmete semantilist andmemudelit käsitlev Euroopa standard peaks põhinema kehtivatel spetsifikatsioonidel, sealhulgas eelkõige spetsifikatsioonidel, mille on välja töötanud sellised Euroopa või rahvusvahelised organisatsioonid nagu CEN (CWA 16356 ja CWA 16562), ISO (standardi ISO 20022 metoodikal põhinev finantsarve), ja UN/CEFACT (CII v.2.0) ja OASIS. Standardiga ei tohiks ette näha elektroonilise allkirja nõuet. Sellises Euroopa standardis tuleks määratleda semantilised andmeelemendid, mis on eelkõige seotud täiendavate müüjat ja ostjat käsitlevate andmetega, protsessiidentifikaatorite, arveandmete, kaupu käsitlevate üksikasjade, edastamist käsitleva teabe, makse tegemiseks vajalike andmete ja maksistingimustega. Kõnealune standard peaks olema ka kokkusobiv kehtivate maksestandarditega, et makseid oleks võimalik automaatselt töödelda.</p>

Motivatsioon

Komisjoni tekstis viidatakse mõnele spetsifikatsioonile. Arvestandardid aja jooksul muutuvad ning osad mainitud standarditest ei ole kasutusse tulnudki. Lisaks puudub viide rahvusvahelistele standarditele, mida mõnes liikmesriigis juba kasutatakse. Seepärast on kohasem viidata nendele arvestandardi spetsifikatsioonidele, mis on välja töötatud Euroopa või rahvusvahelises organisatsioonis, näiteks CEN, ISO, UN/CEFACT ja OASIS. Viimane neist komisjoni ettepaneku tekstis puudub, kuigi tegu on tunnustatud organisatsiooniga *de facto* standardite alal, mida kasutatakse mitme liikmesriigi avalikus sektoris.

Muudatusettepanek 2

Artikkel 4

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p><i>Euroopa standardile vastavad elektroonilised arved</i></p> <p>Liikmesriigid tagavad, et avaliku sektori hankijad ja võrgustiku sektori hankijad ei keeldu vastu võtmast elektroonilisi arveid, mis vastavad Euroopa standardile, mida käsitlev viide on avaldatud vastavalt artikli 3 lõikele 2.</p>	<p><i>Euroopa standardile vastavad elektroonilised arved</i></p> <p>Liikmesriigid tagavad, et avaliku sektori hankijad ja võrgustiku sektori hankijad ei keeldu vastu võtmast elektroonilisi arveid, mis vastavad Euroopa standardile, mida käsitlev viide on avaldatud vastavalt artikli 3 lõikele 2, <u>ja põhinevad tehnilisel formaadil, mille on välja töötanud liidu õigustikus tunnustatud rahvusvahelised standardimisasutused.</u></p>

Motivatsioon

Kui avaliku sektori hankijad ja võrgustiku sektori hankijad peavad vastu võtma kõigis tehnilistes formaatides e-arveid, mis vastavad semantilisele andmemudelile, kujuneb see väga kulukaks. Üks võimalus formaatide piiramiseks on sätestada, et nõue hõlmab sellised e-arved, mis vastavad e-arve tuumikandmete semantilist andmemudelit käsitlevale Euroopa standardistandardile ja tehnilisele formaadile (süntaksile), mille on välja töötanud liidu õigustikus tunnustatud rahvusvahelised standardimisasutused (näiteks CEN, UN/CEFACT, ISO ja OASIS).

Muudatusettepanek 3

Artikkel 6

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p><i>Ülevõtmine</i></p> <p>Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 48 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist. Nad edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.</p> <p>Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse normidesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.</p> <p>Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse normidesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.</p>	<p><i>Ülevõtmine</i></p> <p>Liikmesriigid <u>tegutsevad aktiivselt selle nimel, et avaliku sektori hankijatel ja võrgustiku sektori hankijatel oleks võimalik vastu võtta elektroonilisi arveid, mis vastavad Euroopa standardile, mida käsitlev viide on avaldatud vastavalt artikli 3 lõikele 2, ja tehnilisele formaadile, mille on välja töötanud liidu õigustikus tunnustatud rahvusvahelised standardimisasutused.</u></p> <p>Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 48 30 kuud pärast <u>Euroopa standardile viite avaldamist komisjoni poolt kooskõlas artikliga 3.2 käesoleva direktiivi jõustumist.</u> Nad edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.</p> <p>Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud põhiliste õigus- ja haldusnormide teksti.</p> <p>Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud põhiliste õigus- ja haldusnormide teksti.</p>

Motivatsioon

Mõistlikum oleks rakendamise ajahetke hakata arvestama pärast teatud aja möödumist standardit käsitleva viite avaldamisest komisjoni poolt. Nii jääks aega IT-lahenduste sisseviimiseks ja standardi testimiseks ning avaliku sektori hankijatel ja võrgustiku sektori hankijatel oleks võimalus hankida standardil põhinevad lahendused. Sobiv aeg võiks olla 30 kuud pärast standardite ametlikku viite avaldamist komisjoni poolt kooskõlas artikliga 3.2. Lisaks peaksid liikmesriigid aitama avaliku sektori hankijatel ja võrgustiku sektori hankijatel parandada e-arveldamise oskusi või isegi osta IT-lahendusi e-arvete vastuvõtmiseks ja käsitlemiseks. Siia alla võiksid kuuluda ka ettevõtjatele, eelkõige väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele suunatud koolitusmeetmed. Muudatusettepaneku abil luuakse paremad võimalused e-arvete vastuvõtmiseks ettenähtud standardi alusel määratud ajavahemiku jooksul.

Brüssel, 28. november 2013

*Regioonide Komitee
president*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regioonide Komitee aramus „Riiklike tööturuasutuste koostöö tõhustamine”

(2014/C 114/14)

I. POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

1. avaldab tugevat toetust Euroopa Komisjoni ettepanekule tugevdada Euroopa riiklike tööturuasutuste koostööd ja see ametlikustada. Parandades tööturuasutuste tulemuslikkust, peaks see kaasa aitama Lissaboni lepingu artiklis 3 kehtestatud täieliku tööhõive eesmärgi täitmisele, võitlusele noorte tööpuudusega ja strateegia „Euroopa 2020” tööhõivealaste eesmärkide saavutamisele;
2. toonitab, et põhiõiguste harta artiklis 29 on sätestatud, et „[i]gaühel on õigus kasutada tasuta tööhõiveteenuseid,” ja imestab seetõttu, et sellele sättele ei viidata Euroopa Komisjoni esitatud otsuse ettepanekus;
3. meenutab, et riiklikud tööturuasutused osutavad üldist majandushuvi pakkuvat teenust ja seepärast kehtivad nende suhtes Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 14 ja ka põhiõiguste harta artikkel 36;
4. rõhutab, et tööturuasutused erinevad liikmesriigiti struktuuride, teenuste osutamise mudelite, tegevuste ja asjaolu poolest, et nad tegutsevad erinevates tööturutingimustes ning nende ressursitase on erinev;
5. avaldab toetust kohustustele, mille võtsid 3. juulil Berliinis toimunud noorte tööhõive alasel konverentsil osalenud, iseäranis Euroopa riiklike tööturuasutuste esindajate lubadusele täita kesksel rolli noorte tööhõive edendamisel Euroopas, suurendada tõhusust ja toetada koostööd teiste sidusrühmadega;

Riiklike tööturuasutuste võrgustiku senine tegevus

6. märgib, et alates 1997. aastast eksisteerib mitteametlik Euroopa tööturuasutuste nõuanderühma võrgustik, mis hõlmab teemadele, nagu uute töökohtade jaoks uued oskused või tööturuasutuste tõhusus, keskenduvaid töörühmi, samuti riiklike tööturuasutuste vastastikuse õppimise programmi ja riiklike tööturuasutuste vahelist dialoogi;
7. kinnitab, et sellega on antud oluline panus ELi tasandi poliitilisse tegevusse, pakkudes ekspertide tagasisidet teemadel, nagu turvaline paindlikkus, tööturuasutuste roll töökohavahetuse soodustamisel ja noortegarantii;
8. täheldab, et see võrgustik on olnud väga kasulik kulutõhus foorum parimate tavade tutvustamiseks tööturuasutuste vahel ning vastastikuse õppimise ja innovatsiooni oluline allikas paljudes valdkondades, nagu nt digitaalteenused ja kliendiprofiili loomine;
9. tunnistab, et mõnes liikmesriigis on võrgustikult õppimine kohapealseid tulemusi ja teenuseid;

Vajadus täiendatud, õigusliku alusega võrgustiku järele

10. toonitab, et kõnealuse seadusandliku ettepanekuga loodaks riiklike tööturuasutuste võrgustik, mille eesmärk oleks laiendada, süvendada ja konsolideerida käimasolevaid algatusi, et veelgi suurendada tööturuasutuste tõhusust ja parandada tööturu toimimist;
11. rõhutab, et komisjoni esitatud otsuse ettepanek jääb Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 149 määratletud koostöö- ja toetusmeetmete võtmise pädevuse raamesse ning vastab seega subsidiaarsuse põhimõttele;
12. usub, et ettepanek suurendab võrgustiku nähtavust ja legitiimsust ning muudab selle poliitilise mandaadi selgemaks, ent on jätkuvalt seisukohal, et selle roll peab jääma nõuandvaks;
13. arvab, et see õigusakt suurendaks tööturuasutuste omalust võrgustiku suhtes ja tõstaks veelgi nende suutlikkust sobival juhul ühiselt tegutseda;

14. juhib tähelepanu asjaolule, et kõiki tööturuasutusi ei kaasatud võrgustikku ühevõrra, mis mõjutab negatiivselt võrgustiku töötulemuste kvaliteeti ja nõrgestab võrgustiku poliitilisi meetmeid;
15. jääb seisukohale, et võrgustiku ametlikustamine tagab kõigi liikmesriikide kaasamise ja nõudmise, et nad tõendaksid süstemaatiliselt, kuidas nad on kooskõlas ELi poliitiliste otsustega viinud ellu muutusi, aidates seega tuvastada kesiseid tulemusi ja sellega seotud struktuuriprobleeme;
16. toonitab, et tõhusatel tööturuasutustel on keskne tähtsus noortegarantii süsteemi rakendamisel ja et äärmiselt tähtis on, et kõigil tööturuasutustel oleksid põhjalikud teadmised noorte tööpuuduse struktuurist, noorte tugevatest ja nõrkadest külgedest, töövõimalustest ning ka konkreetse töökohaga seonduvatest nõudmistest;
17. kinnitab, et väga täpselt tuleb määratleda võrgustiku pädevus, vältimaks dubleerimist võrgustiku ning näiteks tööhõivekomitee ja selle allrühmade, samuti muude rühmade, nagu Euroopa elukestva õppe suunamise poliitika võrgustik ja EURES, tegevuses; ent leiab samuti, et täiendatud võrgustik peaks asjaomastel juhtudel püüdma saavutada nende rühmadega sünergia;
18. rõhutab, et täiendatud võrgustiku töö tulemused peaksid andma teavet ELi tasandil, iseäranis tööhõivekomitees ning tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitses küsimuste nõukogus tööhõivepoliitika alal tehtavaks tööks;
19. tunnistab, et tööturgude kasvav keerukus nõuab töös sotsiaalpartnerite ning teiste avaliku, era- ja mitteilundussektori sidusrühmadega intensiivsemat koostööd ja partnerlust ning see peaks kajastuma täiendatud võrgustikus;

Tulemuste võrdlemine/võrdluse kaudu õppimine

20. nõustub, et siin on ruumi edasiseks tulemuste võrdlemiseks, mis on võrdluse kaudu õppimise eeltingimus, ent leiab, et see peab toimuma delikaatselt, võttes täielikult arvesse riikide/piirkondade erinevusi;
21. märgib, et komisjoni ettepanek annab komisjonile õiguse võtta kooskõlas artikliga 8 vastu delegeeritud õigusakte seoses tulemuste võrdlemise ja vastastikuse õppimisega seotud algatustega. Regioonide Komitee juhib seoses sellega tähelepanu asjaolule, et delegeeritud õigusaktidega ei tohi kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele kaasneda suurt halduskoormust;
22. on seisukohal, et eesmärk ei tohi kunagi olla mitte edetabeli loomine või eesmärkide seadmine, vaid õppimise lihtsustamine jagatud metodoloogia alusel. Kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 14 on riiklikel ja/või kohalikel ja piirkondlikel asutustel ainuvastutus oma riiklike tööturuasutuste hindamiseks kvaliteedi- ja kvantiteedinäitajate kogumi põhjal;
23. rõhutab, et tulemuste võrdlemisel/võrdluse kaudu õppimisel tehtavas töös tuleb keskenduda pigem kvaliteedile kui kvantiteedile;
24. kutsub üles toetama võrgustiku töö tulemused täpsetele sõltumatutele uuringutele, milles kasutatakse parimaid kättesaadavaid andmeid;
25. teeb ettepaneku näha uues õigusaktis ette võrgustiku veebioleku edasise arendamise võimalus, et jätkata oma tegevusest teavitamist ja kaasata sidusrühmi;
26. kinnitab, et täiendatud võrgustiku üks tulemusi on, et kasvab terviklikumalt tegutsemise võime, mis hõlmab tööturuasutuste peamisi pädevusi ja on tihedalt seotud selliste valdkondadega nagu õpipoisiõppe, ettevõtete loomine ja ettevõtlusharidus. Tuleb toonitada ELi rahastamise tähtsust ja tulemuslikkust neis valdkondades;

Kohalik ja piirkondlik mõõde

27. toonitab, et mõnes liikmesriigis vastutavad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused detsentraliseeritud struktuuride ja otsustuspädevusega tööturuasutuste eest, sellal kui paljudes teistes vastutavad nad selliste tegevuste eest nagu õpipoisiõppe skeemid, oskuste ühitamine ja prognoosimine, koolitus, tööhõivetoetused – mis on kas tihedalt seotud tööturuasutuse põhitööga või mõnes liikmesriigis osa tööturuasutuse pädevusest;

28. kinnitab, et head ja parimad tavad tulevad sageli esile kohalikul ja piirkondlikul tasandil; seepärast on hädavajalik tunnustada sel tasandil tehtava töö olulisust. Võrgustik peaks parimaid tavasid arvesse võtma ja neid levitama;

29. täheldab, et sageli on kohalik ja piirkondlik tasand tööotsijatele ja enamikele tööandjatele lähim tasand ning et tööturg on peamiselt kohaliku laadi;

30. kutsub liikmesriikide esindajaid üles tegema kõiki võimalikke jõupingutusi tagamaks, et kohalike ja piirkondlike tööturuasutuste vaated ja kogemused hõlmataks võrgustiku tegevusse, ning hoidma kohalikke ja piirkondlikke tööturuasutusi võrgustiku tegevusega täielikult kursis. Lisaks on tähtis rõhutada, et liikmesriikide esindajad peavad hea seisma selle eest, et tööotsijatega tegelevate kohalike ja piirkondlike ametite seisukohti ja kogemusi võrgustiku töös arvesse võetaks ning et sellele leitaks väljund kohalike ja piirkondlike tööturuasutustega peetava dialoogi raames;

31. soovib, et võrgustikku kuuluks vaatelejana üks komitee määratud esindaja tagamaks, et võrgustikus kajastuvad kohaliku ja piirkondliku tasandi vaated, kogemused ja tavad.

II. MUUDATUSETTEPANEKUD

Muudatusettepanek 1

Preambul

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 149,	võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikleid 149 ja 14, <u>võttes arvesse põhiõiguste hartat, eriti selle artikleid 29 ja 36.</u>

Motivatsioon

Tuleneb punktidest 2 ja 3.

Muudatusettepanek 2

Põhjendus 8

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Riiklike tööturuasutuste võrgustik peaks tugevdama koostööd oma liikmete vahel, arendama ühisalगतasi, mille eesmärk on teabe- ja heade tavade vahetus kõigis tööturuasutuste tegevusvaldkondades, teostama võrdlevat analüüsi ja nõustama, samuti edendama uudseid tööturuteenuste osutamise viise. Sellise võrgustiku abil on võimalik teha kõiki riiklike tööturuasutusi kaasavat, tõenditel põhinevat ja tulemustele orienteeritud võrdlusanalüüsi, tänu millele selgitatakse välja parimad tavad. Sellise tulemusle toetudes peaksid võrgustiku liikmed olema võimelised oma spetsiifilistes valdkondades välja töötama tööturuteenuste struktuuri ja pakkumise korralduse. Võrgustiku algatused peaksid parandama tööturuasutuste tulemuslikkust ja tõstma avaliku sektori kulutuste tasuvust.	Riiklike tööturuasutuste võrgustik peaks tugevdama koostööd oma liikmete vahel, arendama ühisalगतasi, mille eesmärk on teabe- ja heade tavade vahetus kõigis tööturuasutuste tegevusvaldkondades, teostama võrdlevat analüüsi ja nõustama, samuti edendama uudseid tööturuteenuste osutamise viise. Sellise võrgustiku abil on võimalik teha kõiki riiklike tööturuasutusi kaasavat, tõenditel põhinevat ja tulemustele orienteeritud võrdlusanalüüsi, tänu millele selgitatakse välja parimad tavad. Sellise tulemusle toetudes peaksid võrgustiku liikmed olema võimelised oma spetsiifilistes valdkondades välja töötama tööturuteenuste struktuuri ja pakkumise korralduse. Võrgustiku algatused peaksid parandama tööturuasutuste tulemuslikkust ja tõstma tagama <u>tagama</u> avaliku sektori kulutuste tasuvust.

Motivatsioon

Komisjoni poolt põhjenduses 8 pakutud tekst on suuresti liigne, kuna see kordab põhjendust 4. Ent esimeses ja viimases lauses tehakse tihendatud kokkuvõtte sellest, milline on võrgustiku eesmärk ja kuidas võrgustik peaks toimima.

Muudatusettepanek 3

Artikkel 1

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p>Kogu ELi hõlmav riiklike tööturuasutuste võrgustik (edaspidi „võrgustik”) luuakse ajavahemikuks 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2020.</p> <p>Võrgustiku ülesanded on määratletud artiklis 3.</p> <p>Võrgustikku kuuluvad</p> <p>(a) liikmesriikide nimetatud riiklikud tööturuasutused ja</p> <p>(b) Euroopa Komisjon.</p> <p>Liikmesriigid, kus on autonoomsetes piirkondades asuvaid tööturuasutusi, tagavad, et need on võrgustiku algatustes asjakohaselt esindatud.</p>	<p>Kogu ELi hõlmav riiklike tööturuasutuste võrgustik (edaspidi „võrgustik”) luuakse ajavahemikuks 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2020.</p> <p>Võrgustiku ülesanded on määratletud artiklis 3.</p> <p>Võrgustikku kuuluvad</p> <p>(a) liikmesriikide nimetatud riiklikud tööturuasutused ja</p> <p>(b) Euroopa Komisjon.</p> <p>Liikmesriigid, kus on autonoomsetes piirkondades asuvaid <u>või detsentraliseeritud või kohalikke</u> tööturuasutusi, <u>on kohustatud tagama</u>, et need <u>asutused</u> on võrgustiku algatustes asjakohaselt esindatud.</p>

Motivatsioon

Muudatusettepaneku eesmärk on tagada, et osaliselt või täielikult detsentraliseeritud tööturuasutuste puhul oleks võrgustikul õiguslik kohustus tagada nende asutuste asjakohane kajastamine võrgustiku konkreetses algatustes.

Muudatusettepanek 4

Artikkel 2

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p>Eesmärgid</p> <p><i>Eesmärgid</i></p> <p>(a) rakendada aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegiat „Euroopa 2020” ja selle põhieesmärke, eriti tööhõivega seonduvat;</p> <p>(b) tõhustada ELi tööturu toimimist;</p> <p>(c) paremini tööturget integreerida;</p> <p>(d) suurendada geograafilist ja tööalast liikuvust;</p> <p>(e) võidelda sotsiaalse tõrjutuse vastu ja tuua tööturul tõrjutuid tagasi tööturule.</p>	<p>Käesoleva otsusega stimuleeriva meetmena kavandatav võrgustik võimaldab:</p> <p>Käesoleva otsusega stimuleeriva meetmena kavandatav võrgustik võimaldab:</p> <p>(a) rakendada aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegiat „Euroopa 2020” ja selle põhieesmärke, eriti tööhõivega seonduvat;</p> <p>(b) <u>edendada kvaliteetset ja jätkusuutlikku tööhõivet</u>;</p> <p>(b c) tõhustada ELi tööturu toimimist;</p> <p>(e d) paremini tööturget integreerida;</p> <p>(d e) suurendada geograafilist ja tööalast liikuvust <u>ebaausa konkurentsita töötajate vahel kooskõlas liidu asjaomaste õigusaktidega</u>;</p> <p>(e f) võidelda sotsiaalse tõrjutuse vastu ja tuua tööturul tõrjutuid tagasi tööturule.</p>

Motivatsioon

Ei vaja selgitust.

Muudatusettepanek 5

Artikkel 4

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Koostöö	Koostöö
1. Võrgustik teeb koostööd tööturu sidusrühmadega, sh muude tööturuteenuste osutajatega, kaasates neid võrgustiku meetmetesse ja kokkusaamistesse, samuti teabe- ja andmevahetusse.	1. Võrgustik teeb koostööd tööturu sidusrühmadega, sh muude tööturuteenuste osutajatega, kaasates neid võrgustiku meetmetesse ja kokkusaamistesse, samuti teabe- ja andmevahetusse. 2. <u>Võrgustik võimaldab vaatlaja staatuse ühele Regioonide Komitee määratud esindajale.</u>

Motivatsioon

Nagu eelmine muudatusettepanekki, on see täiendus oluline, kuna see peegeldab tõsiasja, et paljudes liikmesriikides vastutavad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused tööturuasutuste eest kas täielikult või siis teostavad meetmeid, nt kooolitus, nõustamine, tööhõivetoetused, oskuste prognoosime jne, mis on väga tihedalt seotud tööturuasutuste tööga (või kuuluvad mõnes liikmesriigis tööturuasutuse pädevusse).

Muudatusettepanek 6

Artikkel 7

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õiguskäite kooskõlas artikliga 8, et käsitleda tulemuste võrdlemise ja vastastikuse õppimisega seotud algatuste üldist raamistikku, nagu kirjeldatud artikli 3 lõikes 1, sealhulgas meetodikat, peamisi riiklike tööturuasutuste tulemuslikkuse hindamiseks vajalikke kvantiteedi- ja kvaliteedinäitajaid, vastastikuse õppimise koondprogrammide õppemeetodeid ning algatustes osalemise tingimusi.	Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õiguskäite kooskõlas artikliga 8, et käsitleda tulemuste võrdlemise ja vastastikuse õppimisega seotud algatuste üldist raamistikku, nagu kirjeldatud artikli 3 lõikes 1, sealhulgas meetodikat, peamisi riiklike tööturuasutuste tulemuslikkuse <u>toimimise</u> hindamiseks vajalikke kvantiteedi- ja kvaliteedinäitajaid, vastastikuse õppimise koondprogrammide õppemeetodeid ning algatustes osalemise tingimusi.

Motivatsioon

Terminoloogiline parandus kooskõlas punkti 21 muutmise ettepanekuga.

Brüssel, 28. november 2013

Regioonide Komitee
president

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regioonide Komitee arvamus „Arukate piiride pakett”

(2014/C 114/15)

I. ÜLDISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

Üldised märkused

1. väljendab heameelt äsja vastuvõetud Schengeni ala juhtimise paketi üle, mis koosneb uuest hindamismehhanismist, mille eesmärk on kontrollida Schengeni *acquis*'⁽¹⁾ ning nende ühiseeskirjade kohaldamist, milles käsitletakse erandjuhtudel sisepiiridel piirikontrolli ajutist taaskehtestamist⁽²⁾;
2. tunnistab, et Schengeni ala hea toimimine sõltub vastastikusest usaldusest ja liikmesriikide võimest kontrollida välispiire vastavalt ühiseeskirjadele;
3. hindab positiivselt liikmesriikide ja komisjoni jagatud vastutuse põhimõtet uue Schengeni hindamismehhanismi raames, mis ei kuulu enam üksnes valitsustevahelise koostöö alla ja võib aidata kõrvaldada puudusi ja edendada vastastikust usaldust. Samuti hindab komitee selle laiendamist Schengeni *acquis*' kõikidele aspektidele, sealhulgas sisepiirikontrollide puudumisele, et vältida ebaseaduslikke kontrolle, mis õhnestavad isikute vaba liikumise põhimõtet;
4. rõhutab, et igasugune sisepiirikontrolli taaskehtestamine nõuab koordineerimist ELi tasandil, et vältida ühepoolseid otsuseid, mis võivad kahjustada isikute vaba liikumise põhimõtte täielikku rakendamist sisepiirideta alal;
5. leiab, et rändevood välispiiridel ei kujuta iseenesest ohtu avalikule korrale või sisejulgeolekule, mis võiks õigustada sisepiirikontrolli taaskehtestamist;
6. meenutab, et Euroopa solidaarsuse põhimõte nõuab olukorras, kus ühe liikmesriigi välispiir on surve all, kõigi liikmesriikide ja Euroopa tasandi tehniliste ja rahaliste abimeetmete mobiliseerimist, ning selliste Euroopa Liidu organite nagu Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuuri (FRONTEX) ja Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti (EASO) toetust;
7. pooldab meetmeid rangema piirikontrolli ja parema õiguskaitse tagamiseks, terroriaktide ja teiste raskete kuritegude vastase võitluse toetamiseks ja ebaseadusliku rände vähendamiseks;
8. leiab seega, et sisepiirikontrollide ajutine taaskehtestamine välispiirikontrolli püsivate ja tõsiste puuduste tõttu peab toimuma objektiivse hindamisprotsessi raames ning see peab olema lubatud üksnes erandkorras ja viimase võimalusena;
9. soovib tagada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste täieliku osaluse hindamisel ning välispiirikontrollide püsivate ja tõsiste puuduste tuvastamisel, et tagada sisepiirikontrollide taaskehtestamine kohapealse olukorra korrektse hinnangu alusel, mis põhineb erinevatel teabeallikatel ja toimub erinevate osalejate kaasabil;
10. tunnistab ELi välispiirikontrolli tähtsust mitte üksnes julgeoleku, vaid ka ELi-sisese liikuvuse jaoks⁽³⁾;
11. tunneb heameelt Euroopa piiride valvamise süsteemi (EUROSUR) äsjase kasutuselevõtu üle. See süsteem on välispiirikontrolli tõhustamise meede, mis toimub operatiivteabe jagamise teel ning välispiiridel teostatava mere- ja maismaapiirivalve riiklike ametiasutuste ning FRONTEXi koostöö kaudu; rõhutab, et eesmärk vähendada inimeste kaotust merel peab olema selle mehhanismi põhieesmärk lisaks ülesandele tuvastada ebaseaduslikud sisserändajad ja tugevdada sisejulgeolekut, ennetades sellist piiriülest kuritegevust nagu inim- ja uimastikaubandus;

⁽¹⁾ COM(2011) 559 final.

⁽²⁾ COM(2011) 560 final.

⁽³⁾ Vt Regioonide Komitee arvamus Stockholmi programmi kohta, raportöör: Anna Terrón i Cusi, ELT C 79, 27.3.2010, punkt 52.

12. hoiatab siiski, et see süsteem ei tohi seada ohtu inimõiguste kaitset ega prevaleerida varjupaigaõiguse või tagasisaatmise eest seisva kaitse üle, mis on tagatud põhiõiguste harta artikliga 18 ja artikli 19 lõikega 2⁽⁴⁾;

13. väljendab muret täheldatud suundumuste pärast rakendada taas kaalutusõigust ELi tasandi valdkondades (nagu vaba liikumine) ning tunneb eelkõige muret teatud liikmesriikide äsjase ettepaneku pärast näha ette laiendatud võimalusi vaba liikumise õiguse – mis on ELi kodakondsuse esmatähtis aspekt – piiramiseks;

14. kordab, et isikute vaba liikumine sisepiirideta alal on ELi üks aluspõhimõtteid ning kodanike jaoks üks kõige konkreetsematest ja kasulikimatest aspektidest, mida ei tohi kahtluse alla seada;

15. leiab, et just vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala toimimise üldisel taustal tuleb hinnata arukate piiride paketti, mis koosneb järgmistest määruste ettepanekutest: riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi loomine Euroopa Liidu liikmesriikide välispiire ületavate kolmandate riikide kodanike riiki sisenemise ja riigist lahkumise andmete registreerimiseks⁽⁵⁾, registreeritud reisijate programmi loomine⁽⁶⁾ ning Schengeni piirieskirjade muutmine, et võimaldada kahe süsteemi rakendamist⁽⁷⁾;

II. POLIITILISED SOOVITUSED

Konkreetsed märkused arukate piiride paketi kohta

16. tunnistab uue tehnoloogia tähtsust tõhusate piirihaldussüsteemide tagamiseks ja selleks, et tulla toime välispiiri ületamiste arvu märkimisväärse suurenemisega, ning turvalise välispiirikontrolli tagamiseks eri liikmesriikide eeskujul;

17. märgib, et riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi eesmärk on asendada kehtiv passide käsitsi tembeldamise süsteem elektroonilise registriga, mille abil märgistada riiki sisenemise ja riigist väljumise koht ja kuupäev kolmanda riigi kodanike puhul, kellel on luba lühiajaliselt (kuni kolm kuud) viibida Schengeni alal, ning mis võimaldab lubatud viibimisaega automaatselt arvutada;

18. tervitab registreeritud reisijate programmi väga positiivset eesmärki lihtsustada sagedasti reisivate, eelkontrolli läbinud kolmandate riikide kodanike jaoks Euroopa Liidu välispiiri ületamist, kasutades automaatset piirikontrolli, mis lihtsustab ELi alale sisenemist sagedaste heausksete reisijate jaoks;

Märkused arukate piiride paketi mõju kohta põhiõigustele

19. väljendab kõhkclusi seoses sisenemise ja lahkumise süsteemi kehtestamisega ning selle võimaliku mõjuga põhiõigustele, eelkõige isikukandmete kaitse valdkonnas⁽⁸⁾;

20. tunnistab, et arvukate, sealhulgas biomeetriliste isikuandmete kogumine tekitab teatud pingeid nende süsteemide ja põhiõiguste vahel, sealhulgas eelkõige seoses õigusega eraelule ja isikuandmete kaitsega, mis nõuavad eesmärgi selget piiritlemist ning nende vajalikkuse ja proportsionaalsuse kontrolli;

⁽⁴⁾ Vt kõnealuses küsimuses Regioonide Komitee aramus teemal „Rände ja liikuvuse suhtes võetud üldine lähenemisviis”, raportöör: Nichi Vendola.

⁽⁵⁾ COM(2013) 95 final.

⁽⁶⁾ COM(2013) 97 final.

⁽⁷⁾ COM(2013) 96 final.

⁽⁸⁾ Regioonide Komitee aramus teemal „Stockholmi programm: vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala uue mitmeaastase programmi väljakutsed ja võimalused”, ELT C 79, 27.3.2010, punkt 56.

21. toetab kindlalt kõrgetasemelist isikuandmete kaitset ning väljendab muret kodanike kohta kättesaadava digitaalse teabe üha kiirema kasvu üle, mis on info- ja sidetehnoloogia arengu tulemus⁽⁹⁾;

22. hoiatab, et mittediskrimineerimise ja isikuandmete kaitse põhimõtte seisukohast tekitavad kavandatud süsteemid tõsist muret, kuna nad mõjutavad põhiõigusi, eelkõige nende kolmandate riikide kodanike ja varjupaigataotlejate õigusi, kes soovivad siseneda ELi territooriumile;

Märkused arukate piiride paketi lisaväärtuse, vajalikkuse ja proportsionaalsuse kohta

23. leiab, et kuna arukate piiride paketi kaks süsteemi hõlmavad arvukate, sealhulgas biomeetriliste isikuandmete kogumist, tuleb tõestada nende süsteemide vajalikkust, õiguspärasust ja proportsionaalsust ning seda, et nende eesmärke ei ole võimalik saavutada eraellu vähem sekkuvate ja odavamate süsteemide abil;

24. võtab teadmiseks Euroopa andmekaitseinspektori kriitilise arvamuse, milles seatakse kahtluse alla arukate piiride paketi vajalikkus ja proportsionaalsus uute süsteemide kehtestamist õigustavate usaldusväärsete tõendite puudumise tõttu. Euroopa andmekaitseinspektor on nimelt seisukohal, et sisenemise ja lahkumise süsteemiga rikutakse õigust eraellu puutumatusel ning et süsteemi kulutõhusus on küsitav nii finantsilisest kui põhiõiguste seisukohast⁽¹⁰⁾;

25. märgib, et Euroopa Parlament, artikli 29 alusel asutatud andmekaitse töörühm ja kodanikeühiskonna esindajate enamik on samuti väljendanud kahtlusi sisenemise ja lahkumise süsteemi vajalikkuse ja lisaväärtuse küsimuses⁽¹¹⁾;

26. tunnistab, et sisenemise ja lahkumise süsteemi loomise vajalikkuse ja proportsionaalsuse küsimus on vastuoluline, kuna puuduvad ümberlõkkamatud tõendid nende süsteemide tõhususe kohta kavandatud eesmärkide saavutamisel tõhusa piiride haldamise, ebaseadusliku sisserände vastu võitlemise ning organiseeritud kuritegevuse raskete vormidega võitluse tugevdamise valdkonnas;

27. märgib, et sisenemise ja lahkumise süsteemi peaesmärk on tuvastada kolmandate riikide kodanikud, kes sisenevad Schengeni alale seaduslikult, lühiajalist viisat omades või omamata, ning kes jäävad sinna lubatud viibimisajast kauemaks. Seetõttu arvutatakse lubatud viibimisaeg elektrooniliselt ning riiklikele ametiasutustele saadetakse hoiatus kõnealuse perioodi ületanud kodanike kohta, mis võimaldab ebaseaduslikud sisserändajad kinni pidada ja nad tagasi saata;

28. leiab, et sisenemise ja lahkumise süsteemi lisaväärtus kõnealuse eesmärgi saavutamisel ei ole selge, kuna ebaseadusliku viibimise hoiatussüsteem põhineb oletusel, et ELi territooriumile sisenevad isikud, lühiajalist viisat omades või omamata, on kohustatud sealt lahkuma kolme kuu jooksul. Siinkohal ei võeta arvesse selliseid eritingimusi nagu varjupaiga taotlemine või viibimise seaduslikuks muutmine liikmesriigi õiguse alusel;

29. märgib, et sisenemise ja lahkumise süsteemi vajalikkuse ja proportsionaalsuse hindamine on seda olulisem, kuna riigis ebaseaduslikult viibijate kinnipidamisvõimalused puuduvad, sest süsteem suudab tuvastada ebaseaduslikud sisserändajad üksnes nende lahkumisel Schengeni alalt, mis muudab sisenemise ja lahkumise süsteemi „väga kulukaks rändestatistika kogumise süsteemiks“⁽¹²⁾;

30. märgib, et sisenemise ja lahkumise süsteem ei suuda tuvastada sisserändajaid, kelle viibimine on muudetud seaduslikuks varjupaigataotlemise õiguse või riiklike sisserände-eeskirjade alusel. Neid isikuid ohustab ebaseaduslik kinnipidamine sisenemise ja lahkumise süsteemi edastatud hoiatuse alusel, mis põhineb viibimisaja automaatsel arvutamisel, mille puhul ei ole võetud ega ole võimalik arvesse võtta seda liiki tingimusi;

⁽⁹⁾ Regioonide Komitee arvamus teemal „Stockholmi programm: vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala uue mitmeaastase programmi väljakutsed ja võimalused“, ELT C 79, 27.3.2010, lk 37.

⁽¹⁰⁾ Euroopa andmekaitseinspektori 18. juuli 2013. aasta arvamus veebilehel https://secure.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Consultation/Opinions/2013/13-07-18_Smart_borders_EN.pdf. Vt ka Euroopa andmekaitseinspektor, „Esialgsed märkused arukate piiride paketi teemalise ettepaneku kohta“, 3. märts 2008, lk 4, avaldatud <http://www.edps.europa.eu>. Vt ka Euroopa Andmekaitseinspektori arvamust Stockholmi programmi kohta, ELT C 276, 17.11.2009, punkt 71.

⁽¹¹⁾ Komisjoni töödokument „Riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi loomist käsitlevale Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepanekule lisatud mõjuhinnang“, SWD(2013) 47 final, Brüssel, 28.2.2013.

⁽¹²⁾ Bigo, Didier, Carrera, Sergio jt, „Evaluating current and forthcoming proposals on JHA data bases and a smart borders system at EU external borders“, Euroopa Parlamendi uuring, 2012, lk 37.

31. leiab, et sisenemise ja lahkumise süsteem nõuab samuti asjaomaste kontrollide kiiruse küsimuse tõstatamist, kuna see süsteem kohustab koguma arvukalt tähtnumbrilisi ning biomeetrilisi andmeid. See pikendab reisijate ooteaega piirikontrollis ning mõjutab seega negatiivselt piiriülest liikuvust, mida ei kompenseeri registreeritud reisijate programm. Samuti võib kahelda selles, kas registreeritud reisijate programmiga seonduvad kulud on proportsionaalsed võrreldes nende isikute väikese arvuga, kes komisjoni arvates igal aastal sellest kasu saavad (5 miljonit): 0,7 % igal aastal ELi välispiire ületavate isikute koguarvust (u 700 miljonit) ⁽¹³⁾. Registreeritud reisijate programmide olemasolu teatud riikides tõestab, et neid on võimalik rakendada ilma sisenemise ja lahkumise süsteemita. Mitmed liikmesriigid on juba arendanud automaatseid kontrollisüsteeme biomeetrilisi passe omavatele ELi kodanikele;

32. rõhutab, et nende süsteemide proportsionaalsuse ja õiguspärasuse küsimused tuleks läbi vaadata nende suurte kulude seisukohast, mis ulatuvad hinnanguliselt 1,1 miljardi euroni, mis tuleb katta Sisejulgeolekufondist, millele on ette nähtud 4,6 miljardit eurot ajavahemikul 2014–2020. Komitee meenutab, et see summa ületab kaugelki komisjoni 2008. aastal prognoositud summa, kusjuures puudub tagatis, et kõnealusest summast piisab, nagu on märkinud Euroopa andmekaitseinspektor ⁽¹⁴⁾;

33. kordab oma kahtlusi selle kohta, kas nii märkimisväärsed investeeringud piirikontrollidesse on kõige tõhusam ja ulatuslik viis võidelda ebaseadusliku sisserände vastu pikas perspektiivis ⁽¹⁵⁾;

34. tunnistab, et kulutõhususe aruandes tuleb samuti arvesse võtta suuri kulusid ja halduskoormust, mida need süsteemid võivad kaasa tuua liikmesriikidele võrreldes välispiire ületavate reisijate piiratud arvuga;

Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste roll välispiiri haldamise integreeritud süsteemi järkjärgulisel kehtestamisel

35. leiab, et ELi lähenemisviisi sidusus välispiiride kontrolli küsimuses hõlmab mitut tasandit ning esitab terve rea väljakutseid vastutavatele riiklikele ametiasutustele, kes tegutsevad koostöös kohaliku ja piirkondliku tasandi eri osalejatega;

36. väljendab kahetsust asjaolu üle, et mitmetasandilise valitsemise mõõdet ei ole piisavalt arvesse võetud Schengeni ala teemal peetavates ELi poliitilistes aruteludes, sest subsidiaarsuse põhimõtte asjakohane rakendamine nõuab kohaliku ja piirkondliku mõõtmel süstemaatilisemat kaasamist;

37. kutsub üles kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning Regioonide Komitee ulatuslikumale kaasamisele, et tagada kõnealustes valdkondades alt üles lähenemisviis, mis aitaks tagada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste probleemide ja kogemustega arvestamist ELi otsustusprotsessi eri etappidel, eelkõige seoses piirikontrolli taaskehtestamisega sisepiiridel, ELi rahastamise tõhususe ja lisaväärtusega ning arukate piiride paketi mitmetasandilise valitsemise aspektiga;

38. kutsub Schengeni piirieskirjade rakendamise eest vastutavaid kohaliku tasandi esindajaid üles edendama koolitustegevust ja teavituskampaaniaid Euroopa õigusaktide kohta piiriküsimuses ja kodanike õiguste valdkonnas, et kaasata kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused ning peamised kohapealsed osalejad, edendada vastastikust usaldust ja vältida negatiivset mõju vaba liikumise alale ja põhiõigustele;

39. meenutab, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused võivad etendada olulist rolli põhiõiguste kaitse edendamisel eri tasanditel ⁽¹⁶⁾, sealhulgas ELi sise- ja välispiiridel;

40. nendib, et välispiiride haldamiseks mõeldud ELi rahastamine keskendub julgeolekule, jättes unarusse põhiõiguste valdkonna, ning kutsub seetõttu üles andma kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele rohkem otsustusõigust ELi eelarveprioriteetide määratlemisel piiride haldamise ning sisserände- ja varjupaigapoliitika rahastamise valdkonnas, nii et rahalised vahendid suunataks neisse infrastruktuuridesse ja avalikesse teenustesse piiridel, mis vajavad kõige enam toetust kõnealuses valdkonnas;

41. teeb seetõttu ettepaneku kehtestada riikide valitsustele rangem kohustus konsulteerida kohalike ja piirkondlike omavalitsustega ELi rahastamise kavandamisel kõnealuses valdkonnas;

⁽¹³⁾ Komisjoni töödokument „Riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi loomist käsitlevale Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepanekule lisatud mõjuhinnang”, SWD(2013) 50 final, Brüssel, 28.2.2013.

⁽¹⁴⁾ Vt Euroopa andmekaitseinspektor (2008), „Esialgused märkused arukate piiride paketi teemalise ettepaneku kohta”, 3. märts 2008, lk 4, avaldatud <http://www.edps.europa.eu>.

⁽¹⁵⁾ Arvamus teemal „ELi siseasjade valdkonna rahastamisvahendid”, raportöör: Samuel Azzopardi, CdR 12/2012, punkt 47.

⁽¹⁶⁾ Vt eelkõige Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust teemal „Euroopa Liidu strateegia põhiõiguste harta rakendamiseks”, ELT C 9, 11.1.2012.

42. kordab üleskutset kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tõhusamaks kaasamiseks sisserände- ja varjupaigapoliitika valdkonnas „kooskõlas nende pädevusega riiklikus kontekstis, kasutades vahendeid, mille raames neid käsitakse ELi rahastamise adreessaatidena, ka ilma et keskvalitsuse asutused peaksid vahele”⁽¹⁷⁾;

43. leiab, et sisenemise ja lahkumise süsteem ning registreeritud reisijate programm nõuavad riiklike ametiasutuste kogutud andmete kontrollimise ja kasutamise pädevuste järkjärgulist ülekandmist ELi organitele, mis mõjutab subsidiaarsuse küsimust;

44. kutsub seetõttu üles konsulteerima põhjalikumalt kohalike ja piirkondlike omavalitsustega ning Regioonide Komiteega süsteemide väljatöötamisel, arvestades asjaomast mõju piiriülestele piirkondadele ning asjaolu, et piiride haldamise küsimus kohalikul tasandil võib erineda huvidest, mis juhivad riiklikke või keskvalitsuse asutusi, kes on enam mures riikliku julgeoleku kui piiriülese liikuvuse lihtsustamise pärast, mis on eelkõige piiriüleste piirkondade mure;

Soovitused arukate piiride paketi kohta

45. kutsub Euroopa Parlamenti ja nõukogu üles koostama sisenemise ja lahkumise süsteemi ning registreeritud reisijate programmi kulutõhususe süvendatud analüüsi, mis on vajalik majanduslanguse ja eelarvepiirangute taustal, ning sarnase analüüsi nende vajalikkuse, proportsionaalsuse ja tõhususe kohta enne asjaomaste läbirääkimiste juurde asumist;

46. kutsub Euroopa Parlamenti ja nõukogu üles sisenemise ja lahkumise süsteemi ellurakendamise korral panema paika süsteemi tagatised, et vältida hoiatusi, mis võivad kaasa tuua nende isikute ebaseadusliku kinnipidamise, kelle süsteem tuvastab riigis ebaseaduslikult viibijatena, kuigi liikmesriik on neile tegelikult väljastanud elamisloa ning neil on seega õigus liikuda vabalt Euroopa sisepiirideta alal;

47. juhhib tähelepanu vajadusele tagada eelarvepiirangute ajal see, et iga paigaldatav süsteem oleks koostalitlusvõimeline olemasolevate riiklike süsteemidega, et mitte kahjustada nende toimimist ning raisata juba investeeritud riiklikke vahendeid;

48. soovib kehtestada tugevad mittediskrimineerimise tagatised ja piisavad meetmed, et tagada andmekaitse, eraelu puutumatuse ja õiguskaitsese kättesaadavuse kolmandate riikide kodanikele, eelkõige selleks, et ennetada põhjendamata tagasisaatmist sisenemise ja lahkumise süsteemi valehäire korral;

49. teeb ettepaneku edendada kõnealuse süsteemi rakendamise korral koolitustegevusi kodanike õiguste valdkonnas ja ametnike teavituskampaaniaid riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil, eelkõige süsteemiga seonduvate ohtude osas ning selle korrektse ja ebakorrekse rakendamise valdkonnas, et vältida süsteemi ebaseaduslikku ja diskrimineerivat kasutamist.

II. MUUDATUSETTEPANEKUD

Muudatusettepanek 1

COM(2013) 95 final

Artikkel 8

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Kõik pädevad asutused, kellel on kooskõlas käesoleva määrusega sisenemise ja lahkumise süsteemile juurdepääsu õigus, tagavad, et sisenemise ja lahkumise süsteemi kasutamine on seoses pädevate asutuste ülesannete täitmisega vajalik, asjakohane ja proportsionaalne.	Kõik pädevad asutused, kellel on kooskõlas käesoleva määrusega sisenemise ja lahkumise süsteemile juurdepääsu õigus, tagavad, et sisenemise ja lahkumise süsteemi kasutamine on seoses pädevate asutuste ülesannete täitmisega vajalik, asjakohane ja proportsionaalne ning kooskõlas kõigi asjaomaste ELi ja riiklike eeskirjadega isikuandmete kaitse kohta.

⁽¹⁷⁾ Vt Regioonide Komitee arvamus teemal „Rände ja liikuvuse suhtes võetud üldine lähenemisviis”, täiskogu 96. istungjärk 18.–19. juulil 2012. aastal.

Motivatsioon

Pädevatele asutustele tuleb kehtestada asjaomaste isikuandmete kaitse eeskirjade järgimise nõue kui kõnealusest määrusest tulenev üldpõhimõte.

Brüssel, 28. november 2013

Regioonide Komitee
president

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regioonide Komitee arvamus „Ametliku kontrolli määrus”

(2014/C 114/16)

I. POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

Üldised märkused

1. võtab teadmiseks komisjoni ettepanekut ametliku kontrolli ja muude ametlike toimingute kohta, mida tehakse eesmärgiga tagada toidu- ja söödaalaste õigusnormide ning loomatervise ja loomade heaolu, taimetervise, taimse paljundusmaterjali ja taimekaitsevahendite eeskirjade kohaldamine, võttes arvesse määruse põhieesmärke, nimelt tagada inimeste tervise kaitse kõrge tase ja siseturu sujuv toimimine;

2. tervitab asjaolu, et komisjon tunnistab vajadust tugevdada liikmesriikide pädevatele asutustele kättesaadavaid vahendeid, et kontrollida vastavust ELi õigusaktidele (kontrollid, ülevaatused ja testid);

Viited ühisele põllumajanduspoliitikale

3. kinnitab, et ELi põllumajandustoodete kvaliteet on üks peamisi tegureid, mis määrab kindlaks ühise põllumajanduspoliitika lisaväärtuse ja on üks selle peamistest eelistest maailmaturul. Toidu- ja söödaalaste õigusnormide ning loomatervise ja loomade heaolu, taimetervise, taimse paljundusmaterjali ja taimekaitsevahendite eeskirjade kohaldamise tõhus seire aitab üles ehitada stabiilse turu, mis põhineb üldsuse usaldusel nende toodete vastu;

4. konkurentsivõimet nii kohalikul kui ka ülemaailmsel tasandil on võimalik tagada ainult Euroopa põllumajandustoi-
duainete turu pideva parandamisega. Sellest tulenevalt tervitab komitee algatust, mis on suunatud põllumajandustoodete kvaliteedi tagamisele mitmesuguste ametlike kontrollide ja muude ametlike toimingute kaudu;

5. leiab, et määrus täidab vajaduse tagada selliste toidutarneahelas tegutsevate ettevõtjate ulatusliku konkurentsivõime, kelle suhtes kohaldatakse pädevate asutuste teostatavaid ametlikke kontrolle;

Subsidaarsus, proportsionaalsus ja parem õigusloome

6. märgib, et määruse ettepanek sisaldab praktiliselt kõigis reguleerimisvaldkondades volitusi komisjonile delegeeritud õigusaktide vastuvõtmiseks (vrd artikkel 15 kuni 24). Komitee taunib eriti õigusakti ettepaneku artiklites 15 kuni 25 ning artiklites 110, 132 ja 133 sätestatud volituste aluseid vastu võtta delegeeritud õigusakte ametlike kontrollide erieeskirjade kohta. Komitee peab hädavajalikuks, et kõik sätted, millel on märkimisväärne mõju liikmesriikide järelevalvetegevusele ja eelarvele, tuleb hõlmata otse määrusesse. Peale selle palutakse komisjonil seoses artiklis 139 sätestatud delegeeritud õigusaktidega täpsustada, kuidas ta soovib rakendada põhjenduses 81 kirjeldatud toimingut. Selle kohaselt peab komisjon ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone läbi viima, sealhulgas ekspertide tasandil. Komitee peab vajalikuks, et ekspertide osalus sätestataks ka artiklis 139 endas;

7. nõustub sellega, et kasulik ja oluline on ühtlustada ametliku kontrolliga seotud õigusaktid, et tagada toidu ja söödaga seotud terviseohutuse piisav tase ning kaupade vaba liikumine siseturul, kaitsta siseturgu, vaba konkurentsi ning tarbijate huve ja teavitamist tõhusalt pettuste eest ja selliste toodete sissevoolu eest, mis ei vasta Euroopa nõuetele, ja säilitada usaldus EList eksporditud või ELi territooriumi kaudu transporditud (transiit) toodete vastu;

8. tervitab asjaolu, et määrusesse lisatakse terve rida toidutarneahela ametlike kontrollidega seotud meetmeid, sealhulgas taimekahjustajaid käsitlevad meetmed, taimse paljundusmaterjali turulelaskmise eesmärgiga tootmist käsitlevad eeskirjad ja loomseid kõrvalsaaduseid käsitlevad eeskirjad;

9. kinnitab, et parim viis ELi põllumajandustoi-
duainete tõhusa kaitse kindlustamiseks on tagada, et kõigile ELis müüdavatele toodetele kehtiksid olenemata nende päritolust samad hügieeni-, toiduohutuse ja kvaliteedi kontrolli eeskirjad. Komitee leiab, et konkreetsetel juhtudel ei piira määrus liikmesriigi õigust võtta meetmeid tarbijakaitse kõrgema taseme pakkumiseks ametlike kontrollide kaudu;

10. tervitab eeskirjade lihtsustamist seoses järgmiste aspektidega: ühiste eeskirjade alusel reguleeritavate piiripunktide loomine; ühtse sisseveodokumendi kehtestamine, mis asendab praegust süsteemi, kus igas sektoris kasutatakse piiripunktile saadetise saabumisest etteatamiseks erinevaid dokumente; dokumentide standardimine ja kvaliteedikontroll nende ehtsuse kohta; ning Euroopa ametlike kontrollide ELi seiresüsteemi loomine ja selle digiteerimine;

11. märgib, et praegu veterinaarravimite jääkide ametlike kontrollide suhtes kohaldatavad eeskirjad asendatakse eeskirjadega, mis põhinevad senisest enam riskihindamisel, piiramata samas vajadust säilitada tervisekaitseks vajalikud tingimused;

Rangemad kontrollid kolmandatest riikidest pärit toodetele

12. tervitab komisjoni ettepanekut, mis sisaldab muu hulgas eeskirju, mis on suunatud kolmandatest riikidest pärit toodetele rangemate kontrollide kehtestamisele, et tegeleda toidutarneahelas tekkivate probleemidega ja seonduvate ohtudega ELi kodanike tervisele;

13. tervitab eeskirjade lihtsustamist, mis hõlmab seda, et piiripunktid (loomade ja loomsete kõrvalsaaduste puhul), määratud sisenemiskohad (toidu ja taimse sööda puhul) ja sisenemiskohad (taimede ja taimsete saaduste puhul) asendatakse piiripunktidega, mida reguleeritakse ühtsete eeskirjade alusel. Selline lähenemisviis aitab kaitsta Euroopa turgu nõuetele mittevastavate põllumajandustoiduainete sissevoolu eest;

14. on rahul selliste mehhanismide loomisega haldusabi valdkonnas, mis võimaldavad riiklikel kontrolliasutustel teha eeskirjade piiriülesel jõustamisel koostööd ühtsel ja sidusal viisil. Komitee juhib tähelepanu asjaolule, et ELi eeskirjade rikkumise suhtes ei algatata menetlust mitte ainult liikmesriigis, kus rikkumisest teatati, vaid ka liikmesriigis, kus rikkumine aset leidis;

Kohalik ja piirkondlik mõju

15. märgib, et uus, riskihindamisel põhinev lähenemisviis kontrollidele võimaldab võtta eri kategooria toodete osas kiiresti meetmeid ja otsuseid vastavalt praegusele teadmiste tasemele;

16. mõönab, et kohustus koostada iga läbiviidud ametliku kontrolli järel aruanne ja teha see kättesaadavaks kontrollitud ettevõttele toob kaasa olulise lisakoormuse pädevatele asutustele. Võttes arvesse bürokraatiat ja sellega kaasnevat õiguskaitse kasutamise võimalust, tuleks seda vältida.

Kui komisjon ei tagane oma nõudest, tuleb koostada täpne mõjuhinnang, et mõõta arvudes haldusalast ja rahalist lisakoormust. Lisaks tuleks komisjoni ettepaneku artiklis 34 sel põhjusel täpsustada, et nimetatud teine eksperdiarvamus puudutab juba toimivat võrdlusproovi/kordusproovi meetodit sellega kaasneva ettevõtte omapoolse uurimisega, kavas ei ole kasutusele võtta uut meetodit.

17. jagab põhimõtteliselt komisjoni seisukohta, et tasude määramisel tuleb arvesse võtta väikeettevõtete huve. Õigusakti ettepanekus sisalduv üldine vabastus tasude maksimisest ettevõtetele, kellel on alla kümne töötaja ja kelle aastakäive või bilansimaht aastas on alla kahe miljoni euro, on aga vastuolus artikliga 76, mille kohaselt tuleb tagada ametlike toimingute jaoks vajalikud töötajad ja muud vahendid. Komitee teeb ettepaneku lisada kulude jaotamise korda vastavalt määruse (EÜ) nr 882/2004 artikli 27 lõikele 6 säte, et liikmesriikidel oleks võimalik erandite liiki ja ulatust ise määrata;

18. täheldab, et artikli 80 alusel seatakse eelisolukorda pidevalt eeskirju täitnud ettevõtted, kui tasumäärad kehtestatakse kindlasummaliselt vastavalt artikli 79 lõike 1 punktile a. Selle asemel tuleks uude kulude jaotamise korda võtta säte vastavalt määruse (EÜ) nr 882/2004 artikli 27 lõikele 6, et liikmesriikidel oleks võimalik erandite liiki ja ulatust ise määrata, muu hulgas ka mikroettevõtetele;

19. juhib tähelepanu vajadusele tagada andmete ja teabe tõhus (asjakohane) kaitse süsteemides, mis on loodud liiasust ja volitamata ligipääsu käsitlevate eeskirjade rakendamiseks, võttes samas arvesse pädevate asutuste vajadusi ja kohustust teavitada üldsust märkimisväärsetest juhtumitest toidutarneahelas. Teatud liikmesriikides on pädevus toidutarneahela kontrolli osas jagatud eri organite vahel ning seepärast on hädavajalik, et teabesüsteemide arendamisel koostataks ühtne dokument, milles kehtestatakse kõik erinevad ametlikud kontrollimeetmed, ning et ametlike kontrollide jaoks loodaks ja töötataks välja üks integreeritud teabehalduse süsteem;

20. tervitab seda, et lisaks olemasolevate distsiplinaarmedetete reguleerimisala laiendamisele on lisatud minimaalne täitmisaeg meetmetele, mis hõlmavad ametlike tasude maksimisest erandi tegemise või tasude vähendamise näol stiimulite pakkumist ettevõtjatele, kes saavutavad või säilitavad piisava vastavuse toidu- ja söödaalastele õigusnormidele ja muudele toidutarneahela eeskirjadele, kuid otsus rutiinsete kontrollide kohustuslike tasude kohta peaks jääma liikmesriikide pädevusse;

21. viitab sellele, et arvukad volitused delegeeritud õigusaktide vastuvõtmiseks vähendavad liikmesriikide osalemisvõimalusi ega võimalda liikmesriikidel prognoosida personali- ja finantskulu suurenemist.

II. MUUDATUSETTEPANEKUD

Muudatusettepanek 1

Artikli 1 lõige 1

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p>1. Käesolevas määruses sätestatakse eeskirjad:</p> <p>(a) ametliku kontrolli tegemise ja muude ametlike toimingute läbiviimise kohta liikmesriikide pädevate asutuste poolt;</p> <p>(b) ametliku kontrolli rahastamise kohta;</p> <p>(c) liikmesriikidevahelise haldusabi ja -koostöö kohta lõikes 2 osutatud eeskirjade nõuetekohaseks kohaldamiseks;</p> <p>(d) komisjoni kontrolli tegemise kohta liikmesriikides ja kolmandates riikides;</p> <p>(e) liitu kolmandast riigist sisenevate loomade ja kaupade suhtes kehtivate tingimuste vastuvõtmise kohta;</p> <p>(f) elektroonilise teabesüsteemi loomise kohta, et hallata ametliku kontrolliga seotud teavet ja andmeid.</p>	<p>1. Käesolevas määruses sätestatakse eeskirjad:</p> <p>(a) ametliku kontrolli tegemise ja muude ametlike toimingute läbiviimise kohta liikmesriikide pädevate asutuste poolt;</p> <p>(b) ametliku kontrolli rahastamise kohta;</p> <p>(c) liikmesriikidevahelise haldusabi ja -koostöö kohta lõikes 2 osutatud eeskirjade nõuetekohaseks kohaldamiseks;</p> <p>(d) komisjoni kontrolli tegemise kohta liikmesriikides ja kolmandates riikides;</p> <p>(e) liitu kolmandast riigist sisenevate loomade ja kaupade suhtes kehtivate tingimuste vastuvõtmise kohta;</p> <p>(f) elektroonilise teabesüsteemi loomise kohta, et hallata ametliku kontrolliga seotud teavet ja andmeid, sealhulgas andmekaitsemehhanismid kooskõlas kohaldatavate eeskirjadega, st direktiiviga 95/46/EÜ, samuti määruse ettepanekuga COM(2012)11 final ja direktiivi ettepanekuga COM(2012)10 final.</p>

Motivatsioon

Andmekaitse peaks olema üks tähelepanu nõudvatest teemadest, sest süsteem luuakse ELi tasandil ja üks selle põhifunktsioone on jagada teavet teostatud ametlike kontrollide kohta.

Muudatusettepanek 2

Artikli 13 lõike 2 punkt d)

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
hea tootmistava (GMP), hea hügieenitava (GHP), hea põllumajandustava ning ohuanalüüsi ja kriitiliste kontrollipunktide süsteemi (HACCP) menetluste hindamist;	hea tootmistava (GMP), hea hügieenitava (GHP), hea põllumajandustava (GAP), ning ohuanalüüsi ja kriitiliste kontrollipunktide süsteemi (HACCP) menetluste hindamist, samuti muid võrrelavaid süsteeme, mille kasutamine on sätestatud artikli 1 lõikes 2 osutatud eeskirjades;

Motivatsioon

Oluline on laiendada nende eeskirjade (süsteemide) ulatust, mis võivad muutuda kohustuslikuks.

Muudatusettepanek 3

Artikkel 82

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Tasude tagasimaksmine ja mikroettevõtjatele tehtav erand	Tasude tagasimaksmine ja mikroettevõtjatele tehtav erand
1. Artiklis 77 sätestatud tasud ei kuulu otsesele ega kaudsele tagasimaksmisele, välja arvatud juhul, kui neid koguti põhjendamatult.	1. Artiklis 77 sätestatud tasud ei kuulu otsesele ega kaudsele tagasimaksmisele, välja arvatud juhul, kui neid koguti põhjendamatult.
2. Vähema kui 10 töötajaga ettevõtted, mille aastakäive või aastabilansi maht ei ületa kahte miljonit eurot, on artiklis 77 sätestatud tasude maksmisest vabastatud.	2. Vähema kui 10 töötajaga ettevõtted, mille aastakäive või aastabilansi maht ei ületa kahte miljonit eurot, on võib vabastada artiklis 77 sätestatud tasude maksmisest vabastatud .
3. Artiklites 77, 78 ja 79 osutatud kulud ei hõlma lõikes 2 osutatud ettevõtete ametliku kontrolli läbiviimise kulusid.	3. Artiklites 77, 78 ja 79 osutatud kulud ei hõlma Liikmesriigid võivad vastu võtta eraldi eeskirjad lõikes 2 osutatud ettevõtete ametliku kontrolli läbiviimise kulude arvutamiseks kulusid, kui see on kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklites 101–109 sätestatud Euroopa Liidu konkurentsipoliitika põhimõtetega.

Motivatsioon

Liikmesriikidel peaks olema lubatud võtta kõnealuses valdkonnas vastu eraldi eeskirju, arvestades suuri erinevusi ELi eri liikmesriikide ettevõtete suuruselises tasakaalus. Eriti puudutab see liikmesriike, kelle majandus on killustatud (suur hulk mikroettevõtteid).

Muudatusettepanek 4

Artikkel 131

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p>IMSOC</p> <p>(a) võimaldab sellise teabe, andmete ja dokumentide elektroonilist töötlemist ja vahetamist, mida on vaja ametliku kontrolli tegemiseks, mis tulenevad ametliku kontrolli tegemisest või mida on vaja ametliku kontrolli käigu või tulemuste salvestamiseks kõigil juhtudel, kui artikli 1 lõikes 2 osutatud eeskirjad ja artiklites 15 – 24 sätestatud delegeeritud õigusaktid näevad ette kõnealuse teabe, andmete ja dokumentide vahetuse pädevate asutuste vahel, pädevate asutuste ja komisjoni vahel ja vajaduse korral muude asutuste või ettevõtjatega;</p> <p>(b) loob mehhanismi andmete ja teabe vahetamiseks jaotise IV sätete kohaselt;</p> <p>(c) loob võimaluse liikmesriikidelt komisjonile esitatavate ametliku kontrolli aruannete vastuvõtmiseks ja haldamiseks;</p> <p>(d) võimaldab määruse (EÜ) nr 1/2005 artikli 5 lõikes 4 osutatud teekonnalehe, määruse (EÜ) nr 1/2005 artikli 6 lõikes 9 osutatud navigatsioonisüsteemide salvestiste, ametlike sertifikaatide ning käesoleva määruse artiklis 54 osutatud ühtse sisseveodokumendi koostamist, töötlemist ja edastamist, sealhulgas elektroonilisel kujul.</p>	<p>IMSOC</p> <p>(a) võimaldab sellise teabe, andmete ja dokumentide elektroonilist töötlemist ja vahetamist, mida on vaja ametliku kontrolli tegemiseks, mis tulenevad ametliku kontrolli tegemisest või mida on vaja ametliku kontrolli käigu või tulemuste salvestamiseks kõigil juhtudel, kui artikli 1 lõikes 2 osutatud eeskirjad ja artiklites 15 – 24 sätestatud delegeeritud õigusaktid näevad ette kõnealuse teabe, andmete ja dokumentide vahetuse pädevate asutuste vahel, pädevate asutuste ja komisjoni vahel ja vajaduse korral muude asutuste või ettevõtjatega;</p> <p>(b) loob mehhanismi andmete ja teabe vahetamiseks jaotise IV sätete kohaselt;</p> <p>(c) loob võimaluse liikmesriikidelt komisjonile esitatavate ametliku kontrolli aruannete vastuvõtmiseks ja haldamiseks;</p> <p>(d) võimaldab määruse (EÜ) nr 1/2005 artikli 5 lõikes 4 osutatud teekonnalehe, määruse (EÜ) nr 1/2005 artikli 6 lõikes 9 osutatud navigatsioonisüsteemide salvestiste, ametlike sertifikaatide ning käesoleva määruse artiklis 54 osutatud ühtse sisseveodokumendi koostamist, töötlemist ja edastamist, sealhulgas elektroonilisel kujul.</p> <p>e) sisaldab andmekaitsemehhanismi kooskõlas kohaldatavate eeskirjadega, st direktiiviga 95/46/EÜ, samuti määruse ettepanekuga COM(2012)11 final ja direktiivi ettepanekuga COM(2012)10 final.</p>

Motivatsioon

Andmekaitse peaks olema üks tähelepanu nõudvatest teemadest, sest süsteem luuakse ELi tasandil ja üks selle põhifunktsioone on jagada teavet teostatud ametlike kontrollide kohta.

Brüssel, 29. november 2013

Regioonide Komitee
president

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

ISSN 1977-0898 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5171 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET